

Nuorten aikuisten liikuntamatkailu Suomessa

Keren Helin

Tekijä(t) Keren Helin	
Koulutusohjelma Matkailun Koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Nuorten aikuisten liikuntamatkailu Suomessa	Sivu- ja liitesivumäärä 62+18
<p>Liikuntamatkailu on uusi kasvava matkailun muoto. Liikunta ja matkailu ovat tänä päivänä halutuimpia vapaa-ajanvietto muotoja nuorten aikuisten keskuudessa. Liikuntamatkailu jakautuu kolmeen eri ryhmään: aktiiviseen ja passiiviseen liikuntamatkailuun sekä nostalgiamatkailuun. Liikuntamatkailun tavoitteena on parantaa omaa kuntoa, kehittää itseään ja omia taitojaan vetovoimaisissa tutuissa tai uusissa ympäristöissä.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia millaisia liikuntamatkailijoita nuoret aikuiset ovat, millaiset liikunta-aktiviteetit sekä urheilun tapahtumat heitä kiinnostaa. Tavoitteena oli myös kertoittaa, mitkä tekijät vaikuttavat nuorten aikuisten liikunta-aktiviteettien valintaan. Tutkimuksessa selvitettiin, millaisia puutteita ja kehityskohtia nuoret aikuiset näkevät Suomen liikuntamatkailussa.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin käyttämällä kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Tutkimus suunnattiin 18–29-vuotiaille nuorille aikuisille ympäri Suomen. Kysely suoritettiin verkkokyselynä. Kysely oli auki 2.11.-9.11.2021. Kyselyyn vastasi 313 nuorta aikuista.</p> <p>Kyselystä kävi ilmi, että nuoret aikuiset olivat eniten aktiivisia ja passiivisia liikuntamatkailijoita. He kokivat tärkeäksi erityisesti luonnossa liikkumisen. Osallistuminen urheilutapahtumiin katsojina koettiin kiinnostavana. Nostalgiamatkailijoiden osuus oli nuorten aikuisten keskuudessa vähäisin. Liikuntamatka toteutetaan mieluiten seurassa. Tärkeimmät syyt liikuntamatkan toteutumiseen olivat oman mieleisen harrastuksen harjoittaminen ja uuden elämyksen kokeminen. Kohderyhmä oli kiinnostunut saamaan enemmän tietoa liikuntamatkailusta, sekä tietämään, missä olisi mahdollista kokeilla uusia lajeja ja kehittää omia taitoja.</p> <p>Tuloksista saatiin selville nuorten aikuisten tyytyväisyys Suomen liikuntamatkailun tarjontaan kohtaan. Nuoret aikuiset kokivat erityisesti Pohjois-Suomen ja Lapin vetovoimaisimmiksi liikuntamatkailukohteiksi. Erityistä huomiota tulevaisuudessa tulisi kiinnittää liikuntamatkailupalveluiden markkinointiin. Positiivinen, innostava ja kohderyhmälle suunnattu mainonta voisi tavoittaa ja houkutella heitä harjoittamaan liikuntamatkailua kotimaassa.</p>	
Asiasanat Liikuntamatkailu, liikuntamatkailija, kotimaan liikuntamatkailu, urheilu, nuoret aikuiset	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset	2
1.2	Opinnäytetyön rakenne	3
2	Liikuntamatkailu	6
2.1	Matkailu, liikunta ja liikuntamatkailu käsitteinä	6
2.2	Matkustusmotiivit ja vetovoimatekijät liikuntamatkailuun	8
2.3	Liikuntamatkailun luokitukset.....	11
2.3.1	Aktiivinen liikuntamatkailu	13
2.3.2	Passiivinen liikuntamatkailu.....	14
2.3.3	Nostalgiamatkailu.....	15
3	Liikuntamatkailu Suomessa.....	16
3.1	Urheilukilpailut ja -tapahtumat	17
3.2	Luonto liikunnan kohteena	21
3.3	Matkailullisesti kiehtovat liikunta- ja urheilurakennuskohteet	26
3.4	Urheiluopistot	27
3.5	Hiihto- ja laskettelukeskukset	28
3.6	Liikuntamatkailun ohjelmapalvelut.....	32
3.7	Golfaus Suomessa.....	33
4	Työn tutkimusmenetelmät ja -prosessi	35
4.1	Tutkimusmenetelmät.....	35
4.2	Tutkimuslomake.....	37
5	Tulosten analysointi	39
5.1	Taustakysymykset	39
5.2	Monivalintakysymykset	42
5.3	Avoin kysymys	50
5.4	Yhteenveto.....	51
6	Pohdinta ja johtopäätökset	54
6.1	Tutkimuksen luotettavuus	56
6.2	Opinnäytetyöprosessi ja oman oppimisen onnistuminen	58
	Lähteet	60
	Liitteet.....	69
	Liite 1. Kyselylomake.....	69

1 Johdanto

Hyvinvointi ja terveys ovat tärkeitä ja keskeisiä asioita ihmisten hyvinvoinnille. Nykyisin ihmisillä on enemmän vapaa-aikaa ja rahaa. Arjen vastapainoksi ihmiset ovat kiinnostuneita kokeilemaan uusia elämyksiä sekä haluavat etsiä tasapainoa kiireiselle elämälle. Liikuntamatkailu sekä liikunta ja urheilutapahtumiin suuntautuva matkailu on yksi nopeimmin kasvavista markkinoista matkailualalla. Suomessa monet matkustavat katsomaan erilaisia urheilutapahtumia. Toiset osallistuvat tapahtumiin itse kisaajana tai vierailevat museoissa, jossa voi elää uudelleen menneitä urheilutapahtumia. Omatoimisen liikunnan kasvu ja ihmisten lisääntynyt tietoisuus liikunnan terveysvaikutuksista on lisännyt kysyntää liikuntapalveluiden tarjoajille. Liikuntapalvelutuottajat markkinoivat muun muassa terveys- ja hyvinvointituotteita, tapahtumia, liikuntamatkailua, sekä liikuntalähtöisiä tuotteita ja palveluita.

Liikuntamatkailun erityispiirteenä on elämyksenhakuisuus, johon saattaa liittyä myös kilpailuhenkisyys. Liikuntamatkailu tavoitteena on parantaa omaa kuntoa, matkaa, aikaa sekä kehittää itseään ja omia taitojaan erilaisissa ympäristöissä. Harrastaja on valmis matkustamaan urheilutapahtumiin tai harjoituspaikoille pitkienkin matkojen päähän. Liikuntamatkailijat ovat aktiivinen ja nuorekas kohderyhmä. Heitä kiinnostaa urheilun ja liikunnan lisäksi myös muut matkailutuotteet ja -palvelut, kuten ruoka- ja hyvinvointipalvelut. He ovat valmiita käyttämään rahaa ja panostamaan laadukkaisiin liikuntaelämyksiin.

Liikuntaan liittyvä matkailu on yksi nopeimmin kasvava matkailun osa-alue, jota on tutkittu 1990-luvulta lähtien. On syntynyt uudenlainen liikuntapalveluja tarjoava matkailuelinkeino. Liikuntapalveluiden sisällä olevat organisaatiot tarjoavat matkailijoille uusia liikuntaan liittyviä tuotteita ja palveluita. Organisaatiot esittelevät monia uusia uravalintamahdollisuuksia ja ammatteja liikunnan- ja matkailualan koulutuksen saaneille henkilöille. (Vehmas 2010, 15.)

Opinnäytetyöni tavoitteena on tuoda uusia näkökulmia nuorten aikuisten liikuntamatkailuun Suomessa. Nuoret aikuiset ovat aktiivinen kohderyhmä ja he ovat valmiita matkustamaan uusiin liikuntakohteisiin. Heitä kiinnostaa urheilemisen lisäksi myös muut matkailutuotteet ja -palvelut, kuten ruoka- ja hyvinvointipalvelut. Nuoret aikuiset tulevat käyttämään rahaa kokemuksiin ja laadukkaisiin elämyksiin. Tämä tutkimusaihe on tärkeä, koska sen tulosten avulla voidaan luokitella erilaiset liikuntamatkailijatyyppit sekä millaiset liikunta-aktiiviteetit heitä kiinnostaa. Näiden tulosten pohjalta voidaan tälle kohderyhmälle tarjota tulevaisuudessa juuri heitä kiinnostavia liikuntapalveluja ja -tuotteita. Monet Suomen kunnat

pystyisivät kehittämään eri vuodenaikojen aktiviteetteja sesonkiaikojen ulkopuolella. Näin voitaisiin maksimoida liikuntamatkailun tulevaa potentiaalia. Liikunnan, matkailun ja matkakohteen välisen synergian luominen on tärkeä tavoite liikuntamatkailun edistämiseksi.

Mielenkiinto liikuntamatkailun tarkempaan tutkimiseen syntyi opinnäytetyön tekijän oman kiinnostuksen pohjalta. Kiinnostus kotimaan liikuntamatkailuun syntyi aikaisemmista liikuntaneuvojan opinnoista sekä nykyisistä restonomiopinnoista. Aikaisemmin toteutettuja tutkimuksia nuorten aikuisten liikuntatottumuksista Suomessa ei ole vielä tehty. Tämän vuoksi aloin tutkia käsillä olevaa aihetta. Lähestyin aihetta ammatillisesti. Yhdistin siihen arkielämännäkökulmia, jotta sain konkreettista tutkimustietoa liikuntamatkailijoiden aiemmista kokemuksista ja kiinnostuksen kohteista.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia 18–29-vuotiaiden nuorten aikuisten liikuntamatkailuun vaikuttavia tekijöitä. Millaisia liikuntamatkailijoita nuoret ovat ja mitä he haluavat liikuntamatkoiltaan. Mitkä heidän motiivinsa ovat kotimaan liikuntamatkailua varten. Eli millainen Suomi on heidän silmissään liikuntamatkailun kohteena. Tutkimuksen kohderyhmänä toimivat 18–29-vuotiaat, jotka sijoittuvat kahteen sukupolveen; Z- sukupolveen kuuluvat 18–24-vuotiaat (1997–2015) ja Y-sukupolveen eli milleniaaleihin kuuluvat 25-40vuotiaat (1981–1996) (Bambora 2020).

Tutkimuksen tavoitteeseen pääsemiseksi ratkaistaan seuraavat tutkimusongelmat;

- Millaiset liikunta-aktiviteetit/tapahtumat kiinnostavat nuoria aikuisia?
- Kuinka suuri osa suomalaisista nuorista aikuisista on aktiivisia / passiivisia liikuntamatkailijoita / nostalgiamatkailijoita?
- Minkälaisia puutteita ja kehityskohteita nuoret aikuiset näkevät Suomen liikuntamatkailussa?
- Mitkä tekijät vaikuttavat nuorten aikuisten liikuntamatkakohteen liikunta-aktiviteetin valintaan?

Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa millainen Suomi on liikuntamatkailumaana, ja mitkä ovat tärkeimmät liikuntamatkailun mahdollisuudet ja palvelut. Tässä tutkimuksessa tuodaan ilmi liikuntamatkailua tarjoavia yrityksiä ja liikuntapaikkoja sekä millaisia nuoriin aikuisiin vetoavia liikuntapalveluita on tarjolla. Suomessa urheilulla ja liikunnalla on tärkeä asema. Maassamme on noin 30 000 erilaista liikuntapaikkaa, joka mahdollistaa suosiolliset edellytykset liikuntamatkailulle (OPM 2008, 18). Nuoret aikuiset valittiin tämän tutkimuksen kohderyhmäksi, sillä he tekevät paljon omatoimimatkoja tai matkustavat joko urheilu- tai matkaseuran kanssa. Nuoret aikuiset osallistuvat aktiivisesti tapahtumiin joko katsojana tai kisaajana.

Tutkimus toteutetaan kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä. Kohderyhmältä kysytään kysymyksiä, jotka liittyvät heidän liikuntamatkailuunsa kotimaassa. Tutkimuksen kysely toteutetaan kirjallisena verkkokyselynä, jonka yhtenä tarkoituksena on saada riittävä määrä vastauksia. Tutkimuksen kohderyhmä on laaja. Valittu tutkimusmenetelmä sopii opinnäytetyöhön parhaiten. Tutkimuskysely suunnataan 18–29-vuotiaille henkilöille ja se jaetaan sosiaalisen median kanavassa, Facebookissa. Tutkimuslinkkiä jaetaan myös WhatsUpp-sovelluksen kautta.

Kyselytutkimuksen tuloksista ilmenee millaisia liikuntamatkailijoita nuoret aikuiset ovat, millaiset lajit ja aktiviteetit heitä kiinnostaa. Toisaalta tutkimuksen avulla pyritään tuottamaan hyödynnettävää tietoa kunnille sekä matkakohteille ja -keskuksille. Näin eri palveluntuottajat voivat kehittää ja toteuttaa parempia ja houkuttelevampia kotimaan liikuntamatkailun palveluita nuorille aikuisille. Suomen kuntien, alueiden ja yritysten on mahdollista hyödyntää tutkimustuloksista kerättyä tietoa. Monipuolisella liikuntapalveluiden tarjonnalla pystytään pidentämään asiakkaiden oleskeluvuorokausien määrää ja samalla maksimoida hyöty alueelle. Useimmat urheilutapahtumat soveltuvat toteutettaviksi eri liikuntalajien sesonkiaikojen ulkopuolelle. Tämän vuoksi liikuntamatkailun ympärivuotisuutta voidaan tulevaisuudessa toteuttaa vielä tehokkaammin.

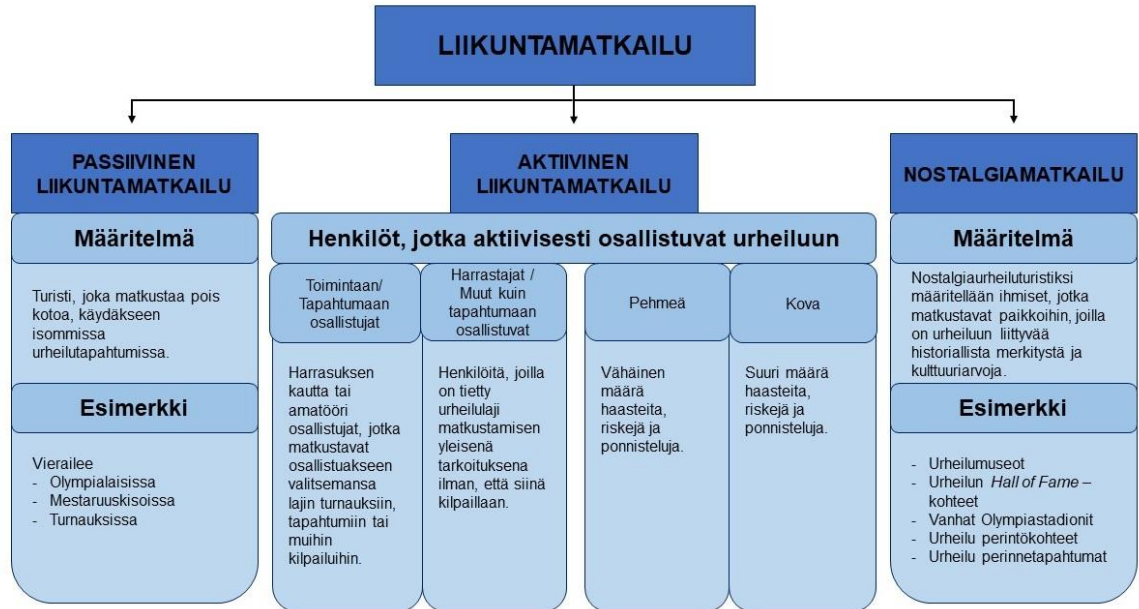
1.2 Opinnäytetyön rakenne

Nuorten aikuisten liikuntamatkailusta Suomessa ei ole tehty aikaisempia tutkimuksia tai samanlaista opinnäytetyötä. Muutamissa aikaisemmissa opinnäytetöissä on otettu liikuntamatkailu tai *sport tourism* osaksi opinnäytetyön kokonaisuutta. Yhdenkään tutkimuksen pääongelmana ei ole ollut tutkia nuorten aikuisten liikuntamatkailua Suomessa. Liikuntamatkailusta on kirjoitettu useita teoksia englanniksi ja muutamia suomeksi. Hyvä suomenkielinen lähde opinnäytetyöhön on Hanna Vehmaksen vuonna 2010 kirjoittama väitöskirja; *Liikuntamatkalla Suomessa. Vapaa-ajan valintoja jälkimodernissa yhteiskunnassa*.

Hanna Vehmaksen kirjoittama artikkeli vuonna 2009; *Liikuntamatkailu ja vapaa-ajan vakavoituminen*, kertoo kansainvälisistä tutkimuksista, joissa tutkitaan liikuntamatkailua ja sen käsitteitä. Tämä artikkeli tuki myös Vehmaksen väitöskirjaa.

Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehysessä tutkitaan liikuntamatkailun keskeisiä käsitteitä, erityyppisiä liikuntamatkailijoita ja niiden eroavaisuuksia. Työssä käsitellään liikuntamatkailua Suomessa, millaisia liikuntamatkailun palveluntarjoajia täällä on mikä vetoaa matkustajiin. Tutkielmassa tarkastellaan, millaisia nuoret aikuiset ovat matkailijoina ja mitä

matkailun nykytrendejä on. Työn kaikki osiot tukevat osaltaan tutkielmaa ja sen tuloksia. Tämä opinnäytetyö jakautuu kuuteen osaan: 1. Johdanto, 2. Liikuntamatkailu, 3. Liikuntamatkailu Suomessa, 4. Työn tutkimusmenetelmät ja -prosessi, 5. Kyselyn tutkimustulokset ja kehitysideoita sekä lopuksi 6. Pohdinta.

Kuvio 1. Liikuntamatkailun luokitukset (Mukaillen Gibson 1998, 45)

Kuviossa yksi liikuntamatkailu on luokiteltu teoreettisen viitekehyksen tärkeimpiä osatekijöitä. Kuviossa on luokiteltu liikuntamatkailu kolmeen eri kategoriaan. Jokaisen kategorian alla on määritelmä kyseisestä liikuntamatkailun muodosta ja kuinka tyypillinen liikuntamatkailija toimii. Kuvion 1. käsitteitä avataan laajemmin luvussa kaksi. Teorialuvussa kaksi kerrotaan liikuntamatkailusta; mistä se koostuu ja miten liikunta-aktiviteetit eroavat toisistaan. Luvussa kerrotaan myös, kuinka liikuntamatkailijat erotellaan niiden kategorioiden mukaan. Luvuissa annetaan esimerkkejä, miten lukijan on helpompi hahmottaa kategoriat. Opinnäytetyöni tutkimuskyselyn avulla oli tarkoitus kartoittaa, miten nuoret aikuiset jakautuivat liikuntamatkailutottumusten mukaisiin ryhmiin. Näitä kategorioita oli kolme: aktiivinen ja passiivinen liikuntamatkailu sekä nostalgiamatkailu. Kyselyyn saatujen vastausten tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuuden kotimaan liikuntamatkailun kehittämiseen. Tutkimustulokset tulevat auttamaan liikuntamatkailupalveluiden tarjoajia kohdentamaan palveluja nuorille liikuntamatkailijoille heidän esittämien toivomusten mukaisesti.

Opinnäytetyö alkaa johdannolla. Siinä kerrotaan liikuntamatkailun valintaan liittyvistä tekijöistä, kohderyhmästä sekä esitellään käytännössä toteutettava tutkimus. Johdannossa käydään lävitse opinnäytetyön tavoitteet sekä kerrotaan, millaista tutkimusmenetelmää

käytetään. Opinnäytetyön rakenne päättää johdanto-osan. Teoriaosuus alkaa luvusta kaksi. Se rakentuu liikuntamatkailun määritelmistä, aiemmista liikuntamatkailuun liittyvistä tutkimuksista ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Luvussa tutkitaan myös motivaation vaikutusta matkailijan toimintaan. Teoriaosuus jatkuu luvussa kolme. Tässä luvussa kerrotaan Suomesta liikuntamatkailumaana, millaisena nuoret näkevät Suomen matkailumaana, sekä millaisia nykymatkailun trendejä nuoret aikuiset suosivat. Luvussa kolme annetaan esimerkkejä erilaisista liikuntamatkailunpalveluita tarjoavista yrityksistä, mitä eri liikuntalajeja on mahdollisuus harjoittaa. Luvussa käydään läpi myös Suomessa järjestettäviä erilaisia urheilutapahtumia sekä alueiden suosituimpia liikuntamatkakohteita.

Teoriaosuuden jälkeen, luvussa neljä, perehdytään työn empiiriseen osaan. Tässä luvussa paneudutaan tutkimuksen toteutukseen sekä kerrotaan tutkimusmenetelmien ja aineistokeruumenetelmien valinnoista ja tutkimuksen eri vaiheista. Luvussa viisi avataan kyselyn tutkimustuloksia, kohderyhmän vastauksia ja johtopäätöksiä. Luvussa analysoidaan myös saatuja tuloksia, joista annetaan kehitysehdotuksia. Viimeisessä luvussa kuusi, tutkitaan tuloksen luotettavuutta, käydään läpi johtopäätöksiä sekä pohditaan kehitysehdotuksia. Lopuksi kerrotaan opinnäytetyöprosessin etenemisestä ja onnistumisesta sekä opinnäytetyön tekijän omasta oppimisprosessista opinnäytetyön aikana.

2 Liikuntamatkailu

Kun mietitään matkailua, liikuntaa ja liikuntamatkailua pelkästään käsitteinä, erillisinä ilmiöinä, tieteellisen tutkimuksen kohteina sekä toimialoina, havaitaan, että kohteet ovat laajoja ja moniselitteisiä. Ne liittyvät osin toinen toisiinsa, mutta kuitenkin niissä on selkeitä eroja. Määrittely liikuntamatkailusta vaihtelee, jos ilmiötä tarkastellaan toimintana tai elinkeinona (Standeven & De Knop 1999, 12–14). Toiminnallisesta näkökulmasta katsottuna liikuntamatkailu tarkoittaa kaikkia motiiveja ja syitä, joiden perusteella ihmiset liittyvät urheilun ja liikunnan osaksi matkailua yksin tai ryhmässä. Liikuntamatkailua tarkastellaan myös elinkeinon näkökulmasta. Se tarkoittaa urheiluun ja liikuntaan liittyvien matkakohteiden, aktiviteettien, lomanviettopaikkojen, nähtävyyksien, kiertomatkojen, risteilyjen, tapahtumien ja tutustumiskäyntien tarjontaa sekä niihin pääsyä. (Vehmas 2010, 43) Tässä luvussa tullaan käsittelemään matkailun, liikunnan ja liikuntamatkailun eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä. Luvussa tutkitaan laajasti liikuntamatkailun eri muotoja, luokituksia ja mitä ne pitävät sisällään. Lisäksi luvussa käydään läpi liikuntamatkailun matkustusmotivaatio- ja vetovoimatekijöitä.

2.1 Matkailu, liikunta ja liikuntamatkailu käsitteinä

Matkailu määritellään toiminnaksi, jossa ihmiset matkustavat normaalin elinpiirinsä ulkopuolella sijaitsevaan paikkaan. Matka voi olla liikematka, vapaa-ajanviettomatka tai joku muun tarkoituksen vuoksi toteutettava matka. Oleskelu määränpäässä kestää yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden. Matkailuksi luetaan myös päiväkävijöiden työ- ja kotipaikkakunnan ulkopuolelle suuntautuvat matkat. Keskeisimpiä toimialoja matkailussa ovat ravitsemus- ja majoituspalvelut, matkanjärjestäjä- ja matkatoimistopalvelut, henkilöliikennepalvelut, kulttuuripalvelut (kuten tapahtumat, historialliset nähtävyydet, museot, luonnonpuistojen ja eläintarhojen toiminta) sekä virkistys- ja urheilupalvelut (kuten kylpylät, huvia- ja teemapuistojen toiminta, sekä hiihtokeskukset). (TEM 2019, 57.)

Liikuntamatkailu on keskittynyt kahteen osa-alueeseen. Ensimmäisenä matkat, joihin sisältyy osallistavaa liikuntaa. Toisena matkat, joissa liikuntasuorituksia seurataan katsojina. Lisääntynyt ihmisten matkailu hyödyttää urheilu- ja matkailuteollisuutta. Kun matkustajamäärät kasvavat, yritykset vastaavat kysyntään tarjoamalla matkailijoille enemmän liikuntamatkailun palveluja. Matkailun lisääntymien auttaa myös paikallisia yrittäjiä tarjoamaan erilaisia liikuntamahdollisuuksia sekä ylläpitämään niitä aktiivisena myös hiljaisempina kausina ruuhkasesongin jälkeen. Matkailulla on suuri vaikutus tukea urheilun kehittämistä, koska suurin osa liikunnasta tapahtuu lomalla (Weed & Bull 2009, 16). Matkailun kasvua

ovat edistäneet vapaa-ajan yleiset parannukset, johon yhdistyy ja vaikuttaa ihmisten harrastusvaraiset ja lisääntyneet tulot. Tämä on auttanut huomattavasti lisäämään halua paeta työarkea ja harjoittaa lomaa joko kotimaassa tai kansainvälisesti. (Ritchie & Adair 2004, 7.)

Liikunta on sosiaalisesti rakennettua toimintaa, joka on vaihdellut historiallisten aikakausien, yhteiskuntien ja kulttuurien välillä. Urheilulla on erilaisia ajattomia piirteitä, kuten tavoitteellisuus, kilpailukyvykyys ja kuva voittamisesta ja häviämisestä. Urheilua yleensä kuvataan systemaattiseksi ja usein kilpailukykyiseksi toiminnaksi, joka vaatii fyysistä voimaa ja taitoja. Lisäksi urheilulla on monien vuosien ajan ollut ominaista tavoitteellisuus ja ihmisten jakaminen mestareiksi ja häviäjiksi (Ritchie & Adair 2004, 3). Schwarz, Hunter ja LaFleur (2013, 4) määrittää liikunnan toiminnaksi, kokemukseksi tai liikeyritykseksi, joka keskittyy urheilijoihin, terveyteen ja hyvinvointiin sekä virkistys ja vapaa-ajan mahdollisuuksiin. Coakleyn (2001, 8) määrittää puolestaan urheilun instituutionaaliseksi kilpailutoiminnaksi, johon kuuluu voimakasta fyysistä rasitusta tai suhteellisen monimutkaisten taitojen käyttöä yksilöiden keskuudessa, joiden osallistumista motivoi sisäisten ja ulkoisten tekijöiden yhdistelmä.

Liikunnan ja matkailun rinnalle on noussut kiinnostus liikuntahenkistä matkailutoimintaa kohtaan. Liikuntamatkailu on uusi kasvava matkailun muoto, jonka Suomen valtio, kunnat, liikuntapalveluiden tarjoajat ja urheiluopistot ovat tunnistaneet. He ovat sitoutuneet lisäämään resursseja liikuntapalveluiden kehittämiseksi, mikä kasvattaa liikuntamatkailijoiden määrää kotimaan sisällä. Liikuntamatkailijoiden kasvava joukko lisää taloudellista hyötyä palveluiden tarjoajille ja kehittää niiden positiivista imagoa (Higham 2005, 73). Liikunta ja matkailu ovat tänä päivänä halutuimpia vapaa-ajan viettomuotoja. Niissä ihmiset matkustavat eri liikuntapaikoille tai menevät katsomaan urheilua. Englanniksi käsitteestä puhutaan nimellä ' Sport Tourism ', minkä voisi kääntää suomeksi urheilumatkailu tai liikuntamatkailu. Liikuntamatkailun genre on urheilua tuottavaa matkailutoimintaa tai matkailua tuottavaa urheilutoimintaa. Liikuntamatkailuteollisuus jaetaan kahteen pääluokkaan. Luokitus riippuu matkailijan aktiivisen osallistumisen tasosta. Nämä pääluokat ovat aktiivinen liikuntamatkailu ja passiiviseksi liikuntamatkailuksi. Passiivinen liikuntamatkailu voidaan jakaa alakategorioihin, joita kutsutaan tapahtumaliikuntamatkailuksi ja nostalgiamatkailuksi Ritchien ja Adairin (2004, 3) mukaan.

Higham (2004, 37) toteaa, että sekä liikunta että matkailu jakavat virkistys- ja vapaa-ajan ominaisuuksia yhdistäviä tekijöitä. Matkailu jakautuu kahteen pääryhmään: Vapaa-ajan

matkailu ja liiketoiminnan matkailu. Vapaa-ajanmatkailulla tarkoitetaan matkaa määränpäähän vähintään yhdeksi yöksi, jossa turisti osallistuu urheilutoimintaan. Weed ja Bull (2009, 10) määrittää liiketoiminnan matkailun. Liiketoiminnan matkailussa ollaan enemmän tekemistä ammattiuurheilijoiden ja ammattilaiskilpailujen kanssa. Urheilutapahtumista ja ammattilaisurheilusta on tullut globalisaation kautta liikuntamatkailun kasvun voima (Weed & Bull 2009, 11). Tämä johtuu siitä, että nykyään kilpailuja ja urheilupelejä lähetetään reaaliajassa tekniikan avulla ympäri maailmaa. Myös ihmisten kiinnostus vieraila paikanpäällä näissä urheilukohteissa ja peleissä on lisääntynyt. (Higham 2004, 38.)

Urheiluun liittyvät matkailu on kasvanut yhdeksi suurimmista ja nopeimmin kasvavaksi markkina-alaksi 1990-luvulta lähtien. Jopa 15–30 % kaikesta kansainvälisestä matkailusta liittyy nykyään urheiluun ja liikuntaan. Liikuntamatkateollisuuden osuus on noin 1–2 % BKT:stä. (Vehmas 2010, 171.).

Ritchie ja Adair (2004, 8) kirjoittavat, että niin kuin liikuntamatkan nimestä voi jo päätellä, liikuntamatkailu on yhdistelmä urheilua ja matkailua ja se pitää sisällään ominaisuuksia näiltä molemmilta segmenteiltä luoden liikuntamatkailun käsitteen. Liikuntamatkailu sisältää matkan, jossa osallistutaan passiiviseen liikuntalomaan tai aktiiviseen liikuntalomaan. Liikuntamatkailuun voi sisältyä tilanteita, joissa joko liikunta tai matkailu ovat hallitsevaa toimintaa tai syy matkustamiseen. Weed ja Bull (2009, 17) kirjoittavat liikuntamatkailun olevan sosiaalinen, taloudellinen sekä kulttuurillinen ilmiö, joka syntyy toiminnan, ihmisten ja paikan ainutlaatuisesta vuorovaikutuksesta. Niezgodan (2016, 94) mukaan, liikuntamatkailu eroaa muista matkustustyypeistä siinä, että se motivoi käyttäjää menemään tiettyyn määränpäähän, jossa matkan liikkeellepaneva voima on urheilu kaikissa muodoissaan.

2.2 Matkustusmotiivit ja vetovoimatekijät liikuntamatkailuun

Liikuntamatkailumatkan lähdön motiivina on pelkästään liikunta. Liikuntamatkailijoita motivoivat monet erilaiset syyt sekä tunnetut trendisuuntaukset. Motiivina on esimerkiksi kiinnostus omaa terveyttä ja kuntoilemista kohtaan. Keski-ikäiset liikkujat ovat muodostaneet Suomessa liikuntalähtöisen ilmiön. He osallistuvat urheiluun sosiaalisista ja liikunnallisista syistä. Highamin (2005, 2) mukaan näitä suuntauksia ohjaavat muuttuvat sosiaaliset asenteet ja arvot sekä muuttuvat poliittiset ja taloudelliset olosuhteet. Nykytekniikka on helpottanut paljon näiden suuntausten ohjattavuutta. Matkailijoiden tarpeiden ja motiivien tunteminen auttaa segmentoimaan matkailualaa ja siten saadaan uskollisia ja tyytyväisiä

asiakkaita. Motivaatio määritellään syyksi, missä ihmiset toimivat tietyllä tavalla ja haluavat tiettyjä asioita. Usein ihmisten tarpeet liittyvät tavoitteeseen elää terveellisempää ja onnellisempaa elämää. (Gibson 2006, 9.)

Higham (2005, 59) luettelee motivaatiotekijöitä, jotka ajavat ihmisiä liikuntamatkailun pariin. Näitä ovat muun muassa rentoutuminen, itsetutkiskelu, arvostus, pako arjesta, taantuminen, sosiaaliset vuorovaikutustilanteet, sukulaissuhteiden parantaminen ja -ylläpitäminen sekä kulttuuriset motiivit. Milne ja McDonaldsin (1999, 21–33) mukaan on 13 erilaista liikuntamotivaatiota. Liikuntamotivaatioita ovat fyysinen kunto, riskinotto, stressin vähentäminen, aggressiivisuus, yhteys, sosiaalinen helpottaminen, itsetunto, kilpailu, saavutus, taitojen hallinta, estetiikka, kehityksen arvostus ja itsensä toteuttaminen. Buckleyn (2012, 965) on myös listannut 14 motivaattoria. Hänen listaamansa motiivit ovat niitä, jotka koskevat jännitystä ja aistimuksia, pelkoa, hallintaa, taitoja, saavutuksia, kuntoa, riskejä, luontoa, taidetta, hengellisyyttä, ystäviä, kuvia, pakoa ja kilpailuja.

Liikuntaan liittyvät motiivit mielletään usein liikunnan arvovaltaan ja erityisiin palkintoihin, tunnustamiseen, tilapäiseen pakoan ja / tai tunteeseen tai haluun osallistua liikuntaan (Kurtzman & Zauhar 2005, 26). Liikuntamatkailuun voi sisältyä, tai siihen voi yhdistää monia muita asioita tai motiiveja, jotka liittyvät urheiluun tai yksinmatkustamiseen. Urheilun harrastaminen kodin ulkopuolella tarkoittaa jotain erilaista, kuin se, että matkustaessaan urheilisi vain sisällä tehden kotijumppaa. Varsinkin nuoret aikuiset saattavat olla seikkailunhaluisia matkailijoita, jossa urheiluun liittyy riskejä ja tunteita sekä adrenaliinitason nousua. Monille nuorille riskinotto ja adrenaliinihakuisuus voivat toimia motivaattoreina. Tämän tyyppiset nuoret hakevatkin tarjontaa, jossa voivat harjoittaa tällaista seikkailunhaluista liikuntamatkailua. (Hungenberg ym. 2016, 18.)

Liikuntamatkailijoita lomakohteisiin houkuttelee vetovoimatekijät. Vetovoimatekijöitä ovat imago, hintataso, markkinointi ja myynnin edistäminen. Paikallisuus lisää vetovoimaisuutta. Esimerkiksi paikallinen kulttuuri, tavat ja perinteet. Lukuisat lomakohteet tarjoavat erilaisia liikuntamatkailun elämyksiä. Lomakohteet jaottelevat erikseen matkailun- ja urheilun resurssit. Urheiluresursseihin kuuluvat urheilupaikat, kuten areenat ja stadionit, erilaiset liikunnan harjoitustilat, urheilulääketieteen palvelut sekä urheilutieteelliset resurssit. Tietyn urheilulajin resurssitarpeet eroavat toisistaan liikuntaharrastuksen tyyppin mukaan. Näiden harrastajien välillä huomaa selkeän eron. Liikunnan harrastaja on joko amatööri tai ammattilainen, aloittelija tai eliittuurheilija, vapaa-ajanharrastaja tai kilpaurheilija. (Higham 2005, 17–19.)

Liikuntamatkailun erilaiset maantieteelliset kohdealueet houkuttelevat matkailijoita vierailemaan, käyttämään niissä aikaa. Kohdealueiden vetovoimatekijät houkuttelevat matkailijoita puoleensa. Vetovoima koostuu matkailukohteen tarjonnasta ja siitä, mitä kiinnostavaa kohteessa löytyy matkailijoille. Tällaisia vetovoimatekijöitä voivat olla esimerkiksi historialliset nähtävyydet, kulttuuri, luonto ja erilaiset aktiviteetit sekä muu palveluntarjonta. Matkakohteen houkuttelevuuteen vaikuttaa myös matkailijan oma kokonaismielikuva paikasta. (Saarinen 2017, 44.).

Jotta ymmärrettäisiin matkallelähtijöiden ja matkakohdealueen yhteistä rakennetta, avataan näiden sisältämiä työntö- ja vetovoimatekijöitä. Matkailun lähtöalue sisältää kysyntätekijöitä, joista puhutaan yleisesti matkailun työntövoimatekijöinä. Työntövoimatekijät vaikuttavat matkailun kysyntään ja kasvuun. Ne innostavat liikuntamatkailijoita vierailemaan kotiympäristönsä ulkopuolelle väliaikaisesti. Muita tekijöitä, jotka vaikuttavat työntövoimatekijöihin ovat muun muassa matkailijan elämäntavat, rentoutuminen, matkailijan persoonallisuus, kehittyminen, kokemukset, mahdollinen matkaseura ja tavoitteiden saavuttaminen. (Saarinen 2017, 44; Leiper 1979, 403.)

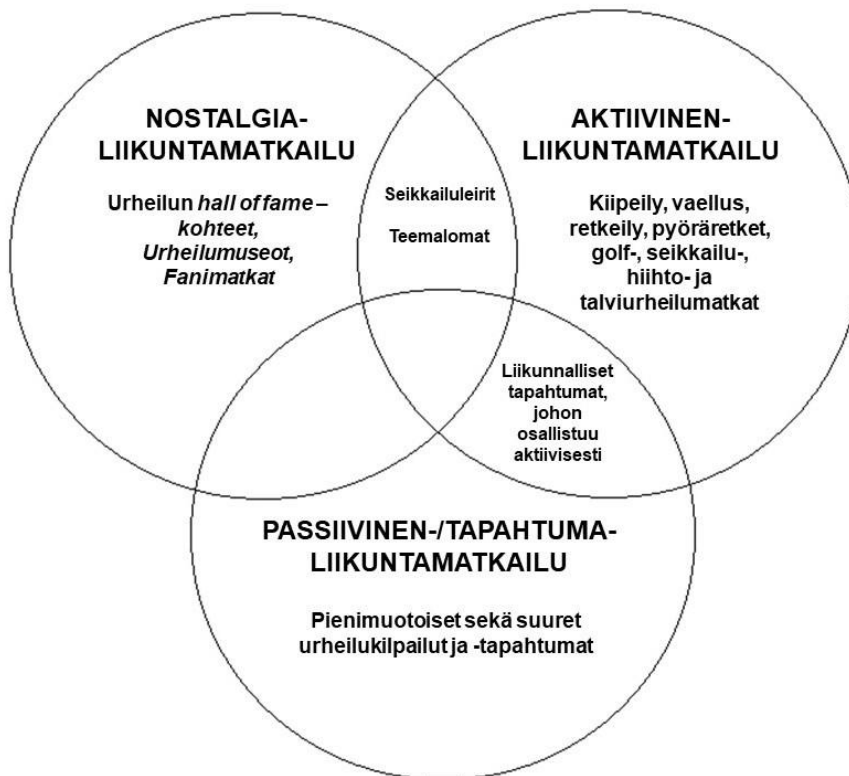
Matkailun kohdealue sisältää tarjontatekijöitä eli niitä, joita kohteessa tarjotaan matkailijoille. Ne vetävät matkailijoita puoleensa ja niistä puhutaan vetävinä motivaatiotekijöinä. Vetävät ja työntävät tekijät toimivat joko yksin tai yhdessä. Ne kannustavat matkailijaa pääsemään kohteeseen. Vetäviä tekijöitä, jotka motivoivat matkustajia puoleensa, voivat olla tapahtumia, kohteen saavutettavuutta, ilmastoa ja sääolosuhteita, matkakohteen tarjoamia kokemuksia ja nähtävyyksiä, luontoa sekä infrastruktuuria. (Holloway ym. 2012, 70–71.)

Jotta matkakohde kiinnostaisi ja houkuttelisi matkailijoita puoleensa, tarvitsee kohteella olla vetovoimatekijöitä. Esimerkiksi Lappi talvisesongin aikana. Harrastusmahdollisuudet matkailukohteissa kesällä ja talvella lisäävät alueen vetovoimatekijöitä. Vetovoimatekijöitä Lapissa ovat lisäksi pakkaskelit, tunturit ja lumiaktiviteetit. (Vuoristo 2003, 36). Lapin vetovoimaa lisää myös pohjoinen sijainti, idylliset talviset sääolosuhteet, kesäisin yöttömät yöt ja muu sesonkeihin kuuluva tarjonta. Nämä tekijät houkuttelevat ja työntävät liikuntamatkailijaa etelästä kohti pohjoista. Etelä-Suomessa ei välttämättä tule kunnan talvea tai lunta tarpeeksi lumiliikuntaa harrastaville.

2.3 Liikuntamatkailun luokitukset

Gibson (2006, 2) sekä Vehmas (2009, 58) jakavat liikuntamatkailun, englanniksi ”Sport tourism”, kolmeen osaan. Aktiiviseen, passiiviseen tapahtumamatkailuun sekä nostalgia-matkailuun. Liikuntamatkailua on tutkittu akateemisesti ja 2000-luvun alusta lähtien. Se on ollut myös kansainvälisten konferenssien teemana. Näiden kansainvälisten tutkimusten pääpainona on ollut tutkia liikuntamatkailijoiden profilointia sekä arvioida urheilutapahtumien vaikutusta liikuntamatkailuun.

Liikuntamatkailijoiden profilointitutkimukset on jaettu sosioekonomiseen, psykograafiseen, demograafiseen, behavioristiseen ja maantieteellisiin markkina-alueisiin. Urheilutapahtumien tutkimus keskittyy pääasiassa tapahtumien, erityisesti suurten tapahtumien, taloudellisiin vaikutuksiin, sekä mikä niiden rooli on matkailun edistämässä. Tutkimus herätti kiinnostusta ja mielenkiintoa, sillä tutkimukset autoivat kasvattamaan matkailijamääriä, taloudellisten- ja työllisyyssetujen tavoittelemista lisäämällä matkailumyönteistä imagoa ja tietoisuutta, pidentämällä matkailusesongin kautta ja edistämällä yhteisöllisyyttä. (Vehmas 2009, 57.)

Kuvio 2. Liikuntamatkailun eri muotoja (mukaillen Ritchie 2005, 160)

Gammon ja Robinson (1997, 8) määrittelevät osallistuvat liikuntamatkailijat ”koviksi tai pehmeiksi liikuntamatkailijoiksi.” Kovaksi liikuntamatkailijaksi he määrittelevät henkilön, joka matkustaa urheilukilpailuun. Tämän matkustajan päämotivaatio on urheilu; joko passiivisesti katsomossa tai aktiivisesti osallistumalla kisoihin. Pehmeäksi liikuntamatkailijaksi he määrittelevät henkilön, joka harjoittaa matkallaan virkistystoimintaa tai vapaa-ajantoimintaa ennemmin kuin kilpaurheilua.

Hinch ja Higham (2011, 19–20) määrittelevät liikuntamatkailijan niin, että hän voi olla ihminen tai ihmisryhmä, joka osallistuu aktiivisesti tai passiivisesti kilpailu- tai vapaa-ajanliikuntaan matkustaessaan ja oleskellessa arkipäiväisen ympäristönsä ulkopuolella. Weed ja Bull (2009, 13) puolestaan kirjoittavat, kuinka yhä useammalle ihmiselle elämäntavan valintoihin liittyy sekä urheilu, että matkustaminen yhdessä. He jakavat liikuntamatkailun kahteen erilaiseen ryhmään; ulkoiluun sekä kansainvälisiin urheilutapahtumiin. He määrittävät, että liikuntamatkailijat ovat ulkoilijoita. Näiden liikuntamatkailijoiden motiivit ja arvot liittyvät terveyteen, kuntoiluun, ulkoiseen omakuvaan, jännitykseen sekä muotiin. Sen sijaan kansainvälisiin urheilutapahtumiin hakeutuvia liikuntamatkailijoita motivoi heidän kokemukset ja speaktaakkelit.

Liikuntamatkailun kannalta aiempi tai nykyinen liikuntaharrastus liittyy normaalisti aktiiviseen turistikäyttäytymiseen ja valintaan, jossa osallistuu itse mukaan toimintaan. Jos taustalla on kokemusta kilpaurheilusta, se liittyy enemmän passiiviseen turistikäyttäytymiseen, missä katsotaan urheilua tai kilpailua. Nämä liikuntamatkailijat saattavat myös itse olla kilpailijoita. (Ritchie & Adair 2004, 6.) Liikuntamatkailua on useasti yritetty määritellä ja luokitella. Monet tutkijat ovat keskustelleet vuosia päästäkseen eräänlaiseen yksimielisyyteen. Taulukko 1 antaa yleiskuvan joistakin kirjallisuudessa käytetyistä liikuntamatkailun määritelmistä ja niiden lähteistä.

Taulukko 1. Liikuntamatkailun määritelmiä ja niiden lähteitä

Lähde	Määritelmä
Hall, 1992	Matkustaa ei-kaupallisista syistä osallistuakseen tai seuratakseen urheilutoimintaa muualla kuin kotialueella.
Weed & Bull, 1997	Lomat, joihin liittyy urheilutoimintaa joko sivustakatsojana tai osallistujana.
Gibson, 1998	Vapaa-ajan matkailu, joka vie yksilöt tilapäisesti kotialueen ulkopuolelle osallistumaan fyysiseen toimintaan, katsomaan fyysistä toimintaa tai kunnioittamaan liikuntaan liittyviä nähtävyyksiä.
Knop, de & Standeven, 1999	Kaikki aktiivisen ja passiivisen urheilutoiminnan osallistumisen muodot, jotka ovat osallistuneet satunnaisesti tai järjestäytyneesti ei-kaupallisiin tai liiketoiminnallisiin tai kaupallisiin syihin, jotka edellyttävät matkustamista pois kotoa ja työpaikalta.
Ross, 2001	Liikuntamatkailu kattaa kaikenlaisen aktiivisen ja passiivisen osallistumisen urheilutoimintaan matkustaessaan pois kotoa.
Gibson & Yiannakis, 2002	Yleisesti ottaen liikuntamatkailu sisältää matkustamisen pois pääasunnostaan osallistuakseen urheilutoimintaan, virkistytymiseen tai kilpailuun, matkustaa katsomaan urheilua ruohonjuuri- tai eliittitasolla, tai matkustaakseen urheilukohteeseen, kuten kuuluisaan urheiluhalliin tai vesipuistoon.
Bouchet, Lebrun, & Auvergne, 2004	Liikuntamatkailutuotteena voidaan määritellä tiettyyn kohteeseen liittyvän matkailijan oleskelun yhdistäminen, jota täydentää tai määrittää vähintään yksi urheilulaji tai liikunta. Nämä viisi ominaispiirrettä ovat: 1) Todellinen fyysinen osallistuminen on välttämätöntä 2) Vierailun keston on oltava vähintään kaksipäivää ja yksi yö, jotta se voidaan erottaa virkistyslomasta 3) Oleskelun voi järjestää tai olla järjestämättä asiakas 4) Majoittaminen voi olla tietyssä paikassa tai kiertävä 5) Liikuntamatkailutuote muodostuu palveluista, jotka ovat usein aineettomia
Gibson & Fairley, 2011	Vapaa-ajan matkailu, joka vie yksilöt tilapäisesti kotikaupunkinsa ulkopuolelle osallistumaan fyysiseen toimintaan, katsomaan fyysistä toimintaa tai kunnioittamaan fyysiseen toimintaan liittyviä nähtävyyksiä.

Liikuntamatkailun luokittelua on tehty kirjallisuudessa monin tavoin.

Kirjallisuudessa suosituin liikuntamatkailun osa-alue on Gibsonin (1998, 76) aloittama liikuntamatkailun jako kolmeen alaryhmään (kuvio 1). Nämä alaryhmät ovat aktiivinen liikuntamatkailu, passiivinen/ tapahtumaliikuntamatkailu sekä nostalgiamatkailu.

Myös Gammonin ja Robinsonin (1997, 24) aloittamaa määritelmää käytetään usein kirjallisuudessa. Siinä liikuntamatkailijat jaetaan koviksi tai pehmeiksi matkailijoiksi.

2.3.1 Aktiivinen liikuntamatkailu

Aktiivinen liikuntamatkailu on liikuntamatkailua, jossa matkailijat itse osallistuvat aktiivisesti liikuntaan harrastamalla jotakin liikuntalajia. Esimerkiksi laskettelemalla, golfia pelaamalla tai osallistumalla vaellukseen osana matkanjärjestelyä. Tämä liikuntamatkailu

muoto kattaa erilaisia aktiviteetteja kuten hiihtoa, luistelua, pyöräilyä ja keilailua, aina sunnuntaihihtelystä extreme-tyyppisiin seikkailulajeihin saakka. (Vehmas 2009, 58).

Papathanassis (2011, 78) kirjoittaa, että yleensä aktiivisia liikuntamatkailijoita ovat 15–34-vuotiaat, jotka kuuluvat ylempään sosioekonomiseen luokkaan. Enemmistö heistä on miehiä, nykyään myös naisia ja vanhuksia, jotka ovat kiinnostuneempia omasta terveydestään. Kohderyhmää on vaikea tarkasti määrittää, sillä kaikenlainen liikunta kiehtoo eri asiakassegmenttikuntia.

2.3.2 Passiivinen liikuntamatkailu

Passiivinen liikuntamatkailu on liikuntamatkailua, jossa matkailija ei itse osallistu varsinaiseen toimintaan, vaan seuraa esimerkiksi urheilutapahtumia tai urheilukisoja yleisönä. Näitä kisoja voivat olla esimerkiksi Formula 1 -kisat tai Olympialaiset. Passiiviset liikuntamatkailijat eivät hae lomien aikana aktiivista osallistumista liikuntaan tai urheiluun. He keskittyvät sen sijaan erilaisiin suuriin urheilutapahtumiin tai tutustuvat erilaisiin urheilupaikkoihin. (Papathanassis 2011, 79.)

Vehmas (2009, 58–59) määrittää passiivisen liikuntamatkailun liikuntamatkaksi, jossa matkailija voi olla osallistumatta urheiluun tai liikuntaan. Passiivinen käyttäytyminen ei kuitenkaan kuvasta liikuntamatkailua sananmukaisesti, sillä jo itsessään liikuntamatkalle lähtö on aktiivista. Esimerkiksi passiivisen liikuntamatkailijan katsojakäyttäytyminen jalkapallo-ottelussa on varsin aktiivista toimintaa. Passiivista liikuntamatkailua voi kutsua myös nimellä tapahtumamatkailu. Sillä tarkoitetaan matkustamista katsojaksi urheilutapahtumaan tai urheilukilpailuun. (Vehmas 2010, 44.).

Johnstonin ja Twynamin (2006, 86–93) mukaan urheilutapahtumaan osallistujan profiilia on vaikeaa luoda, sillä se riippuu suurelta osin itse tapahtumasta. Tapahtumat houkuttelevat katsojia. Heidät voidaan jakaa kolmeen alaryhmään sen mukaan, kuinka usein he osallistuvat urheilutapahtumiin ja miten kiinnostuneita he ovat eri urheilulajeista. Ensimmäinen ryhmä on asiantuntijat. Asiantuntijat ovat innokkaimpia osallistumaan tapahtumiin. He matkustavat osallistumaan niihin ja heillä on laaja tietämys urheilulajeista. Passiiviset liikuntamatkailijat ovat toinen ryhmä. He osallistuvat tapahtumiin usein, mutta he ovat vähemmän kiinnostuneita lajista. Usein heillä ei ole paljon tietoa lajista. Kolmas ryhmä on satunnaiset tarkkailijat, jotka voivat osallistua tapahtumiin silloin tällöin. Tämä ryhmä ei suunnittele matkojaan tapahtuman ympärille, eivätkä he ole kovin kiinnostuneita urheilusta.

2.3.3 Nostalgiamatkailu

Nostalgiamatkailulla tarkoitetaan matkailua kohteisiin, jotka ovat merkityksellisiä tietyn fanikulttuurin tai urheiluhistorian kautta. Näitä kohteita ovat esimerkiksi Olympiastadion tai urheilumuseo, urheilun perintöä tai historiaa vaalivat kohteet tai käynti Hall of fame -kohteessa. Nostalgiamatkoja voisi verrata kuvailemalla niitä pyhiinvaelluksen omaiseksi matkaksi. (Vehmas 2009, 59.).

Nostalgiamatkailusta on tullut suosittu liikuntamatkailun muoto. Sen matkustusmotiivina matkakohteen nostalginen kokemus. Jos matkailija näkee urheilun julkisuuden henkilön jossakin tunnetussa urheilutarvikeliikkeessä, voidaan kokemus luokitella nostalgiamatkailuksi. Matka voi olla myös tapaaminen, joka yhdistää urheiluihmiset. He hakevat yhteenkuuluvuuden tunnetta. Esimerkiksi FC Barcelonan jalkapallopelejä tai -museo, jotka ovat Barcelonan kaupungin suosituimpia nähtävyyksiä ja vierailukohteita. (Vehmas 2009, 59.)

3 Liikuntamatkailu Suomessa

Tässä osiossa käsitellään Suomen liikuntamatkailua nuorten aikuisten näkökulmasta. Osiossa tutkitaan, millainen Suomi on liikuntamatkailun kohdemaana ja millaisia palveluita se tarjoaa liikuntamatkailijoille. Seuraavien alalukujen keskeinen idea on kartoittaa ja käydä läpi Suomen tärkeimpiä liikuntamatkailun kohteita ja aktiviteetteja. Näiden alalukujen tarkoituksena on luoda kokonaiskuvaa erilaisten palveluiden tarjonnasta jokaiselle liikuntamatkailijatyypille. Tämän luvun pohjaksi on osittain nostettu kuvio 2, joka on karkea malli erilaisten liikuntamatkailumuotojen ja -tarjoajien kartoittamiseen liikuntamatkailijatyypien mukaan.

SLU (2010, 5) suoritti kansallisen liikuntatutkimuksen. Tutkimuksen mukaan aikuisten keskuudessa suosituimmat ja eniten käytetyt liikuntapaikat Suomessa ovat vaellusreitit, ulkoilureitit kuten pururadat, hoidetut ladut sekä kevyeen liikenteen väylät kuten jalkakäytävät ja pyörätiet. Nuoret aikuiset liikkuvat useammin palloiluhalleissa, kuntosaleilla, rakennetuilla ulkoliikuntapaikoilla sekä voimistelusaleilla. Naiset hyödyntävät enemmän kevyeen liikenteen väyliä ja voimistelusaleja, kun taas miehet käyttävät rakennettuja ulkoiluliikuntapaikkoja, jäähallia ja palloiluhalleja, joissa pelataan enemmän koripalloa, lentopalloa ja salibandya. FinTerveys (2017) osoittaa samantapaisia tuloksia tutkimuksessaan, jossa suomalaisten nuorten aikuisten suosituimpia kuntoliikunnan muotoja ovat voima- ja kuntosaliharjoittelu, pyöräily, hölkkä ja juoksemisen sekä kävelyn eri muodot.

Suomen matkailun houkuttelevia ja vetovoimaisia tekijöitä ovat luonto ja neljä vuodenaikaa. Suomi tarjoaa luontoon erikoistuneita matkailutuotteita ja -palveluita hyödyntäen luonnon olosuhteita ja erilaisia liikuntamahdollisuuksia. Olosuhteet ja liikuntamahdollisuudet vaihtelevat eri vuodenaikojen mukaan. Suomalaisille liikunta on tärkeä vapaa-ajan harrastus. Sitä hyödynnetään kotimaanmatkailussa. Suomalaisia voidaan pitää fyysisesti aktiivisena kansakuntana. Yli miljoona suomalaista liikkuu vähintään viidesti viikossa sekä suomalaisesta aikuisväestöstä yli 70 % harrastaa liikuntaa vähintään kerran viikossa. Suomalaisista lapsista ja nuorista noin 90 % harrastaa liikuntaa. Liikuntamatkailijoiden käytössä on noin 30 000 liikuntapaikkaa, joissa matkailun harjoittaminen on mahdollista. Yleensä Suomea luonnehditaan syrjäseuduksi, joka on harvaan asuttu. Silti maamme tarjoaa monipuolisesti luonnonvetovoimaan perustuvia palveluita eri vuodenaikoina. (Vehmas 2010, 15.)

Kotimaan liikuntamatkailun suosioon vaikuttaa merkittävästi Suomen turvallisuus, siisteys ja modernius. Monet liikunnallisesti aktiiviset kansalaiset hakeutuvat kotiympäristönsä ulkopuolelle liikunnan pariin. Nämä luovat vakuutettavuutta ja tunnettavuutta matkailumarkkinoinnissa. Liikuntamatkalle lähtevät saattavat käyttää matkansa aikana eri teemamatkojen tarjontaa. Nämä teemat jakaantuvat esimerkiksi talven, kesän ja ympärivuotisuuden mukaan. Esimerkkeinä talviurheilu, joulukuukausi sekä niihin liittyvät erikoistapahtumat. Kesäaktiviteetit, erilaiset risteilyt sekä ympärivuotiset terveys- ja kuntoliikuntatapahtumat, hyvinvointi- ja hemmottelumat tai kulttuurimatkailu, johon voi sisältyä tapahtumia tai erilaisia käyntikohteita. (Vehmas 2010, 78.)

3.1 Urheilukilpailut ja -tapahtumat

Urheilutapahtumat ovat liikuntamatkailussa keskeinen motiivi monelle matkailijalle. Ne eivät houkuttele pelkästään vierailijoita. Tällaiset tapahtumat vetävät puoleensa suuria määriä ihmisiä. Heitä ovat paikalliset asukkaat, urheilijat, valmentajat, joukkueen henkilökunta, ulkopaikkakuntalaiset kotimaan matkailijat, kansainväliset matkustajat, vapaaehtoiset työntekijät, mediatyöntekijät, fanit sekä erilaiset investoijat, jotka ovat kiinnostuneita osallistumaan tapahtumaan tavalla tai toisella. (Haanpää & Hakkarainen 2016, 13.)

Niin suuret kuin pienetkin urheilutapahtumat voidaan luokitella aktiiviseen ja passiiviseen urheilumatkailuun (ks. 2.3). Johnstonin ja Twynamin (2006, 82–86) mukaan ensisijainen matkustusmotivaatio voi olla aktiiviselle-, passiiviselle- tai nostalgiamatkustajalle heidän harjoittamansa tai havaitsemansa urheilulaji tai nähtävyys. Urheilutapahtumiin osallistuvat liikuntamatkailijat voidaan jakaa kahteen luokkaan. Toiset ovat niitä, jotka osallistuvat tapahtumaan jollain tavalla ja toiset niitä, jotka ovat siellä puhtaasti katsojina.

Liikunta- ja tapahtumamatkailu ovat riippuvaisia urheiluun rakennetusta infrastruktuurista. Tapahtumien sijainti ei ole tärkein nähtävyys, vaan tapahtuman koko kokemus, jonka ihminen saa tapahtumasta, tapahtumapaikasta ja kaikesta siihen liittyvästä. Urheilutapahtuman onnistumiseksi on tärkeää, että isäntäkaupunki suunnittelee, kehittää ja valmistelee tapahtuman huolellisesti sekä markkinoi tapahtumaa. Vierailijoiden tulee saada kaikki tarpeellinen informaatio, kun saapuvat tapahtumaan. Näin urheilutapahtumasta hyötyy sekä järjestävän tahon talous että koko yhteisö. (Johnston & Twynam 2006, 77–79.)

Nuoret aikuiset osallistuvat urheilutapahtumiin myös vapaaehtoisina työntekijöinä. Vapaaehtoisilla on yhteinen kiinnostus urheilulajia tai -tapahtumaa kohtaan. Vapaaehtoisilla on usein omakohtaisia kokemuksia itse tapahtumasta tai siihen aiemmin osallistumisesta.

Vapaaehtoiset ovat useimmiten kotoisin isäntäkaupungista, mutta tapahtumat houkuttelevat usein heitä myös toisilta paikkakunnilta, ulkomailtakin saakka. (Johnston & Twynam 2006, 80–82.).

Urheilutapahtumat voidaan määritellä kolmeen erilaiseen kategoriaan: Kaupallisiin tapahtumiin, vuosittaisiin kansainvälisiin suurtapahtumiin (kuten kansainväliset sarjat ja eri lajien maailmancup-sarjat) sekä arvokilpailut (kuten MM- tai EM-kilpailut ja Olympialaiset).

Koko Suomen tasolla tapahtumien lukumääristä ei ole saatavilla yhdenmukaista tai alueellisesti kattavaa tietoa, joten tapahtumien vuotuisia lukumääriä, osallistujamääriä tai kävijämääriä ei pystytä tarkasti ilmoittamaan. Jonkinnäköisiä tilastoja on kuitenkin saatavilla esimerkiksi Tilastokeskuksen sivuilta (Tilastokeskus 2020). Kilpailukalenteri.fi ilmoittaa sähköisellä ilmoittautumissivuillaan kilpailut, jotka Suomen Urheiluliitto on hyväksynyt. Sivuilta pystyy etsimään erilaisia suomalaisia, sekä kansainvälisiä kilpailuja luokitusten alta (Kilpailukalenteri.fi 2020).

Alla olevat taulukot 2, 3 & 4 ovat kooste urheilutapahtumista, jotka synnyttävät Suomessa liikuntamatkailua. Niihin on listattu Suomessa järjestettäviä urheilutapahtumia ja -kilpailuja luokittain.

Taulukko 2. Suomen Urheilutapahtumia ja -kilpailuja

ESIMERKKEJÄ SUOMESSA JÄRJESTETTÄVISTÄ URHEILUTAPAHTUMISTA JA -KILPAILUISTA	
LUOKITUS	ESIMERKKI TAPAHTUMIA / KILPAILUJA
SM-KILPAILUT Suomenmestaruuskilpailut	<ul style="list-style-type: none"> • Kalevan Kisat • Jääkiekon SM-liiga • Veikkausliiga • Superpesis • F-liiga • Hiihdon SM-kilpailu • Parayleisurheilu SM-kilpailut
PIIRIN MYÖNTÄMÄ KILPAILU Suomen Urheiluliiton alaisessa kilpailutoiminnassa olevat liitot, alueet, piirit, tai seurat ja niiden sallitut kilpailut	<ul style="list-style-type: none"> • Seuracup • PK-kisa • Metall Cup 1 • Vauhti Kasit • Reisjärven aluekisat
KARNEVAALIT Suomen Urheiluliiton hyväksymät tapahtumat. He myös perustaneet karnevaaliperinteet Suomeen.	<ul style="list-style-type: none"> • Yleisurheilun lajikarnevaalit • Jämsän karnevaalit • Matin karnevaalit • Lohjan kuula- ja kiekkokarnevaalit • Lempäälän korkeus-, pituus- ja 3-loikkokarnevaalit • Moukarikarnevaalit • Keihäskarnevaalit • Aitajuoksukarnevaalit • Pikajuoksukarnevaalit
KANSALLISET	<ul style="list-style-type: none"> • Pohjantähti-Games

Kilpaillaan kansallisten luokkajärjestelmien säännöillä. Kilpailun järjestäjät päättävät, millaisia luokkia on tarjolla. Reilun pelin periaate.	<ul style="list-style-type: none"> • Marskin kisat • Häme Games • Kansalliset Tähtien Kisat • Äänekoski Games • Timanttikisat
AM-KILPAILUT Aluemestaruuskilpailut. Kilpailut pidetään jossakin suomen maakunnan alueella. Jotkut kisat saattavat olla jaettu esimerkiksi kahdelle alueelle. Noudatetaan yleensä Suomen Urheiluliiton (SLU:n) tai Etelä-Pohjanmaan Yleisurheiluliiton (EPU:n) mestaruuskilpailun sääntöjä.	<ul style="list-style-type: none"> • Aluemestaruus 10 000 m • PSM- viestit • Aluemestaruusottelut Etelä ja Kaakko • Pohjois-Suomen mestaruuskilpailu • Lounaisen alueen aluemestaruuskilpailu • Aluemestaruusviestit
ALUEKISAT Kilpailut pidetään jossain tietyssä tai tietyissä kaupungeissa tietyllä alueella.	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinkään aluekisat • Janakkala Games • Laitilan Nuorisokansalliset • Porvoon huippukisat – Borgå Topgames • Tampereen teemakisa • Vääksy Games • Uran aluekisat
PIIRIOTTELU Alueellisia kisoja, missä esimerkiksi kahden maakunnan omat joukkueet kilpailevat vastakkain	<ul style="list-style-type: none"> • Piiriottelu (EPU, HämSY, SatY, VarSY) • Otteluhuipentuma • Piiriottelu Kymenlaakso Lahti Etelä-Karjala • Sisulisäottelut
PM-KILPAILUT Piirimestaruuskilpailut. Kilpaillaan piirimestaruudesta. Noudatetaan yleensä Suomen Urheiluliiton (SLU:n) tai Etelä-Pohjanmaan Yleisurheiluliiton (EPU:n) mestaruuskilpailun sääntöjä	<ul style="list-style-type: none"> • Kainuun pm-maastajuoksut • Helsyn Junnumaastot • Pm- superpesisottelut • Sisukävely • Jompen Ratarasta • Pm Seiväskilpailu • Murolan Piikki-maantiejuoksu

Taulukko 3. Esimerkkejä kansallisesti merkittävistä urheilu- ja liikuntatapahtumista

LUOKITUS	ESIMERKKI TAPAHTUMIA / KILPAILUJA
SEURACUP Kaikille yleisurheiluseuroille tarkoitettu valtakunnallinen joukkuekilpailu.	<ul style="list-style-type: none"> • Seuracupin piirikisa • Pohjois-Karjalan seuracup • Seuracup kilpailu • K-Market cup osakilpailut
HALLIKILPAILU Kilpailuja, jotka järjestetään sisällä hallissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Hipposhallit • Ruonalan helmihallit • Itsenäisyyspäivän kisat • Korkeuden kutsukilpa
MAANTIEKILPAILU Kilpailu, joka suoritetaan kentällä, joka on merkitty avoimille teille tai moottoriteille.	<ul style="list-style-type: none"> • Paavo Nurmi Maraton • Aurajoen Yöjuoksu • Tampere Puolimarathon • HaminaTattoojuoksu • Helsinki City Running Day
KILPAKÄVELY Kävely on yleisurheilun kilpalaji, jossa kävellään mahdollisimman nopeasti sen sääntöjen sallimissa rajoissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Espoon kevätkävelyt • Arenakävelyt • Espoo ranking-kävelyt
SEURAKILPAILU Yleisurheiluseurojen paikallistason kilpailumuoto, jossa kilpailemista voi kokeilla ja harjoitella turvallisesti ilman ilmoittautumista.	<ul style="list-style-type: none"> • SiljaLine Seurakisat • Seurakisat • Oikia seurakisat • Halpahalli Liminka seurakisat • Seurakisat ja lasten olympialaiset

HUMORISTINEN URHEILUTAPAHTUMA Eriskummalliset lajit, joissa kilpaillaan joskus lajien maailmanmestaruudesta.	<ul style="list-style-type: none"> • Eukonkanto • Color Obstacle Rush Suomi (Väriestejuoksu) • Saappaanheitto • Suopotkupallo • Suolentopallo • Mökky
--	---

Taulukko 4. Esimerkkejä kansainvälisesti merkityksellisistä urheilutapahtumista

LUOKITUS	ESIMERKKI TAPAHTUMIA / KILPAILUJA
GP (Grand Prix) - kilpailusarja	<ul style="list-style-type: none"> • Moto GP • Formula 1 • Yleisurheilun Motonet GP-kisat
IAAF (International Association of Athletics Federations) Kansainvälinen yleisurheiluliitto, joka järjestää yleisurheilun maailmanmestaruuskilpailut eli MM-kilpailut	<ul style="list-style-type: none"> • Olympialaiset • Yleisurheilun MM-kisat • Paavo Nurmi Games • Timanttiliiga • Jääkiekon MM-kisat • Joukkuevoimistelun MM-kilpailut • Hiihdon MM-kisat • Opiskelijoiden MM-kilpailut
EA (European Athletics Association) Euroopan yleisurheiluliitto, joka on EM-ki-soja (Euroopan mestaruuskilpailut) järjestävä organisaatio	<ul style="list-style-type: none"> • Jalkapallon EM-kisat • Yleisurheilun EM-kilpailut • Nuorten EM-kilpailut
TÄHTIKISAT Yleisurheilun sarja, jossa osakilpailuja	<ul style="list-style-type: none"> • Eltsun tähtikisat • Yleisurheilun tähtikisat • Lappeenrannan tähtikisat

Suomessa harrastetaan sekä fanitetaan urheilua innokkaasti. Suomalaisia pidetään innokkaana urheilukansana. Vuonna 2012 pidettiin kansainväliset jääkiekon maailmanmestaruuskisat Suomessa. Vuonna 2022 nämä kisat järjestetään uudestaan Tampereen monitoimiareenalla, Uros Live -areenalla, jonne mahtuu 15 000 katsojaa paikalle. Uros Live -areenasta puhutaan myös elämyskeskuksena, koska se pitää areenan lisäksi sisällään myös hotellin, kasinon, konferenssi- ja kokouspalvelut sekä ravintoloita. Elämyskeskus on nostalgiamatkailijalle houkutteleva matkakohde infrastruktuurin sekä monipuolisen palvelutarjontansa ansiosta. (UROSLIVE 2021.)

Suomessa on merkittäviä kansallisia sekä kansainvälisiä kilpailuja, jotka saavat tuhannet ihmiset liikuntamatkailemaan. Seuraavaksi on listattu muutamia esimerkkejä Suomen merkittävimmistä suurtapahtumista sekä kuinka paljon ihmisiä ne houkuttelevat puoleensa.

- **Kalevan Kisat** järjestettiin ensimmäisen kerran Suomessa vuonna 1907. Niitä järjestetään edelleen joka vuosi. Kalevan kisoissa kilpaillaan yleisurheilussa. Vuonna 2019 kilpailua tuli katsomaan 16 000 kävijää. Tapahtuman kävijämäärä oli lähes 20 000 henkilöä kokonaisuudessaan, kun mukaan laskettiin urheilijat, valmentajat, vapaaehtoiset, toimitsijat sekä media. (Lappeenrannan uutiset 2019.)

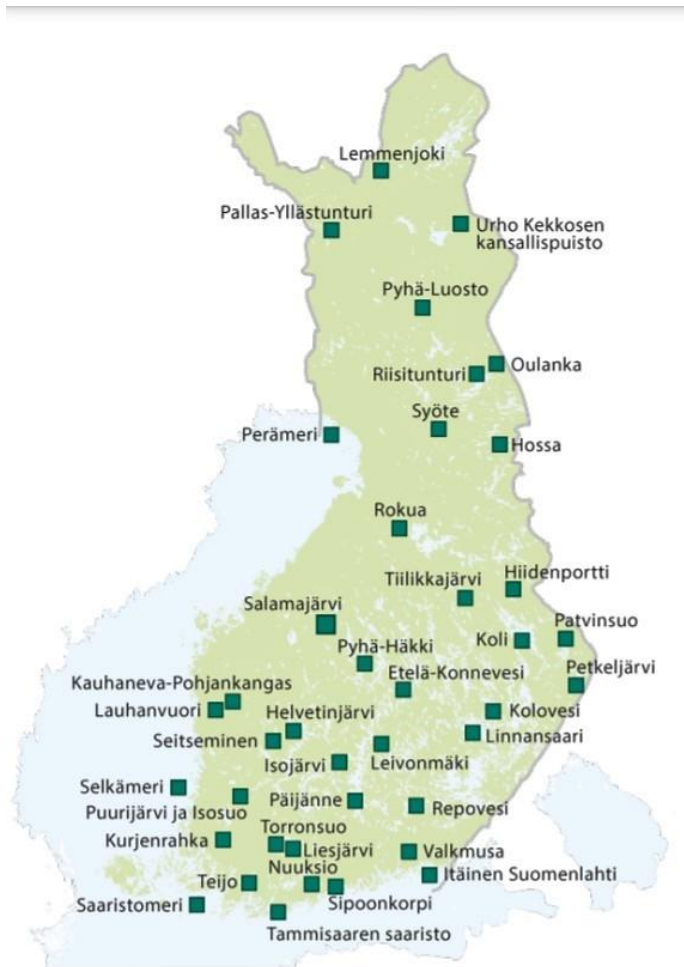
- **Jukolan Viesti** on maailman suurin suunnistuskilpailu miehille, jolla on myös kansainvälistä merkitystä. Kisa järjestetään aina kesäkuussa, joka vuosi eri paikkakunnalla, ympäri Suomea. Samaan aikaan, ennen miesten kisaa, naisille järjestetään Venlojen viesti. Vuonna 2018 Jukolan Viestiin osallistui lähes 50 000 kävijää, joista suunnistajia oli 20 000. Kilpailua oli järjestämässä lisäksi lähes 2000 vapaaehtoista. (Urheilutapahtumat 2020, Yle 2018.)
- **Kuninkuusravit** ovat hevosurheilun tärkein tapahtuma. Ne on järjestetty vuodesta 1924. Kilpailut pidetään joka vuosi aina kesällä sekä vaihtuvalla paikkakunnalla. Ne kestävät kaksi päivää. Kilpailu on suunnattu suomenhevosille, jossa kilpaillaan erillisissä lähdöissä ravikuninkaan tai ravikuningattaren tittelistä, eli kilpailuun osallistuvat niin orit kuin tammot. Tapahtuman kokonaiskävijämäärä oli vuonna 2019 yli 51 000. (Etelä-Suomen Sanomat 2019.)
- **Karjala-turnaus** on jääkiekon merkittävin urheilutapahtuma Suomessa, se järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1995, jolloin myös juhlittiin ensimmäistä kertaa Suomen maailmanmestaruutta. Vuonna 2017 Karjala-turnaus keräsi yleisömääräksi 46 110 katsojaa. Yleisön lisäksi turnaus kiinnosti myös muita osallistujia, kuten mediaa ja scoutteja, joita oli lähes 400 henkilöä. Euro Hockey Tour – sarjaa pelataan ympäri Eurooppaa, johon Karjala-turnaus kuuluu myös. (Leijonat 2017.)
- **Helsinki Cup** on jalkapallon junioripelaajille suunnattu tapahtuma, joka järjestetään vuosittain Helsingissä. Tapahtumaan osallistuu joka kesä n. 20 000 junioripelelaajaa ympäri maata. (Helsinki Cup 2021.)
- **Maastohiihdon maailmancup** on talvilajien kansainvälinen päätapahtuma, johon Suomessa kuuluvat Lahden Salpausselkä ja Ruka Kuusamo. Maastohiihdon maailmancup kilpailut vetävät puoleensa tuhansia katsojia sekä kilpailijoita ympäri maailmaa. Esimerkiksi vuonna 2020 Lahden Salpausselän kisoissa kilpaili lähes 600 urheilijaa, joita oli katsomassa 30 800 kävijää sekä lisäksi tapahtuman vapaaehtoistyöntekijöitä oli yli tuhat. (Yle 2020.)

3.2 Luonto liikunnan kohteena

Luonto on osana liikuntamatkailua, joka on matkailun yksi kasvavista trendeistä. Suomen luonto kiinnostaa kotimaan matkailijoita. Luonnossa on mahdollista harrastaa monenlaisia aktiviteetteja ja liikunnan erimuotoja kaikkina vuodenaikoina. Suomalaisessa kulttuurissa näkyy luonnon merkitys, joita ovat esimerkiksi saunominen, puhdas ruoka, ruuhkatuus, metsässä käveleminen, lähellä sijaitseva luonto sekä puhdas vesi (Renfors 2021). Näiden vahvuuksien lisäksi Malminiemi (2017) luettelee Suomen vahvuuksiksi puhtauden, hiljaisuuden, turvallisuuden, pohjoisen sijainnin maailmankartalla, toimivan yhteiskunnan sekä neljä eri vuodenaikaa. Myös yksi maailmanlaajuisista harvinaisuuksista on yhteiseen sopimukseen perustuva jokamiehenoikeus, jonka käytäntö on lähtöisin metsästys- ja keräilyaikakaudelta. Jokamiehenoikeus tarkoittaa, että Suomen luonnossa saa kulkea ja olla ilman maanomistajan lupaa, mikä lisää virkistyskäyttöä ihmisten keskuudessa. Poikkeuksena ovat kansallispuistot, joissa jokamiehenoikeudet eivät ole voimassa sellaisenaan. (Metsähallitus 2020b.)

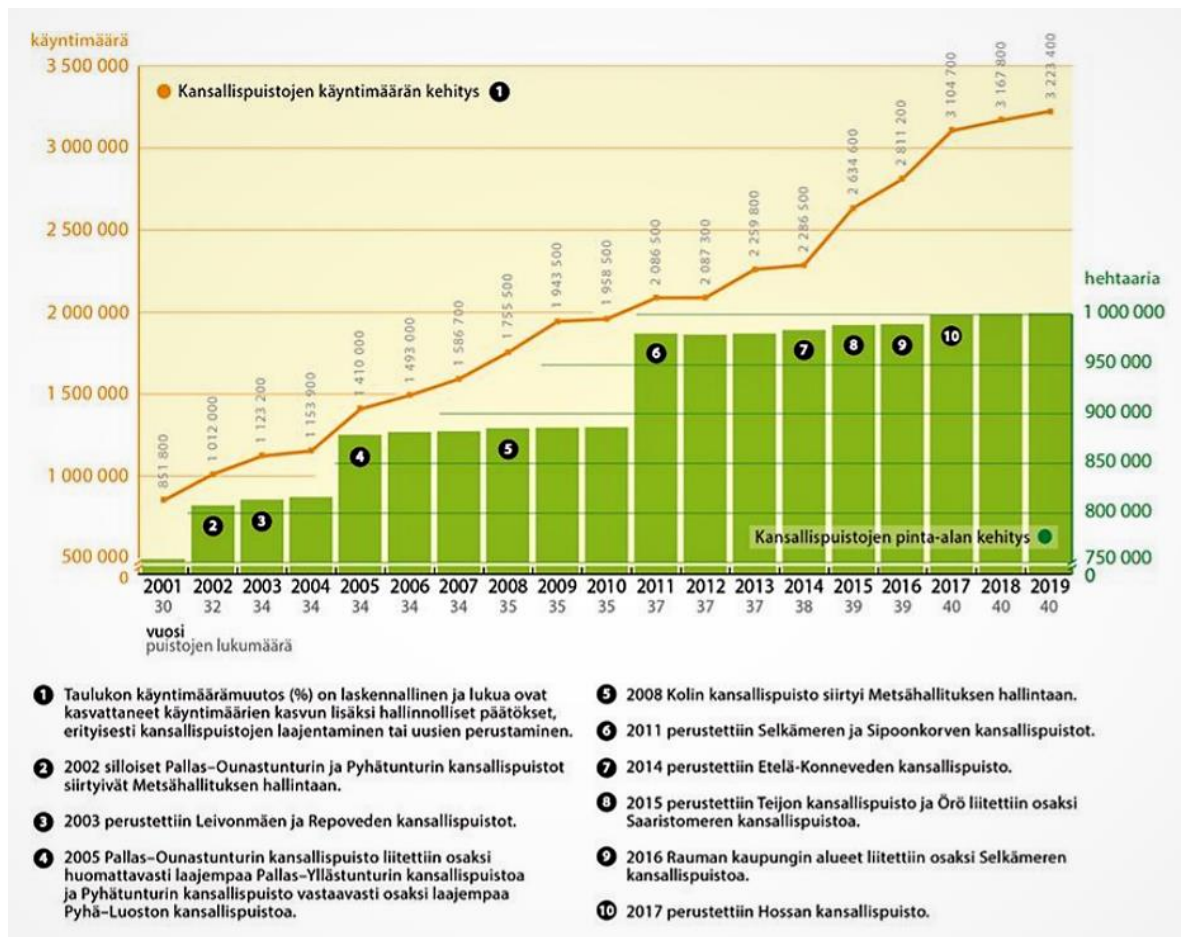
Suomessa on 40 kansallispuistoa, jotka näet kuviosta 3. Kansallispuistojen pinta-ala yhteensä on vähän yli miljoona hehtaaria. Niiden tavoitteena on pyrkiä säilyttämään Suomen

luonnon ja monimuotoisuus erityispiirteinen sekä arvokkaimmat kohteet. Kansallispuistot ovat avoimia kohteita matkailijoille ja retkeilijöille. Useimmat kohteet tarjoavat opastusta ja vaelluspalveluita. (Metsähallitus 2020b; TEM 2020, 12.)

Kuvio 3. Suomen kansallispuistot (mukaihen Kokkonen 2018, 2)

Kansallispuistoilla on merkittävä vaikutus aluetyöllisyyteen ja –talouteen. Luonnossa virkistäytyminen lisää ihmisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia (Metsähallitus 2020d). Kuvio 4. kertoo vuosittaisten käyntimäärien kehityksen. Taulukosta ilmenee, kuinka kansallispuistojen pinta-alat sekä käyntimäärien kehitys ovat kasvaneet 2000-luvun alusta vuoteen 2019.

Kuvio 4. Kansallispuistojen käyntimäärien kehitys 2001–2019 (mukailten Metsähallitus 2020c.)

Vuonna 2019 Suomen kansallispuistoissa vierailtiin 3,2 miljoonaa kertaa. Kymmenen vuotta aiemmin kävijöitä oli yli miljoona kävijää vähemmän eli n. 1,9 miljoonaa. Kävijämäärän kasvuun vaikuttivat kansallispuistojen pinta-alojen kasvu vuodesta 2014 eteenpäin. Vuonna 2020 kansallispuistoissa ennätysellisesti lähes neljä miljoonaa kertaa. Kansallispuistojen lisäksi Metsähallitus hallinnoi retkeilyyn ja muuhun virkistyskäyttöön tarkoitettuja valtion retkeilyalueita. Retkeilyalueet sekä kansallispuistot soveltuvat monenlaisen luonnossa liikkumiseen sekä liikuntamatkailuun. Niihin on usein rakennettu monipuolisia palveluvarustuksia, kuten telttä- ja taukopaikkoja sekä opastettuja luontopolkuja. Liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeita on huomioitu kansallispuistoissa ja retkialueilla. (Metsähallitus 2020a). Suomen luonto tarjoaa edellisten palvelujen lisäksi monenlaisia vaellusreittejä eritasoisille liikkujille. Alla olevaan kuvioon 5 on merkitty Suomen retki- ja vaelluskohteita. (Metsähallitus 2020e.)

Kuvio 5. Vaellusreitit (mukaillen Metsähallitus 2020f)

Vaeltaminen ja patikointi ovat osa liikuntamatkailua. Ne ovat suosittuja nuorten aikuisten keskuudessa. Vaeltaminen on kokonaisvaltaisesti terveyttä edistävä harrastus, jolle usein asetetaan henkisiä tavoitteita. Vaelluksella yleensä tarkoitetaan usean päivän kestävästä luonnossa liikkumista. Siihen saatetaan yhdistää ruoanlaitto maastossa sekä yöpyminen. Retkeilyllä tarkoitetaan päiväretkeilyä virkistys- ja retkeilyalueilla, jotka ovat usein rengasreitit. Reittejä voi kävellä useampana päivänä peräkkäin. Viikkain aika vaellusmatkoille on yleensä heinäkuusta syyskuuhun. (Räsänen & Saari 2011, 5.)

Suomesta löytyy 12 laajaa erämaa-alueita, jotka sijaitsevat kaikki Lapissa. Erämaa-alueilla ei ole tieverkkoa eikä palveluita. Ne soveltuvat parhaiten kokeneemmille retkeilijöille, jotka tekevät pitkiä vaelluksia joko jalan tai suksilla. Suomessa on 19 luonnonpuistoa, joiden pinta-ala yhteensä on 1 542 neliökilometriä. Luonnonpuistot ovat pääosin yleisöltä suljettuja ja niiden suojelumääräykset ovat kansallispuistoihin verrattuna paljon tiukemmat. Kansallispuistot ovat myös perustettu suojelemaan luontoa, mutta ne ovat kaikille

avoimia virkistymispaikkoja ja nähtävyyksiä. Suurimpaan osaan luonnonpuistoista myönnetään kulkulupia vain tieteellisiä tarkoituksia varten eli alueella ei saa liikkua ilman kirjallista lupaa. (Metsähallitus 2020c.)

Luonnossa voi liikkua monella tavalla ja samalla voi nauttia luonnon tuoksuista, maisemista, luonnonäänistä sekä tarkkailla kasveja, eläimiä ja muita luonnon ihmeitä. Luonnossa voi kulkea lyhyitä ja merkittyjä reittejä pitkin ilman erityisvarusteita- tai taitoja. Monipuolisempia retkeily ja-suunnistustaitoja tarvitaan vasta pitkällä retkillä ja reiteillä. Niitä taitoja harjoittaessa vaaditaan myös hyvää peruskuntoa. Kalastusta ja metsästystä harrastavat tarvitsevat kalastus- ja metsästysluvat, ennen kuin niitä taitoja voi harjoittaa. Veneily ja vesiretkeily tarvitsee hyvän kulkuvälineen lisäksi hyvät taidot vesillä liikkumiseen.

Luonto tarjoaa liikkujille monenlaisia aktiviteetteja, joita on listattu seuraavaan taulukkoon numero 5. (Metsähallitus 2021a.)

Taulukko 5. Aktiviteetteja luonnossa (mukaiillen Metsähallitus 2021a)

Aktiviteetteja luonnossa	
Avovesiuinti	Geokätköily
Hiihto	Historiaan liittyvät nähtävyydet
Kalastus, pilkkiminen ja onkiminen	Kiipeily
Koiran kanssa luontoon, valjakolla retki	Leirien järjestäminen
Lintujen tarkkailu	Opetusta luonnossa opettajille ja oppilaille
Lumikenkäily	Marjastus ja sienestys
Melonta, koskimelonta, suppailu,	Metsästys
Moottorikelkkailu	Opastukseen osallistuminen
Patikointi	Polkujuoksu
Pyöräily: Maastopyöräily, Retkipyöräily	Ratsastus
Retkiluistelu	Sauvakävely
Sukellus: Snorkkelisukellus, Laitesukellus	Suunnistus
Tähtitaivaan tarkkailu	Vaellus
Valokuvaus	Veneily ja Purjehdus

Luonto itsessään on Suomen suurin liikuntapaikka, joka houkuttelee liikuntamatkailijoita puoleensa ympäri vuoden. Monikäyttömetsät, kansallispuistot ja muut luontokohteet ovat edullisia ja yhdenvertaisia liikuntapaikkoja kaikille. Sanotaan, että onnellisuus ja elinvoimaisuus kohenevat luonnossa liikkuesssa. (Metsähallitus 2021b.)

3.3 Matkailullisesti kiehtovat liikunta- ja urheilurakennuskohteet

Urheilurakennukset eli liikuntarakennukset ovat liikuntaan, urheiluun sekä urheilutapahtumien ja muiden vastaavien tapahtumien seuraamiseen tarkoitettuja kokoontumistiloja. Tällaisia urheilurakennuksia ovat muun muassa stadion- ja muut katsomorakennukset, urheilu-, palloilu-, monitoimi-, jää- ja uimahallit (Sanastokeskus TSK 2020).

Suomen tunnetuin urheilurakennus on Helsingissä sijaitseva Olympiastadion. Olympiastadion suunniteltiin Helsingin olympialaisia varten ja se otettiin käyttöön vuonna 1938. Se tunnetaan parhaiten jalkapallon ja yleisurheilun näyttämönä. Olympiastadionilla järjestetään monien eri lajien kilpailuja ja näytöksiä. Olympiastadionin ulkoareena on Suomen suurin rakennelma, joka toimii muun muassa suurkonserttien järjestämipaikkana (Urheilumuseo 2021). Olympiastadionin yhteyteen on rakennettu myös Urheilumuseo. Se on suomalaisen liikunnan ja urheilun kohtauspaikka. Museossa pääsee kokemaan suomalaisen urheilun historian tarinoita äänin, kuvin ja esinein. Yksi museon näyttelynosa kertoo Helsingin kesäolympialaisista, jotka pidettiin vuonna 1952. (Museot 2020.)

Urheilun nostalgiamatkailukohteita ei ole montaa Suomessa. Niitä ovat stadionit, urheilumuseot, faniryhmien kokoontumispaikat sekä tapahtumat, jotka vaalivat ja yhdistävät urheilun perinteitä sekä urheiluihmiä (Vehmas 2010, 42). Lahden Hiihtomuseo tarjoaa nostalgiamatkan hiihtourheilun maailmaan. Museo on rakennettu Salpausselän hyppyrimäkien viereen. Lahden hyppyrimäkiä on kolme vierekkäin. Niiden ympärille muodostuu mäkihyppystadion, Lahden urheilukeskuksessa. (Visit Lahti 2021, Salpausselän Kisat 2021.)

Liikuntarakennus sanana voi tarkoittaa laajasti erilaisia rakennuksia. Näiden rakennuksien sisällä voi harjoittaa joko yhtä tai useampaa liikuntalajia. Liikuntarakennus voi tarkoittaa sisäliikuntatilaa, kuten liikuntahallia tai kuntoilukeskusta. Sitä voidaan käyttää maasto- tai vesiliikunnan harrastamiseen. Veneily, moottoriurheilu-, ilmailu- ja eläinurheilun alueet lukeutuvat liikuntarakennuksiin. Niistä esimerkkeinä ratsastusmaneesi ja soutustadion. Suomesta löytyy useita liikuntarakennuksia, jonne liikuntamatkailijat voivat lähteä harjoittamaan aktiivista-, passiivista- tai nostalgiamatkailua. Näitä kohteita on muun muassa: Sveitsin uimahalli ja maauimala Hyvinkäällä, Hakametsän jäähalli ja Ratinan stadion Tampereella, Serlachiuksen tenniskeskus Mäntässä, Pesäpallostadion Saarikenttä Vimpelissä, Paavo Nurmen stadion Turussa, Tanhuvaaran urheiluopiston avohalli Savonlinnassa sekä Purjehdusseuran paviljonki Uudessakaupungissa. (Pyykkönen 2013, 36.)

Pyykkönen (2013, 36) on kirjoittanut erilaisista liikuntaympäristötyypeistä. Näitä ovat kansanpuistot sekä viher- ja puistoalueet, joiden sisään on voitu rakentaa erilaisia reittejä, kenttiä, halleja, uimapaikkoja tai mahdollisuus harjoittaa melontaa ja purjehdusta. Tällaiset alueet ovat usein lähikoulujen liikuntapaikkoja. Esimerkkialueina Väinölänniemi Kuopiossa, Kylpyläpuisto Hangossa, Isomäki Porissa sekä Hiukka Sotkamossa. Puistoista voidaan rakentaa kevyenliikenteen reittiyhteyksiä lähikuntien liikunta- ja asuinalueille. Tällaisia paikkoja on Suomessa esimerkiksi: Raksila Oulussa, Koivuluoto Raahessa, Vimpelinlaakso Kajaanissa, Keskusurheilupuisto Kouvolassa sekä Eläintarhan liikuntapuisto Helsingissä. (Pyykkönen 2013, 36.)

Monilla paikkakunnilla toimivat liikunta- ja urheiluhistorian seurakunnat ja järjestöt. Ne ovat yleensä talkoilla rakentaneet seura- tai järjestötoimintaansa varten voimistelu- tai urheilutaloja. Talot sijaitsevat usein keskustassa tai taajama-alueella. Niissä harjoitetaan liikunta- ja urheilulajeja, sekä järjestetään monenlaisia alueellisia ja valtakunnallisia tapahtumia. Tällaisia paikkoja on esimerkiksi Hämeenkaari Hämeenlinnassa sekä Raahela Raahessa. Lasten ulkoleikkeihin ja -peleihin on suunniteltu lähiliikuntapaikkoja, jotka ovat alueen leikkipuistoja tai -kenttiä. Ne on rakennettu kortteli-, tontti- tai aluekohtaisesti. Lasten lähiliikuntapaikoille on yleensä helppo päästä myös päiväkodeista. (Pyykkönen 2013, 39.)

3.4 Urheiluopistot

Urheiluopistot ovat urheilun valmennuskeskuksia sekä ammattioppilaitoksia. Urheiluopistoihin on rakennettu majoitus-, opetus- ja liikuntatiloja, urheilukenttiä ja ulkoilureittejä. Ne tarjoavat vapaa-ajan urheilun ja liikunnan palveluita myös kansalaisille (Pyykkönen 2013, 42). Suomessa on yksitoista valtakunnallista liikunnan koulutuskeskusta (ks. kuvio 6.), jotka kuuluvat urheiluopistojen verkostoon. Urheiluopistot ovat koko kansan vapaa-ajan liikuntaharrastuksen keskuksia, koulutusorganisaatioita sekä huippu-urheilun valmennuskeskuksia. Niiden koko toiminta koostuu vapaan sivistystyön- ja ammatillisista koulutuksista, valmennuskeskustoiminnasta, vapaa-ajan virkistys-, liikunta- ja matkailupalvelutoiminnasta sekä maksullisista hyvinvointia ja terveyttä edistävästä palvelutoiminnasta. Urheiluopistojen toiminnalla on keskeinen rooli osaamisen tuottajina edistää liikuntaa, urheilua ja terveyttä. He järjestävät urheilututkintoon johtavaa koulutusta suomalaisen koulutusjärjestelmän mukaisesti. Urheiluopistojen toimintaa määrittää lait, joita he ovat sitoutuneet noudattamaan. Urheiluopistoissa annetaan ammatillista koulutusta, ammatillista aikuis-koulutusta, vapaa sivistystyön koulutusta sekä monenlaisia lyhyempiä liikuntakursseja. (Urheiluopistot 2021, FCG 2013, 6.)

Kuvio 6. Suomen urheiluopistot (Mukaien Urheiluopistot 2021)

Urheiluopistot ovat merkittäviä matkailutoimijoita omilla alueillaan. Ne ovat myös majoitus- ja lomakohteita, jotka sopivat muillekin kuin urheilijoille. Urheiluopistot toimivat tiiviissä yhteistyössä toisten urheiluopistojen, matkailutoimijoiden, liikunta- ja urheilutoimijoiden sekä lähikuntien liikuntatoimijoiden kanssa. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa mahdollistaa uusien liikuntapalvelujen monipuolisemman tarjonnan erityisesti urheiluopistojen sesonkiaikoina. Urheiluopistojen tulisi erityisesti suunnitella ja kiinnittää huomiota sesonkiaikojen ulkopuolella järjestettäviin tapahtumiin. Houkuttelevat tapahtumat voisivat tuoda uusia asiakkaita urheiluopistoille ja tapahtumien avulla opistojen sesonkiaikoja voitaisiin pidentää. (Haanpää & Hakkarainen 2016, 14; FCG 2021, 6.)

3.5 Hiihto- ja laskettelukeskukset

Hiihto- ja laskettelukeskukset tarjoavat monipuolista tekemistä, kauniita maisemia sekä erilaisia aktiviteetteja. Useimmat laskettelukeskukset ovat avoinna myös kesäisin, jolloin

rinteet ja maasto soveltuu patikointiin tai maastopyöräilyyn (KotimaaTutuksi 2021). Suomessa ilmastonmuutos on näkynyt viime vuosina leudoimpina talvina ja lyhentyneinä hiihtokausina. Suomen kesien ennustetaan pitenevän ja kunnan talven voi kokea kohta vain Itä- ja Pohjois-Suomessa. Tämä näkyy laskettelu- ja hiihtokeskuksissa siten, että on jouduttu turvautumaan lumetusjärjestelmiin. Lumettamisella saadaan laskettelu- ja hiihtoseisonkia pidennettyä neljästä kuuteen kuukauteen. Suomen pohjoinen sijainti takaa tois- taiseksi Suomeen talven tulon. Etenkin Lapin hiihtokeskuksissa riittää runsaasti asiak- kaita. (Vuoristo 2003, 193.)

Ympäri Suomea on noin 60 hiihto- ja laskettelukeskusta. Isoimmat hiihto- ja laskettelukes- kukset löytyvät Pohjois-Suomesta, koska siellä lumiolosuhteet ovat luonnollisesti parem- mat kuin Etelä-Suomessa. Alla oleviin taulukoihin (ks. taulukot 6, 7 ja 8.) on listattu muuta- mia laskettelu- tai hiihtokeskuksia Pohjois-, Keski- ja Etelä-Suomessa.

Talvikaudella Suomen vesistöt ovat tärkeitä liikuntamatkailussa. Jäätäneitä vesistöjä pys- tytään hyödyntämään erilaisissa talviurheilulajeissa, kuten luistelu, hiihto ja moottorikelk- kailu. Järven tai meren jäiden pysyvää muodostumista tai pysyvän lumipeitteen tuloa ei pystytä ennustamaan etukäteen. Tästä syystä useissa liikuntakohteissa esimerkiksi moot- torikelkkaretket korvataan mönkijäretkillä. Jos lunta ei ole riittävästi, tehdään tekojääkent- tiä esimerkiksi liikuntapuistoihin.

Komun & Kivelä-Pelkosen (2012, 6–7) tutkimuksen mukaan Suomessa talviaktiiviteettien tarjonta on runsasta ja monipuolista. Niitä tarjoavat erilaiset matkailupalveluyritykset sekä useammat talviurheilukeskukset. Tällaisia talviaktiiviteettilajeja ovat muun muassa talvika- lastuspalvelut, avantouinti, hiihtovaellus, laturetket, maastoratsastus, lumikenkäretket, koi- ravaljakkoajelut, retkijäjelut hevosella, poroajelut, retkiluistelu, potkukelkkailu, talvinen golf sekä ajoharjoittelu jäällä. Ympäri Suomea järjestetään jäähän ja lumeen liittyviä tapahtu- mia, joita ovat esimerkiksi lumiveistostapahtumat, jääveistostapahtumat sekä erilaiset ra- kennetut nähtävyydet kuten iglut, jäähotellit, -linnat, -baarit - kirkot sekä muut jää- ja lumi- rakennelmat. Suomessa pystyy myös harrastamaan eksoottisempia talvilajeja, kuten leija- surffausta ja jääsurffausta. (Komu & Kivelä-Pelkonen 2012, 6–7.)

Hiihtokeskukset panostavat maastohiihtoon. Usein keskusten perusvalikoimiin kuuluu maastohiihtokurssit, maastohiihtokoulut, välinevuokraukset sekä hyvät välineiden huolto- palvelut. Maastohiihtoon panostavat ne matkailualueet, jotka ovat vähemmän laskettelu- painoisia. Maastohiihto toimii usein tärkeänä matkailualueen vetovoimatekijänä. Suo- messa on Pohjoismaiden laajin hoidettujen latujen verkosto. Monissa kaupungeissamme

on satojen kilometrien latuverkostot, jotka näet alla olevista taulukoista kohteittain (ks. taulukot 6,7 & 8.). Suomi tarjoaa maastollisesti monipuolisia, loistavia ja ainutlaatuisia hiihtomaisemia. Täällä voi hiihtää tuntureilla, metsämaastoissa, pelloilla, kuruissa sekä järvien, jokien ja meren jäällä. Ladut voivat kulkea myös pitkin järvenrantoja sekä sisävesien saariston ja meren sokkeloissa. Pohjoisessa hiihtokausi kestää pitkään, loka-marraskuusta aina huhti-toukokuuhun asti. Monista Pohjoisen kaupunkihotelleista saattaa päästä suoraan hotellin ovelta hiihtoladulle.

Suomessa järjestetään ohjattuja hiihtovaelluksia ja laturetkiä. Saami Ski Race, on maailman pohjoisin hiihtomaraton Hetassa ja Kautokeinosssa, Pohjois -Lapissa sekä Finlandia-hiihto, Lahessa. Se on Suomen kansainvälisin massahiihtotapahtuma, joka vetää tuhansia hiihtäjiä puoleensa (Komun & Kivelä-Pelkonen 2012, 306–307). Taulukoissa 6,7 & 8, on listattu Suomen suosituimpia laskettelukeskuksia Etelä-, Keski- ja Pohjois- Suomesta. Taulukoista löytyy tietoa paikkakuntien laskettelurinteiden ja hiihtohissien määrästä.

Taulukko 6. Etelä-Suomen suosituimmat laskettelukeskukset (mukaan Visit-plus 2021)

SUOMEN SUOSITUIMMAT LASKETTELUKESKUKSET	
ETELÄ-SUOMI	
SAPPEE	<ul style="list-style-type: none"> • Laskettelukeskus • 12 laskettelurinnettä • 8 hiihtohissia
MESSILÄ	<ul style="list-style-type: none"> • Etelä-Suomen suurin laskettelukeskus • Laskettelu, matkailu- ja vapaa-ajankeskus • 10 laskettelurinnettä • 9 hiihtohissia
TALMASKI	<ul style="list-style-type: none"> • Hiihtokeskus • 8 laskettelurinnettä • 7 hiihtohissia
VIHTI SKI CENTER	<ul style="list-style-type: none"> • Pääkaupunkiseudun suurin hiihtokeskus • 14 laskettelurinnettä • 10 hiihtohissia • Lisäksi löytyy myös Vihti Golf Center
MIELAKAN HIIHTOKESKUS	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden lähirinne 2021 • 7 laskettelurinnettä • 5 hiihtohissia • Lisäksi löytyy Lastenmaa ja Snowpark

Taulukko 7. Keski-Suomen suosituimmat laskettelukeskukset (mukaan Visit-plus 2021)

SUOMEN SUOSITUIMMAT LASKETTELUKSEKUKSET	
KESKI-SUOMI	
TAHKO	<ul style="list-style-type: none"> • Keski-Suomen suurin hiihtokeskus • Ympärivuotinen matkailukeskus • 24 laskettelurinnettä • 15 hiihtohissia
HIMOS	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen yksi suurimmista hiihtokeskuksista • 21 laskettelurinnettä • 15 hiihtohissia
LAAJIS	<ul style="list-style-type: none"> • Monipuolinen hiihtokeskus • 13 laskettelurinnettä • 6 hiihtohissia
MUSTAVAARA	<ul style="list-style-type: none"> • Laskettelukeskus • 4 laskettelurinnettä • 3 hiihtohissia
UKKO-KOLI	<ul style="list-style-type: none"> • Hiihtokeskus • 7 laskettelurinnettä • 4 hiihtohissia
HÄKÄRINTEET	<ul style="list-style-type: none"> • Laskettelukeskus • 13 laskettelurinnettä • 5 hiihtohissia

Taulukko 8. Pohjois-Suomen suosituimmat laskettelukeskukset (mukailen Visit-plus 2021)

SUOMEN SUOSITUIMMAT LASKETTELUKSEKUKSET	
POHJOIS-SUOMI	
LEVI	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen suurin talviurheilukeskus • 43 laskettelurinnettä • 27 hiihtohissia • Muita aktiviteetteja: moottorikelkkailu, maastohiihto ja koiravaljakkoajelu
RUKA	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen toiseksi suurin hiihtokeskus • 35 laskettelurinnettä • 22 hiihtohissia
PYHÄ	<ul style="list-style-type: none"> • Monipuolinen hiihtokeskus • 14 laskettelurinnettä • 9 hiihtohissia • Pyhä-Luoston kansallispuistossa yli 150km maastohiihtolatuja
YLLÄS	<ul style="list-style-type: none"> • Lapin suurin hiihtokeskus • Löytyy Suomen pisin laskettelurinne (3000m) • Kaksi laskettelukeskusta • 63 laskettelurinnettä • 29 hiihtohissia • 300km latuja maastohiihtäjille
SAARISELKÄ	<ul style="list-style-type: none"> • Euroopan pohjoisin laskettelukeskus • 15 laskettelurinnettä • 6 hiihtohissia • 180km latuja ympäristössä
SALLAN HIIHTOKESKUS	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden hiihtokeskus 2021 • 15 laskettelurinnettä • 7 hiihtohissia • 160km hiihtolatuja
ISOSYÖTE JA PIKKU-SYÖTE	<ul style="list-style-type: none"> • Kaksi hiihtokeskusta • Isosyöte <ul style="list-style-type: none"> • 17 laskettelurinnettä • 8 hissiä • 120km hiihtolatuja • Pikku-syöte <ul style="list-style-type: none"> • 9 laskettelurinnettä • 4 hiihtohissia

Ilmastonmuutos vaikeuttaa jäähän ja lumeen liittyvässä matkailua, koska ilman keskilämpötilat nousevat. Talvilajeja joudutaan korvaamaan kesälajeilla yhä useammin. Matkailuyrittäjät joutuvat varautumaan muutoksiin, sillä sääolosuhteita ei pystytä takaamaan liikuntamatkailijoille. Joulun- ja uudenvuodenaika ovat kiireisiä matkailusesonkeja liikuntapalveluiden tuottajille, mutta epävarma lumetilanne saa matkailijat siirtämään heidän varamiaan matkoja. Tämä vaikeuttaa matkailuyritysten ohjelmalveluiden suunnittelua ja toteuttamista.

Keski-, Länsi- ja Etelä- Suomessa on otettu käyttöön keinoja, joilla pystytään varmistamaan talvisesongin alkaminen esimerkiksi keinolumen avulla. Syksyisin matkailupalveluyritykset yrittävät jatkaa pidempään kesälajien harjoittelua, kuten golf, melonta ja patikointi, sekä kehittää talvilajien rinnalle muuta aktiviteettia (Ilmasto-opas 2021). Tulevaisuudessa tullaan käyttämään edelleen lumitykkeitä rinteiden lumettamiseen sekä kauden päätteeksi lumen säilöntään seuraavaa talvikautta varten. Keinolumi varmistaa talvitapah- tumien tai rinteiden avauksen (Ski 2020). Suomessa on kuusi hiihtotunnelia. Tunnelin sisällä voi hiihtää perinteisellä tai luistelutyylillä, lasketella, potkukelkkailla, laskea pulkka- mäkeä tai päästä kokemaan huskykoiravaljakkoajelu (Hiihtonetti 2018).

3.6 Liikuntamatkailun ohjelmalvelut

Liikuntamatkailu tarjoaa kuluttajille erilaisia ohjelmalveluita. Ohjelmalveluyrittäjä tarjoaa liikuntamatkailijalle erilaisia palveluja. Esimerkiksi kalastusretki merellä, moottorikelk- kasafari tai kanoottiretki. Virkistys- ja harrastuspalvelut, kilpailutapahtumat, taide- ja kult- tuuritapahtumat sekä rakennetut aktiviteetti- ja huvikohteet voidaan sisällyttää ohjelmal- palveluihin. Ohjelmalveluita järjestetään varsinaisissa liikuntakohteissa kuten urheiluhallit, golf-kentät, urheilukentät sekä hiihtohissit. Ohjelmalveluihin voidaan liittää myös ruoka- ohjelmalveluita, terveys- ja hyvinvointipalveluita tai kulttuurimatkailun- ja seikkailumat- kailun ohjelmalveluita. (Vehmas 2010, 80.)

Liikuntamatkailuyritykset, jotka tarjoavat tyypillisiä ohjelmalveluita, ovat esimerkiksi jää- halli-, hiihtohissi-, squash-, golf- ja muita liikuntahalliyrityksiä. Kysyntä aktiviteetteja koh- taan on kasvanut viime vuosina liikuntamatkailussa. Matkailuyritykset ovat investoineet golfkenttiin, liikuntahalleihin sekä hiihtokeskuksiin. Hotellit tarjoavat liikuntamatkailupalve- luita majoittujille, erityisesti nuorille aikuisille. Tällaisia ovat esimerkiksi keilaus, kuntosali sekä mahdollisuus vuokrata maastopyörä tai muita vastaavia liikuntavälineitä (Vehrelä & Lackman 2003, 125–131.)

Suomessa on yli miljoona maastohiihdon harrastajaa. Ne liikuntamatkailijat, jotka lähtevät esimerkiksi lomamatkalle harrastamaan laskettelua, valitsevat oheispalveluksi maastohiihdon, tai muita ohjelmapalveluita. Luonnossa toteutettavat ohjelmapalvelut ja opastetut retket ovat nousseet nuorten aikuisten keskuudessa suosioon. Näitä palveluja on muun muassa koskenlasku, kalastusretket, melonta sekä vaellus. Seikkailukokemuksia tarjoavat ohjelmapalvelut ovat osoittautuneet suosituiksi, kuten poro-, mönkijä-, koiravaljakko- sekä moottorikelkkasafarit. (Vehmas 2010, 80.)

3.7 Golfaus Suomessa

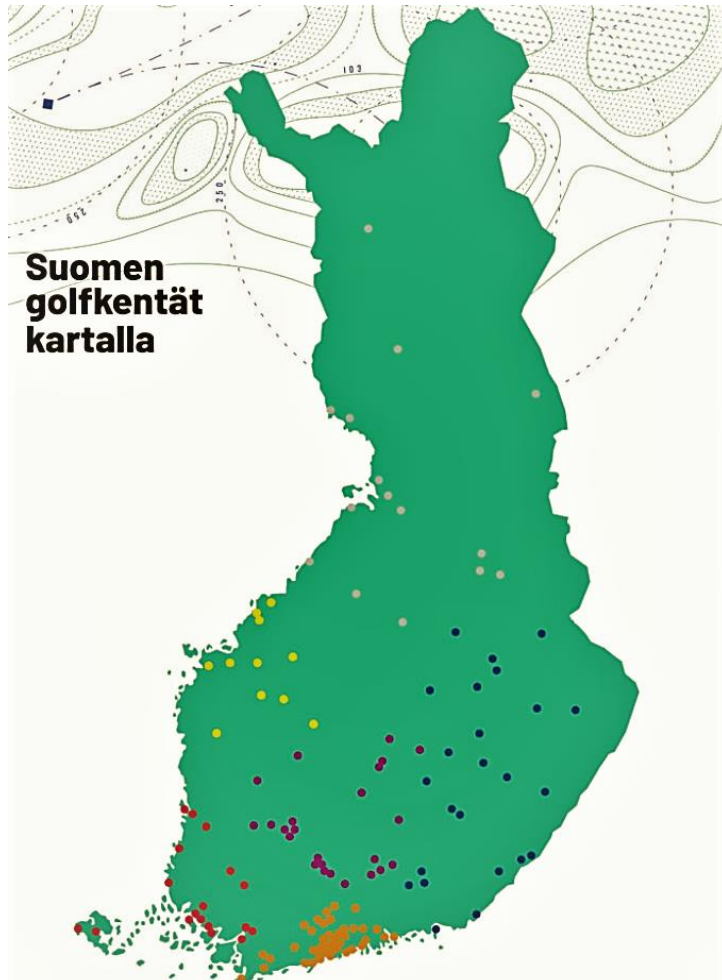
Golf on yksi Suomen suosituimmista ulkoliikunnan- ja urheilun lajeista. Golf edistää kotimaan liikuntamatkailua. Suomen Golfliiton (2021) mukaan, Suomessa on 180 golfkenttää (ks. kuvio 7.) sekä 129 jäsenseuraa, joissa golfin harrastajia on yli 148 000. Golfilla on nostattava vaikutus terveyteen. Esimerkiksi Suomessa vuonna 2020 golfkentillä käveltiin noin 40 miljoonaa kilometriä. (Suomen Golfliitto 2021.)

Golfkentät omistavat osakeomistajat, joista suurin osa pelaa itse aktiivisesti golfia. Kenttien toimintaa ja kunnostusta ylläpidetään jäsen-, vuosi- ja green fee -maksuilla. Useissa matkailukeskuksissa on golfkenttiä, jotka lisäävät golfia harrastavien liikuntamatkailua, ja samalla heille tarjotaan harrastukseen räätälöityä matkailupalveluntarjontaa. Suomessa golfia pelataan eniten kesäkaudella ja pelikautta pidennetään mahdollisimman pitkälle syksyyn. Talvikaudella pelataan jäätgolfia. Pohjois-Suomessa pelataan yöttömän yön golfia. (Jänkälä 2016, 22.)

SLU:n (2010, 15–19) liikuntatutkimuksen mukaan golfin suosio on lisääntynyt kaikkialla Suomessa. Usein golfia harrastavien liikuntamatkailijoiden harrastuksiin kuuluu lisäksi muut mailapelit sekä keilailu ja laskettelu. Tyypillisemmin golfia harrastaa henkilöt, jotka toimivat johtavassa asemassa tai toimihenkilöinä. Golfia harrastava liikuntamatkailija saattaa lähteä golf-matkalle toiselle paikkakunnalle Suomeen hoitamaan samalla liikesuhteita. Golfia harrastavat usein aktiiviset liikuntamatkailijat, jotka itse osallistuvat lajin pelaamiseen, golfmatkoihin tai -kisoihin. Lajin harrastajat tai kannustajajoukot myös matkustavat katsomaan lajin tapahtumia ja ovat näin ollen mukana passiivisina liikuntamatkailijoina. (Vehmas 2010, 59–60.)

Golfista on syntynyt erilaisia muunnoksia, jotka ovat jääneet omiksi lajeikseen myöhemmin. Tällaisia lajeja ovat puistogolf, futisgolf, hikkorigolf, speedgolf, mökkigolf, minigolf

sekä frisbeegolf. Minigolf on näistä golfin alalajeista tunnetuin. Sitä on lähes jokainen suomalainen joskus kokeillut. Toiseksi suosituin on frisbeegolf, jonka suosio on kasvanut räjähdysmäisesti viime vuosien aikana. Suomesta löytyy lähes 800 frisbeegolfrataa (Koko Suomi golfaa 2021b). Liikuntamatkailun yksi ongelmista on lajien kausiluontoisuus. Golfin peluu talvella onnistuu vain harvoissa paikoissa. Harrastamisen avuksi on kehitetty golf-simulaattori, jossa voi harjoitella golfia sisällä esimerkiksi talviaikaan. (Yle 2021.)

Kuvio 7. Golfkentät kartalla (mukaan Koko Suomi golfaa 2021a)

Erityisesti nuorten ihmisten keskuudessa on havaittu suurta innostusta golfia kohtaan. Suomen Golfliittoon liittyi yli 8000 uutta jäsentä vuonna 2020. Heistä määrällisesti yli puolet olivat alle 30-vuotiaita. Golf on yksilölaji, jota voi pelata monella tavalla, rennosti pelaillen ja kävellen tai toisia vastaan kilpaillen tosissaan. Harrastuksen suosion kasvun varjopuoleksi on osoittautunut kenttien vähäinen kapasiteetti. Kenttiä on etenkin kaupungeissa liian vähän väkilukuun suhteutettuna. Tämä tarkoittaa, ettei pelaajille ole tarpeeksi peli-alkaa viheriöillä. Toisaalta tämä lisää liikuntamatkailua isoimpiin golfkeskuksiin. (Yle 2021.)

4 Työn tutkimusmenetelmät ja -prosessi

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia liikuntamatkailijoita nuoret aikuiset ovat ja millaisia liikuntamatkakohteita Suomi tarjoaa heille. Tutkimuksen tavoitteeseen pääsemiseksi oli ratkaistava kyselylomakkeen avulla seuraavat tutkimusongelmat nuorten aikuisten kotimaan liikuntamatkailusta;

- Millaiset liikunta-aktiviteetit/tapahtumat kiinnostavat nuoria aikuisia?
- Kuinka suuri osa suomalaisista nuorista aikuisista on aktiivisia / passiivisia liikuntamatkailijoita / nostalgiamatkailijoita?
- Minkälaisia puutteita ja kehityskohteita nuoret aikuiset näkevät Suomen liikuntamatkailussa?
- Mitkä tekijät vaikuttavat nuorten aikuisten liikuntamatkakohteen liikunta-aktiviteetin valintaan?

Näiden pohjalta pohditaan potentiaalisia kehityskohteita liikuntamatkailuun. Tässä luvussa tehdään selkoa tutkimuksen menetelmistä ja tutkimusprosessista.

4.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä, jossa aineisto kerättiin kirjallisesti kyselylomakkeella. Tätä menetelmää voi myös kutsua määrälliseksi ja tilastolliseksi tutkimusmenetelmäksi, koska sen avulla selvitetään prosenttiosuuksiin ja lukumääriin liittyviä kysymyksiä.

Tässä tutkimusmenetelmässä ollaan kiinnostuneita erilaisista syy-seuraussuhteista, luokituista, vertailuista ja numeerisista tuloksista ja näiden tuloksien ilmiön selittämisestä (Jyväskylän yliopisto 2015). Tuloksen aineistoa kerätään lomakkeella, jossa vastausvaihtoehdot ovat valmiina. Kyselystä saadut vastaukset kootaan taulukoiksi ja kuvioiksi, jotka auttavat havainnoimaan saatuja tuloksia. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa etsitään yleisesti vastauksia seuraaviin kysymyksiin: mikä, missä, miksi, paljonko tai kuinka usein. (Heikkilä 2014, 8.)

Myös Goertzen (2015, 12–14) mukaan kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän päätavoite on luoda luotettavia tietoja tilastollisia analyysejä varten. Kvantitatiivinen tutkimus keskittyy mitattaviin tietoihin, jonka tyypillisiä kysymyksiä ovat kysymyslauseet, jotka alkavat sanoilla ”mitä” tai ”miten”. Kvantitatiivisen tutkimuksen kysymykset ovat yleensä suoria ja muotoiltu siten, että vastauksina saadaan numeerisia lukuja. Kyselyistä saadut tulokset voivat antaa tietoa käyttäytymisestä ja suuntauksista, mutta tulokset eivät voi vastata siihen, miksi jotain on tapahtunut tai miksi ihmiset ajattelevat tietyllä tavalla.

Vilkan mukaan (2007, 13–14) kvantitatiiviseen tutkimukseen osallistuvien vastaajien vähimmäismäärän tulisi olla 100, jotta kyselyn tietoja voidaan pitää luotettavina. Nämä tiedot kerätään tavallisimmin havainto-, haastattelu- tai kyselytutkimuksen avulla. Kyselystä saadut määrälliset tiedot tai saatu aineisto muutetaan numeeriseksi muodoksi tai kuvioksi, jonka jälkeen tiedot esitetään ja kuvataan sanoin.

Toista tutkimuksellista pääsuuntausta edustaa kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, josta käytetään myös nimeä laadullinen tutkimus. Tässä menetelmässä on tarkoitus ymmärtää syvällisemmin tutkimuskohdetta, kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti eikä selvittää määrää, kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Esimerkiksi voidaan selvittää kohderyhmän motiiveja päätöksentekoihin ja tiettyyn käyttäytymiseen. Kohderyhmän tutkittavat valitaan harkitusti ja tutkittavien määrä rajataan yleensä vähäiseksi. Kohderyhmä pyritään analysoimaan mahdollisimman yksityiskohtaisesti ja tarkasti. Saadut aineistot ovat usein tekstipohjaisia ja ne kerätään useimmiten ryhmäkeskusteluilla ja syvähaastatteluilla. Kvalitatiivisessa kyselyssä kysytyt kysymykset vastaavat näihin kysymyssanoihin: millainen, miten sekä miksi. (Heikkilä 2014, 8.)

Näistä kahdesta pääluokasta kvantitatiivinen tutkimus keskittyy numeroihin ja numeeriseen dataan, kun taas päinvastainen menetelmä, kvalitatiivinen tutkimus on laadullinen ja se keskittyy ei-numeraaliseen dataan. (Vilka 2015, 4). Joissain tutkimuksissa voidaan käyttää molempia menetelmäsuuntauksia, laadullista ja määrällistä, vaikka niiden välistä eroa usein korostetaankin. Samoja tutkimuskohteita voidaan selittää molemmilla suuntauksilla, vaikkakin eri tavoin. (Jyväskylän yliopisto 2015.).

Tämän työn määrällisen eli kvantitatiivisen kyselyn tavoitteena oli selvittää, millaisia liikuntamatkailijoita nuoret aikuiset ovat ja millaiset liikunta-aktiviteetit heitä kiinnostaa. Tämä tutkimusmenetelmä valittiin siksi, että toivottiin sen saavan laaja-alaisia vastauksia, joiden avulla voitiin luokitella nuoria aikuisia liikuntamatkailijoina. Kysely lähetettiin suurelle määrälle ihmisiä, joten ennustettavissa oli myös suuri määrä vastauksia. Tarkoitus oli saada mahdollisimman monta vastausta, joiden pohjalta voitiin luotettavasti saada selville, minkä tyyppisiä liikuntamatkailijoita nuoret olivat, mitä liikuntakohteita he suosivat matkoillaan ja mitkä tekijät vaikuttavat heidän liikuntamatkailuvalintoihinsa. Määrällinen tutkimus tarjoaa tarpeeksi luotettavaa tietoa, jos vastaajia on riittävästi, mitä laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus ei pystyisi tarjoamaan.

4.2 Tutkimuslomake

Tutkimuskyselyn kysymykset (ks. liite 1) oli suunniteltu teorialukujen kaksi ja kolme perusteella. Näissä luvuissa kuvattiin liikuntamatkailun käsitteitä sekä liikuntamatkailua Suomessa. Kysymysten oli tarkoitus olla lyhyitä ja yksiselitteisiä, jotta niistä saadaan vastauksia kysytyihin tutkimusongelmiin.

Kyselylomakkeessa oli 16 kysymystä, joista 15 kpl oli monivalintakysymystä ja yksi avoin kysymys. Ensimmäiset 4 kysymystä koski vastaajien taustatietoja. Monivalintakysymyksissä oli annettu valmiit vastausvaihtoehdot, joista he saivat valita yhden tai useamman vastausvaihtoehdon. Vastausvaihtoehdot olivat laadittu etukäteen kyselyyn. Monivalintakysymyksissä voidaan myös hyödyntää avoimenkysymyksen vastauskenttiä, joita oli hyödynnetty myös tässä kyselyssä. Viimeiseksi kysymykseksi laitettiin avoin kysymys, jonne sai halutessaan kirjoittaa - minne Suomessa tekisi liikuntamatkan ja mitä se sisältäisi. Kysymys oli myös ainoa, joka ei ollut pakollinen. Avoimissa kysymyksissä on tyhjä vastausvaihtoehtotila, jonne kohderyhmäläiset pystyivät kirjoittamaan vastauksen omin sanoin annettuun kysymykseen.

Heti kyselyn alussa ensimmäisissä neljässä kysymyksessä kartoitettiin vastaajien taustatietoja, jotka opinnäytetyön tekijä koki tutkimuksen kannalta merkitykselliseksi. Taustatiedot koskivat ikää, sukupuolta, asuinmaakuntaa sekä tämänhetkistä pääasiallista toimintaa elämässä. Helpot kysymykset sijoitettiin alkuun, sillä se lisää vastaajien innostusta ja mielenkiintoa jatkaa kyselyntäyttöä eteenpäin. Taustatietojen jälkeen muut kysymykset liittyivät tutkimusongelmiin, joissa selvitettiin liikuntamatkailun aktiiviseen-, passiiviseen ja nostalgiamatkailuun vaikuttavia tekijöitä nuorten aikuisten keskuudessa, joita päästiin myöhemmin selvittämään. Niihin kysymyksiin oli käytetty apuna tutkimuksen aihepiiriin liittyvää teoriaa. Kysymykset koostuivat liikuntamatkailijatyyppeistä, liikunta-aktiiviteettien, liikunta harrastuksen määrästä, liikuntapaikkojen, liikuntalajien, sekä motiivien selvittämiseen.

Kyselyn tarkoitus oli olla kattava, joten kysymyksiä oli kohtalaisen monta. Kysymykset olivat lyhyitä. Kyselyn arvioitu suoritusaika oli viidestä kymmeneen minuuttiin. Kyselyn alussa mainittiin kyselyn keston pituus, jotta vastaajat ovat tietoisia siitä, kuinka paljon aikaa heidän tuli varata kyselyn täyttämiseen. Kysymykset pidettiin yksinkertaisina ja suorina, jotta välttyttiin harhaanjohtamiselta tai väärinymmärryksiltä. Kysymysten määrä pidettiin maltillisena, jotta vastaajilla pysyi kiinnostus koko kyselyn ajan.

Tutkimuslomake (ks. liite 1.) tehtiin Webropol-työkalun avulla sähköisesti. Näin vastaukset tallentuivat suoraan kyselyjärjestelmään. Järjestelmä muutti tulokset kaavioiksi tai taulukoiksi. Webropol-kyselyyn oli helppo vastata niin tietokoneella kuin puhelimella eli kyselyyn oli helppo vastata riippumatta vastaajan fyysisestä sijainnista.

Kyselyä jaettiin eri sähköisten kanavien kautta, enimmäkseen Facebookissa. Osallistujille, opinnäytetyön tekijöiden työkavereille ja ystäville lähetettiin sähköinen linkki omien sivujen kautta, sekä muutamissa Facebook ryhmissä: Naistenhuone, Miestenhuone, Matkaile Suomessa – Vinkkejä ja ideoita, Kotimaan matkailijat sekä Matkailuvinkit – Kotimaan matkailun helmet, WhatsApp, Instagram ja Snapchat sovelluksissa. Kyselyn saavuttaminen oli helppoa, sillä nuoret aikuiset viettävät yhä enemmän aikaa älypuhelimilla ja laitteilla sosiaalisessa mediassa.

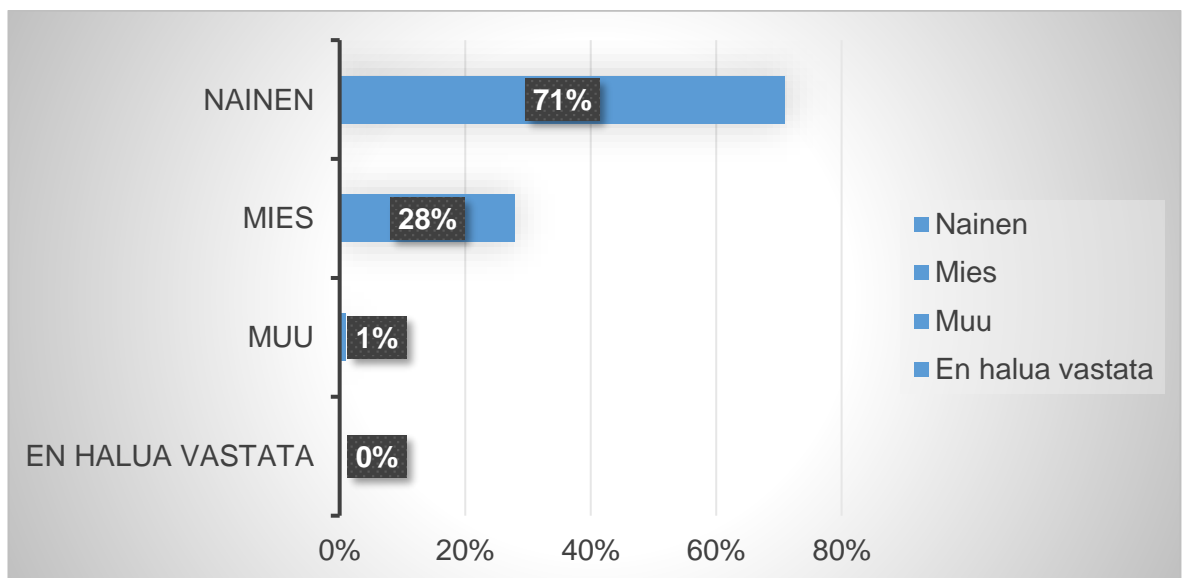
Aineistonhankinta aloitettiin 2.11.2021, jossa kyselynlinkkiä jaettiin opinnäytetyön tekijän omissa sosiaalisen median kanavissa Instagramissa, Snapchatissa sekä WhatsApp sovelluksissa sekä Facebookin ryhmissä: Naistenhuone, Miestenhuone, Matkaile Suomessa – Vinkkejä ja Ideoita, Kotimaan matkailijat sekä Matkailuvinkit – Kotimaan matkailun helmet. Vastaajamääräksi asetettiin minimissään 200 vastausta. Aineistonhankinta lopetettiin 09.11.2021. Tavoitteena oli tavoittaa mahdollisimman monta nuorta aikuista ympäri Suomea viikon sisällä ja kerätä heiltä mahdollisimman suuri määrä vastauksia. Lopulta kysely tavoitti 313 vastaajaa.

5 Tulosten analysointi

Tämän tutkimuksen pääpainona oli kerätä vastauksia nuorilta aikuisilta, jotka ovat iältään 18–29-vuotiaita ympäri Suomen. Tässä luvussa käydään läpi tutkimuksesta saadut tulokset kyselylomakkeen kaikki kysymykset, niihin saadut vastaukset, jotka havainnollistetaan erilaisin taulukoin ja kuvioin. Kyselyssä kysytyt kysymykset käydään läpi järjestyksessä, miten ne olivat lomakkeessakin. Luvun lopussa on yhteenveto sekä johtopäätöksiä saatu-
jen tulosten pohjalta.

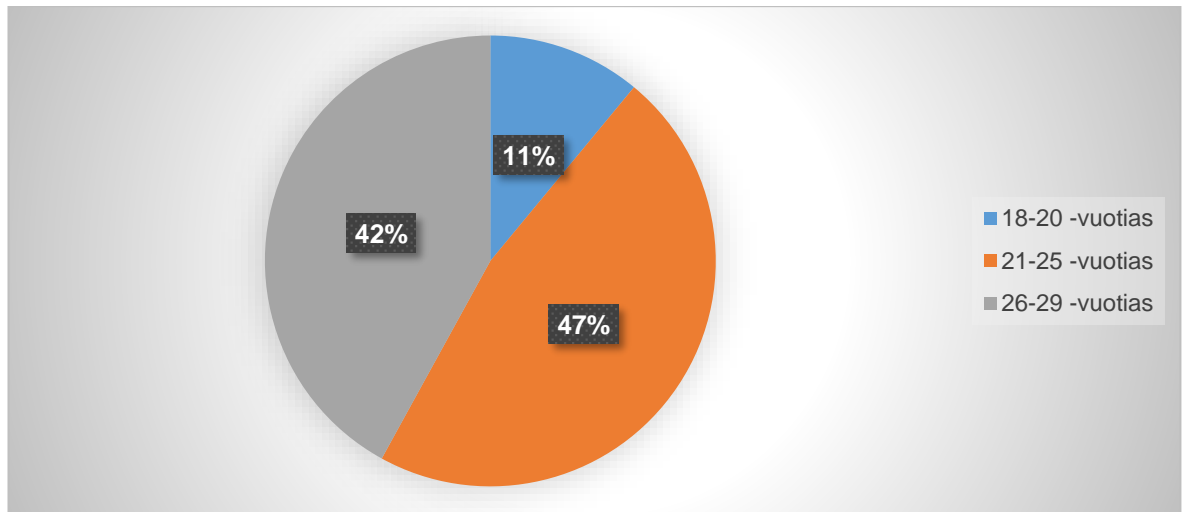
5.1 Taustakysymykset

Vastaajien taustatiedot selvitettiin kyselylomakkeen ensimmäisessä osiossa, joita olivat sukupuoli, ikä, pääasiallinen toimintatilanne elämässä sekä asuinmaakunta. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat 18–29-vuotiaat nuoret aikuiset. Vastaajien sukupuolta kysyttiin neljän eri vaihtoehdon kautta: nainen, mies, muu tai en halua vastata. Kuten kuviosta 8 voi huomata, naisia vastasi kyselyyn huomattavasti suurempi joukko kuin miehiä. Kyselyn vastauksia tarkastellessa tuli ottaa huomioon, että mielipiteet liikuntamatkailusta ja siihen liittyvästä matkailusta on enemmän naisten näkökulmasta. Syy naisvoittoiseen vastaajaprosenttiin liittyy osin siihen, että naiset ovat aktiivisempia vastaajia kuin miehet. Vastaajaprosentti olisi mahdollisesti ollut suurempi ja houkuttelevampi, jos kyselyssä olisi ollut lopuksi arvonta kaikkien vastaajien kesken.

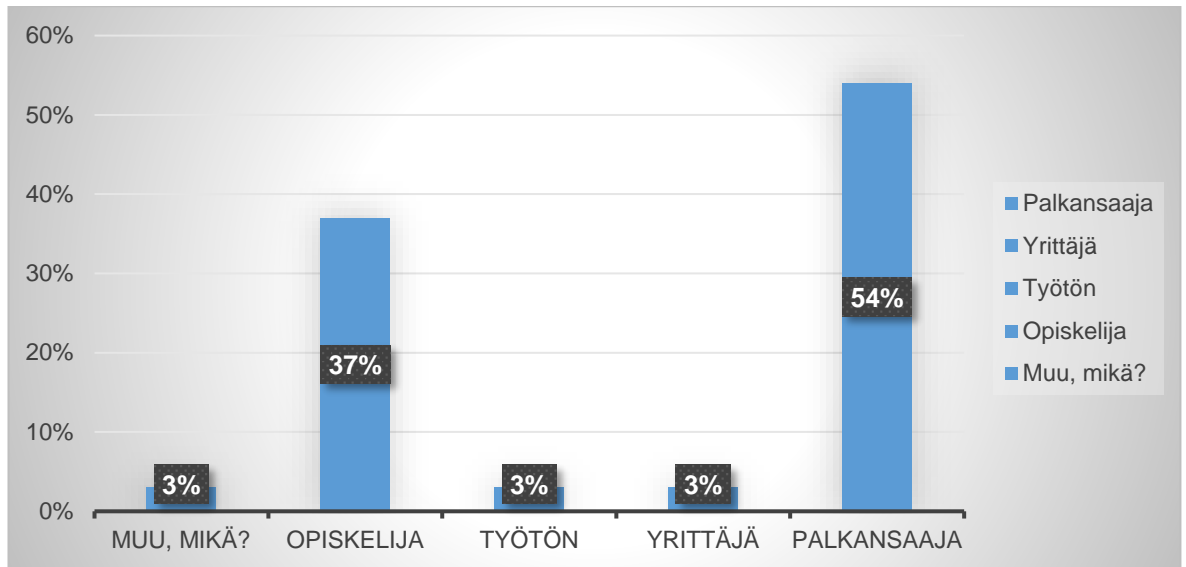
Kuvio 8. Vastaajien sukupuolijakauma (n=313)

Toisessa kysymyksessä selvitettiin vastaajien ikä annetuilla vaihtoehdoilla: 18–20-vuotias, 21–25-vuotias sekä 26–29-vuotias. Prosentuaalisesti vastaajien iät jakautuivat suhteellisen tasaisesti 21–25-vuotiaiden (42%) sekä 26–29-vuotiaiden (47%) kesken. Tulokseen vaikutti jossain määrin opinnäytetyön tekijän oma ikä sekä hänen sosiaalisen median kanavan seuraajat, sillä ne koostuvat suurimmilta osin näistä ikäluokista. Se, että 18–20-vuotiaiden (11%) vastauksia oli vähemmän, pakottaa opinnäytetyön tekijän suhtautumaan tutkimuksen luotettavuuteen kriittisemmin.

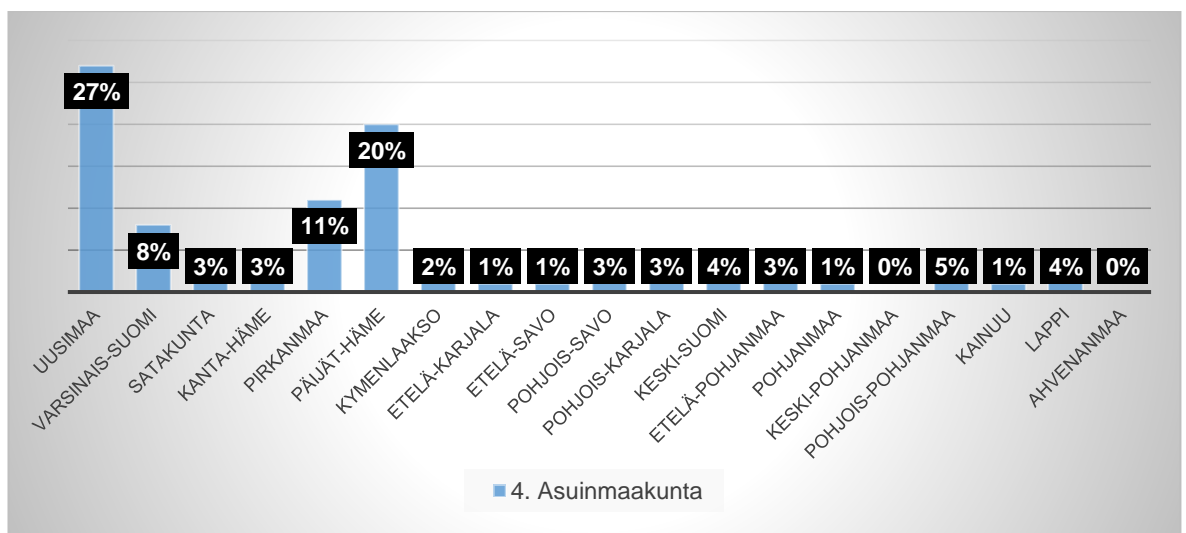
Kuvio 9. Vastaajien ikäjakauma (n=313)

Kolmantena kysymyksenä pyrittiin selvittämään nuorten aikuisten pääasiallista toimintaa tämän hetken elämäntilanteella- vaihtoehdoilla: palkansaaja, yrittäjä, työtön, opiskelija sekä muu mikä? Kuvio 10 näkee, että nuorista suurin osa on palkansaajia (54%) tai opiskelijoita (37%). Työttömät, yrittäjät ja muussa tilanteessa olevat jakautuivat tasaisesti 3%. Muu kohta oli avoin kysymys, jossa vastauksiin tuli useita kotiäitejä ja äitiyslomalaisia, sekä yksi eläkeläinen ja yksi oppisopimusopiskelija.

Kuvio 10. Vastaajien pääasiallinen toiminnanjakautuma (n=313)

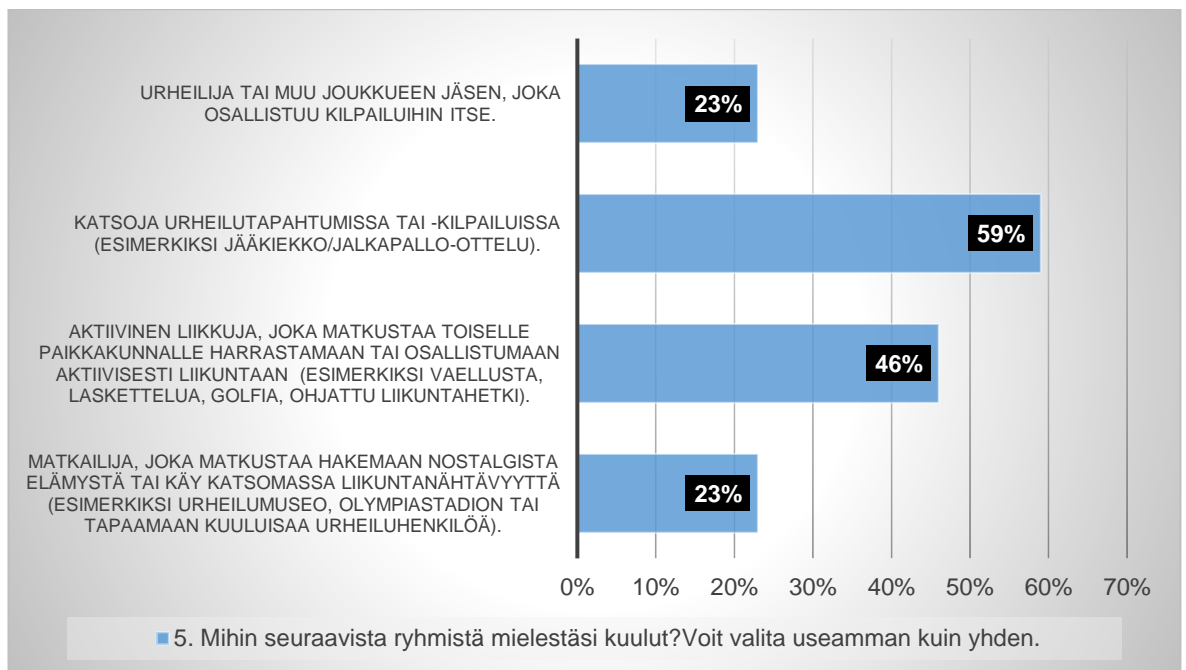
Kysymyksessä 4 selvitettiin vastaajien asuinikuntaa. Suurin osa vastaajista oli Uudelta- maalta (27%), Päijät-Hämeestä (20%) tai Pirkanmaalta (11%). Tulokseen vaikutti opinnäy- tetyön tekijän sosiaalisen median seuraajien olevan näistä kunnista. Kysely tavoitti vastaa- jia muista maakunnista, joissa prosentit jäivät alle 10%, Ahvenanmaata ja Keski-Pohjan- maata lukuun ottamatta. Työn tarkoituksena oli tutkia nuorten aikuisten liikuntamatkailua ympäri Suomen, joten vastaajia toivottiinkin saavan ympäri Suomen. Tähän tavoitteeseen ei täysin päästy, koska vastaajia jäi puuttumaan Ahvenanmaalta sekä Keski-Pohjan- maalta.

Kuvio 11. Vastaajien asuinmaakuntajakauma (n=313)

5.2 Monivalintakysymykset

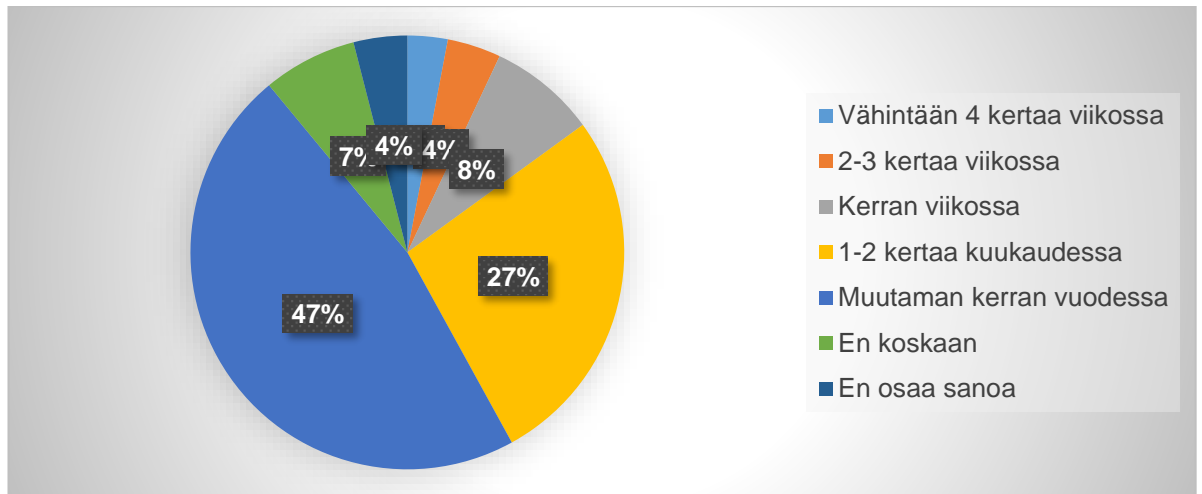
Viidennessä kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, mihin ryhmään he mieltävät eniten itsensä annetuista vaihtoehdoista (ks. kuvio 12). Heitä pyydettiin valitsemaan heidän mielestään parhaiten itselle sopiva ryhmä. 59% prosenttia vastaajista kokee kuuluvansa ryhmään, missä on katsojana urheilutapahtumassa tai -kilpailussa. 46% vastaajista taas kuuluu ryhmään, jossa on aktiivinen liikkuja, kun matkustaa toiselle paikkakunnalle harrastamaan tai osallistuu aktiivisesti liikuntaan. Urheilijat ja muut joukkueen jäsenet, jotka osallistuvat kilpailuihin itse sekä matkailijat, jotka hakevat nostalgista elämystä tai käy katsomassa liikuntanähtävyyttä saivat molemmat 23% kyselyssä. Vastaajia kyselyyn oli 313 henkilöä, joista tämän kohdan vastauksen lukumääräksi kertyi 472 vastausta. Näin ollen voidaan päätellä, että suurin osa vastaajista oli valinnut useamman kuin yhden vaihtoehdon ja suurin osa on valinnut, että on sekä katsoja, että aktiivinen liikkuja eli aktiivinen sekä passiivinen liikuntamatkailija.

Kuvio 12. Vastaajajakauma liikuntamatkailijatyypeistä (n=313)

Kuudennessa kysymyksessä vastaajia pyydettiin vastaamaan, kuinka usein he matkustavat kotipaikkakuntansa ulkopuolelle harrastamaan liikuntaa. Kysymys kartoitti, kuinka aktiivisia liikuntamatkailijoita nuoret aikuiset ovat. Lähes puolet vastaajista (47%) matkustaa muutaman kerran vuodessa kotipaikkakuntansa ulkopuolelle harrastamaan liikuntaa. Toiseksi suurin tulos oli 27%, missä vastaajat matkustavat muutaman kerran kuukaudessa kotipaikkakuntansa ulkopuolelle harrastamaan liikuntaa. Tuloksista voisi päätellä, että nuoret aikuiset liikkuvat pääsääntöisesti omassa asuinkunnassaan, eli he harvemmin

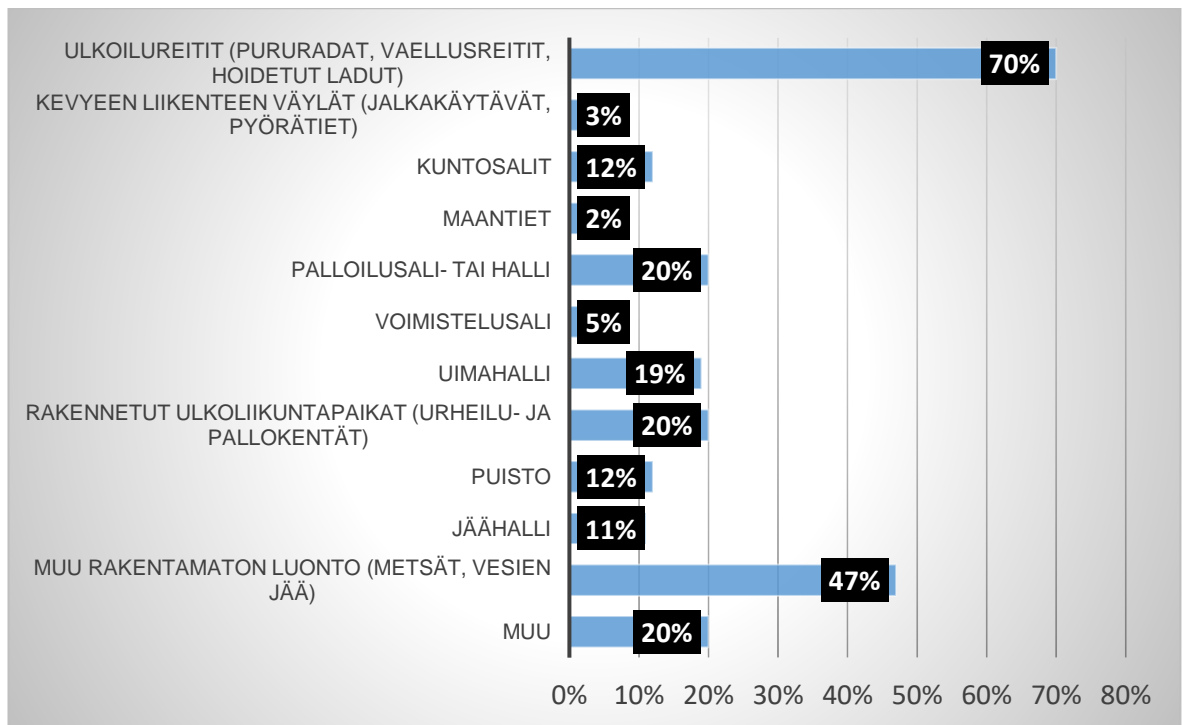
matkustavat toiselle paikkakunnalle päätoimena harrastaa liikuntaa. 7% vastaajista ei koskaan matkusta toiselle paikkakunnalle liikkumaan. 8% taas matkustaa kerran viikossa harrastamaan liikuntaa, mistä voisi päätellä, että vastaajat mahdollisesti asuvat pienessä kunnassa, jossa ei välttämättä ole tarjontaa liikuntatoiminnasta, mikä motivoisi lähtemään kauemmas suurempaan kaupunkiin harrastamaan liikuntaa. Vastaajat, jotka harrastivat 2–3 kertaa viikossa tai eivät osanneet sanoa mitään jäivät 4%. Vähiten ääniä sai vähintään 4 kertaa viikossa, joka sai 3%.

Kuvio 13. Vastaajien harrastustoiminnan jakauma kotikunnan ulkopuolella (n=313)

Seitsemäs kysymys pyrki kartoittamaan, millaiset liikuntapaikat houkuttelisivat vastaajan todennäköisemmin matkustamaan kotipaikkakunnan ulkopuolelle. Kysymyksessä sai valita useamman kuin yhden vaihtoehdon. Muu kohta oli avoin. Vastaajia oli 313 ja heiltä valittuja kohteita oli kaiken kaikkiaan vastattu 752. Jokainen heistä oli tulosten mukaan valinnut vähintään kaksi vaihtoehtoa, osa enemmänkin. Kuten kuvioista 13 näkee, suosituin liikuntapaikka, jonka vuoksi vastaajat matkustaisivat toiselle paikkakunnalle, olisi erilaiset ulkoilureitit (70%). Toiseksi suosituimmaksi nousi muu rakentamaton luonto (47%).

Luonto, metsä ja erilaiset vaellusreitit ja muut aktiviteetit luonnossa kiinnostavat nuoria aikuisia tulosten mukaan. Muiden liikuntapaikkojen suosio pysyi 20% tai sen alapuolella. Viimeinen kohta, Muu, oli avoin kysymys. Vastaajien kommentteista nousi eniten: laskettelukeskukset, ratsastustallit, frisbeegolf- ja golfradat, koiraharrastuksiin liittyvät tilat, kiipeily- ja seikkailupuistot, kylpylät, moottoriurheilukeskukset, kalastuskohteet sekä erilaiset sisähallit (megazone, crossfit, trampoliinipuistot).

Kuvio 14. Vastaajien liikuntapaikkojenjakauma

Kysymys 8 käsitteli nuorten aikuisten lajivalintaa, jota he mieluiten harrastaisivat itse aktiivisesti osallistuen, kun he matkustavat kotipaikkakunnalta toiselle paikkakunnalle. Kysymys tukee tietoutta siitä, millaiset urheilulajit kiinnostavat nuoria, kun he tekevät aktiivisen liikuntamatkan. Vastausvaihtoehtoisia lajeja oli 82 (ks. liite 1.), joista he saivat valita useamman kuin yhden. Vastausvaihtoehtoja valittiin kokonaisuudessaan 1636, mikä kertoo siitä, että jokainen vastaaja valitsi vähintään 5 lajia taulukosta. Taulukkoon 9 on valittu 20 lajia, jotka kiinnostivat vastaajia eniten. Muutama laji jäi täysin ilman edustusta, kuten bridge, kriketti, mäkihyppy, rugby sekä parayleisurheilu. Nuoria kiinnosti tulosten mukaan eniten laskettelu (34%), kävelylenkkeily (27%), frisbeegolf (24%) sekä uinti (20%). Viimeinen kohta, muu, oli avoin kysymys, jossa vastauksista nousi eniten kiinnostusta: vaellukseen, patikointiin, crossfittiin sekä padeliin.

Taulukko 9. Mitä lajeja nuoret aikuiset harrastaisivat mieluiten itse osallistuen (n=313)

Laji	n	Prosentti
Laskettelu	107	34,2%
Kävelylenkkeily	84	26,8%
Frisbeegolf	75	24 %
Uinti	63	20,1%
Lumilautailu	58	18,5%
Keilaus	55	17,6%
Hiihto	53	16,9%
Ratsastus	53	16,9%
Kuntosaliharjoittelu	52	16,6%

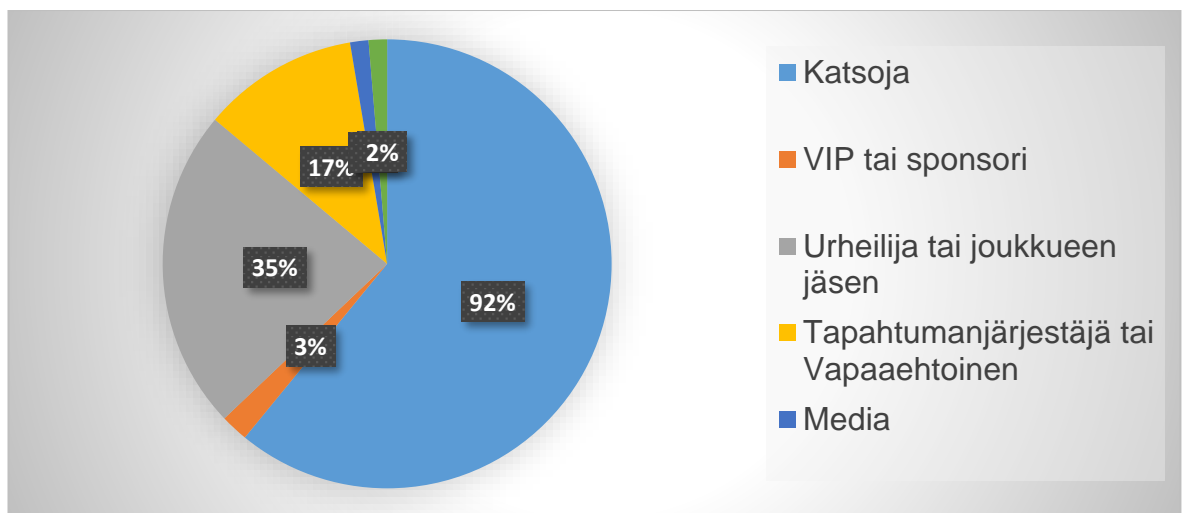
Pyöräily	48	15,3%
Moottorikelkkailu	46	14,7%
Jalkapallo	45	14,4%
Tanssi	42	13,4%
Melonta	41	13,1%
Minigolf	41	13,1%
Kiipeily	40	12,8%
Sulkapallo	37	11,8%
Jooga	33	10,5%
Juoksulenkkeily	33	10,5%
Salibandy	29	9,3%

Kysymys 9 puolestaan kartoitti, mitkä urheilulajit olisivat sellaisia, jota he mielusti matkustavat muualle katsomaan. Kysymys auttoi kartoittamaan, millaisten urheilulajien katsominen kiinnostaa nuoria aikuisia, jotka tekevät mahdollisen passiivisen liikuntamatkan. Lajien listaus oli sama kuin aiemmassa kysymyksessä, eli vastausvaihtoehtoja oli 82 lajia, josta taulukkoon 10 on listattu 20 lajia, jotka kiinnostivat eniten nuoria. Kyselyyn vastasi 313 henkilöä, joilta vastausten lukumäärä oli yhteensä 1273. Jokainen valitsi vähintään 4 lajivaihtoehtoa. Ylivoimaiseksi lajiksi valikoitui jääkiekko (66%), jota vastaajat menisivät mieluiten katsomaan. Toiseksi eniten sai jalkapallo (36%) sekä kolmanneksi nousi autourheilu (18%). Urheilulajit, jotka eivät houkuttele nuoria matkustamaan katsomaan, ja jotka jäivät täysin ilman otantaa, olivat: bridge, jooga, kaukalopallo, keilaus, kriketti, kävelylenkkeily, petanque sekä sauvakävely.

Taulukko 10. Mitä urheilulajia nuoret aikuiset matkustaisivat katsomaan mieluiten (n=313)

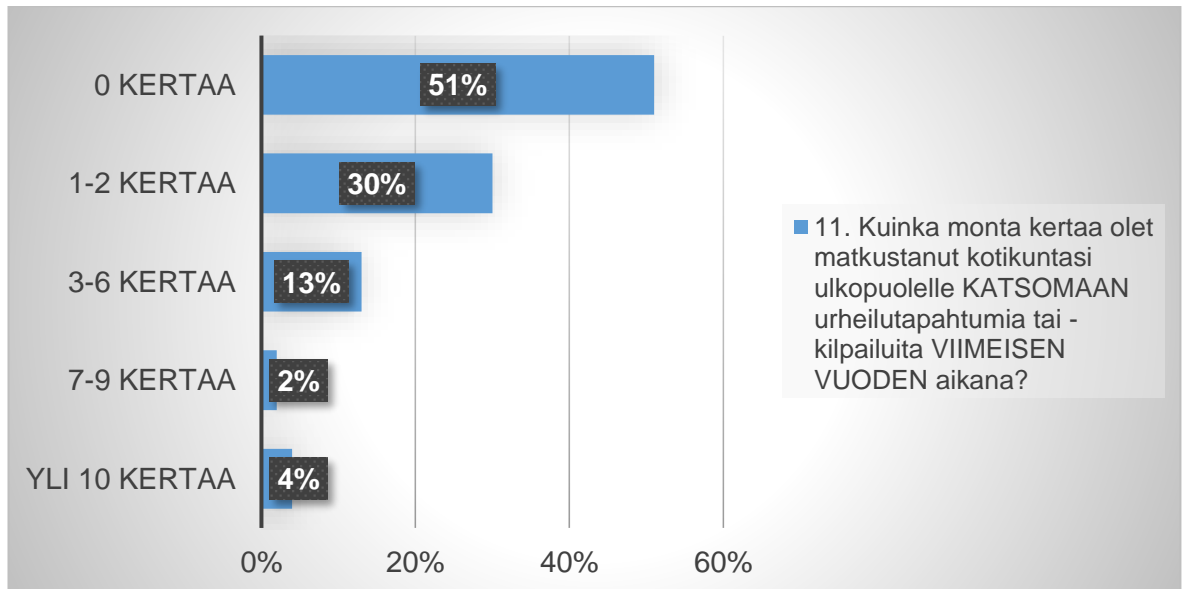
Laji	n	Prosentti
Jääkiekko	207	66,1%
Jalkapallo	113	36,1%
Autourheilu	55	17,6%
Yleisurheilu	49	15,7%
Koripallo	44	14,1%
Tanssi	44	14,1%
Ralli	41	13,1%
Hiihto	37	11,8%
Pesäpallo	37	11,8%
Ratsastus	36	11,5%
Lumilautailu	34	10,9%
Salibandy	33	10,5%
Mäkihyppy	30	9,6%
Taitoluistelu	30	9,6%
Amerikkalainen jalkapallo	29	9,3%
Laskettelu	29	9,3%
Agility	27	8,6%
Rata-autoilu	25	8 %
Voimistelu (sisältäen aerobic)	25	8 %
Lentopallo	23	7,3%

Kysymys 10. kartoitti nuorten aikuisten todennäköisempiä rooleja, kun he osallistuvat urheilutapahtumiin tai -kilpailuihin. Kysymykseen sai vastata useamman kuin yhden, ja kokonaismäärä valittuja vastauksia oli 475, mikä tarkoittaa että, että suurin osa valitsi vain yhden ja muutama 2 valintaa. Kuviosta 15 näkee, että vastaajat ovat enemmän passiivisia liikuntamatkailijoita, sillä 92% heistä osallistuu urheilutapahtumiin ja -kilpailuihin katsojina. 35% vastaajista osallistuu kilpailuun urheilijana tai joukkueen jäsenenä sekä 17% vastanneista osallistuu tapahtumaan vapaaehtoisena tai tapahtumanjärjestäjänä. Viimeinen vaihtoehto, muu, oli avoin kysymys, josta esiin nousi vastanneiden kesken: valmentaja, tuomari sekä järjestyksenvalvoja.

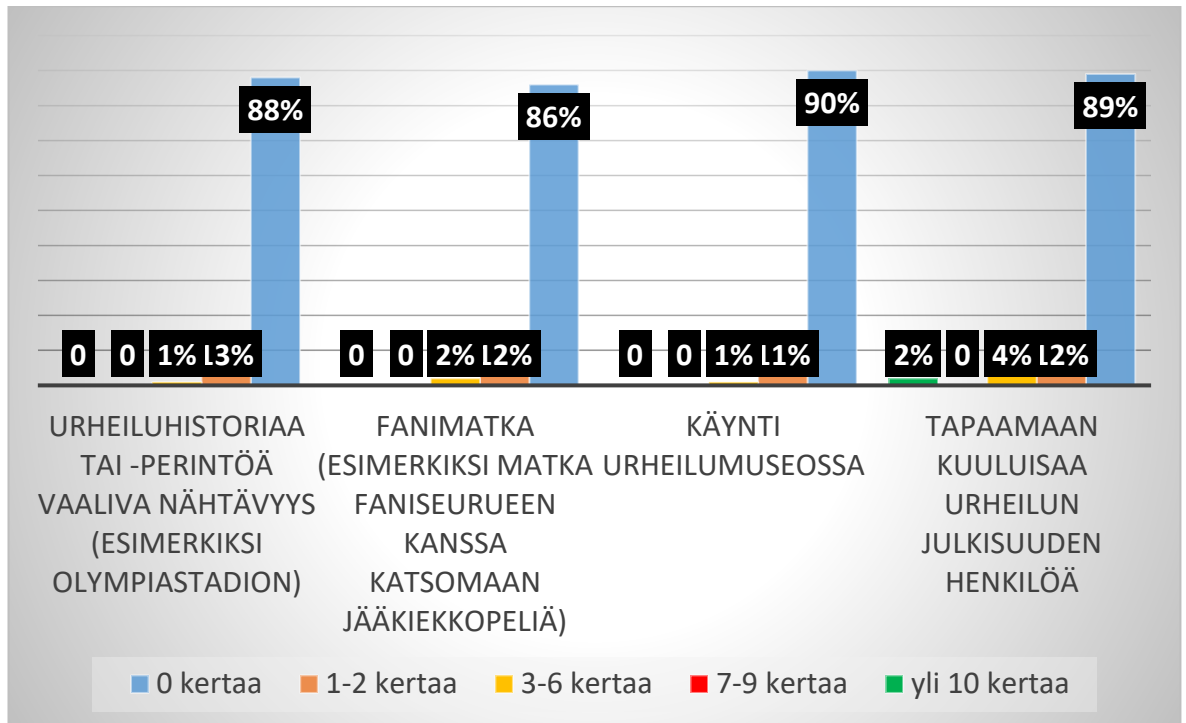
Kuvio 15. Vastaajien osallistumisjakauma urheilutapahtumiin ja -kilpailuihin (n=313)

Kysymyksessä 11 kysyttiin, kuinka monta kertaa nuoret aikuiset ovat matkustaneet kotipaikkakuntansa ulkopuolelle katsomaan urheilutapahtumia viimeisen vuoden aikana. Tuloksesta näkee, että 51% vastanneista ei ole matkustanut vuoteen lainkaan katsomaan urheilutapahtumia tai -kilpailuja. 30% vastanneista oli matkustanut 1–2 kertaa vuodessa. Tulokseen vaikutti maailmalla levinnyt koronaviruspandemia, jonka vuoksi Suomessa on kielletty tapahtumat, kokoontumiset sekä rajoitettu ihmisten liikkumista. Kuitenkin vastaajista 4% on matkustanut katsomaan urheilutapahtumia- tai kilpailuja yli 10 kertaa.

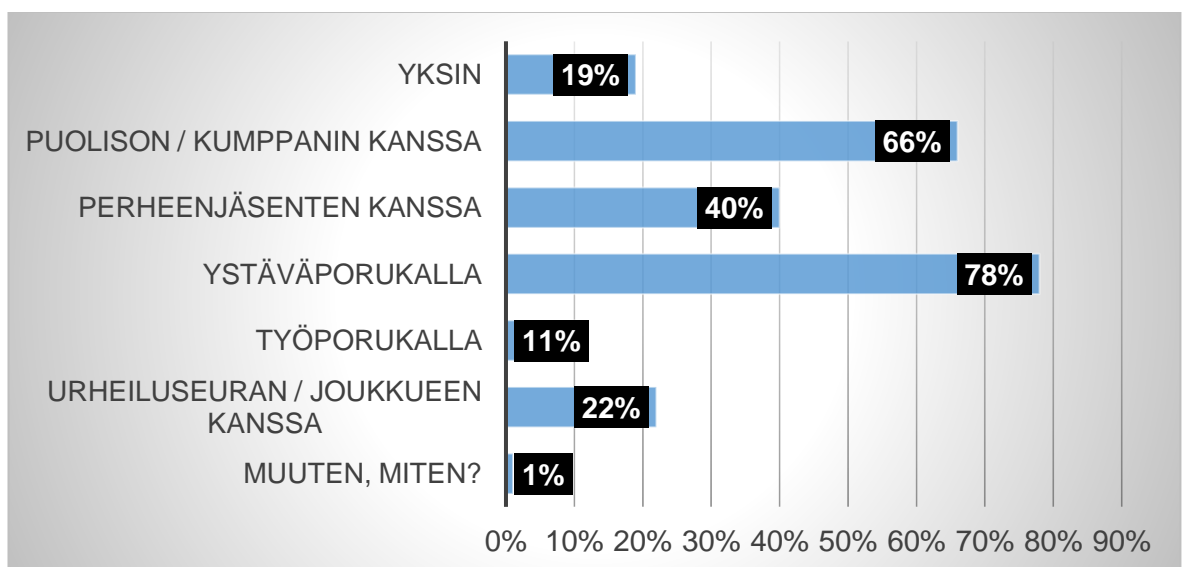
Kuvio 16. Vastaajien katsojajakauma urheilutapahtumissa ja -kilpailuissa viimeisen vuoden aikana (n=313)

Kysymyksessä 12 kysyttiin, kuinka usein vastaajat ovat matkustaneet viimeisen vuoden aikana kokemaan nostalgista elämystä ja millainen elämys heitä annetuista vaihtoehdoista on kiinnostanut. Kyselyyn sai laittaa useamman vastauksen ja kokonaisvastausmääräksi tuli 1285. Vastaajat siis ovat laittaneet jokainen vähintään 4 vastausta. Kuten kuvio 17 voi nähdä, 86–90% yksikään vastaajista ei ole matkustanut vuoden aikana kertaakaan kokemaan nostalgista elämystä. Prosentuaalisesti jakautui tasaisesti 11–13% myös jokaisessa annetussa vastauksessa, jossa nuoret aikuiset ovat kerran tai kaksi kertaa matkustaneet nostalgisten elämysten perässä. Tulokseen vaikuttaa varmasti meneillään oleva COVID-19 pandemia, mutta myöskin se, etteivät nuoret aikuiset ole suurelta osin nostalgiamatkailijoita.

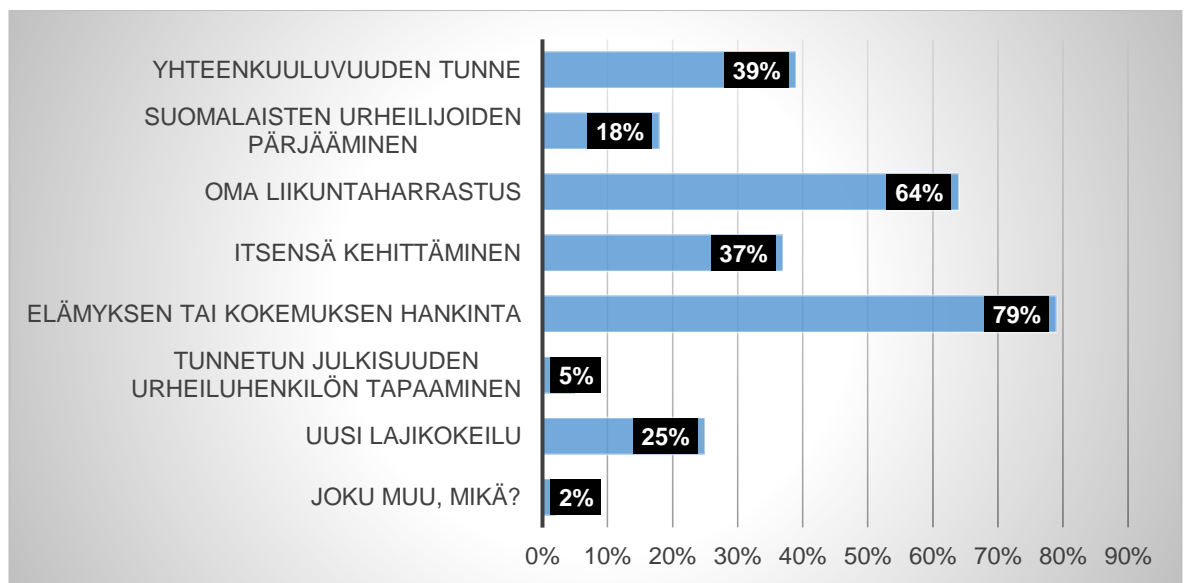
Kuvio 17. Vastaajien liikuntamatkailujakauma nostalgisen elämyksen perässä (n=313)

Kysymyksessä 13 kysyttiin, kenen kanssa he mieluiten tekisivät liikuntamatkan. Tässä kysymyksessä sai valita useamman kuin yhden. Vastauksia saatiin yhteensä 741. Jokainen vastaaja on vastannut keskimäärin vähintään 2 vaihtoehtoon. Kuviosta 18 näkee, että suosituimmat tavat nuorten aikuisten keskuudessa on matkustaa ystäväporukalla (78%) tai puolison/kumppanin kanssa (66%). Kolmanneksi nousi matkustus perheenjäsenten kanssa (40%).

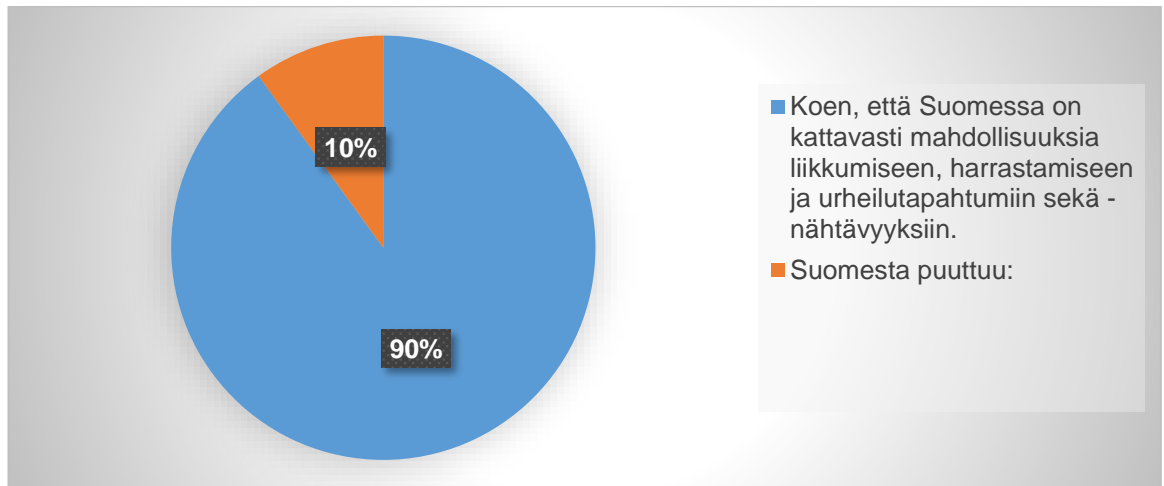
Kuvio 18. Vastaajajakauma, millä tavalla nuoret aikuiset matkustavat mieluiten

14 kysymyksessä kysyttiin, mitkä ovat tärkeimmät syyt, jotka vaikuttavat nuorten aikuisten päätöksentekoon, kun he suunnittelevat liikuntamatkaa. Tämä kysymys oli monivalintakysymys. Vastausten kokonaismäärä olin 836. Kaikki vastaajat ovat laittaneet vähintään kaksi vaihtoehtoa. Tärkeimmiksi syiksi nousi elämyksen tai kokemuksen hankinta, joka on saanut 79%. Toiseksi nousi oma liikuntaharrastus, joka oli saanut 64%. Nuoria siis motivoi uusien elämyksien ja kokemusten hankinta sekä harrastaa omaa liikuntaharrastustaan myös toisilla paikkakunnilla. Kolmantena ja neljäntenä yhteenkuuluvuudentunteen (39%) sekä itsensä kehittäminen (37%) koetaan nuorten aikuisten keskuudessa tärkeiksi syiksi liikuntamatkalla. Joku muu -kohta oli avoin, josta esiin nousi: rentoutuminen, aikataulutaminen sekä kumppanin harrastukset.

Kuvio 19. Vastaajajakauma tärkeimpiin syihin, kun suunnittelee liikuntamatkaa (n=313)

Toiseksi viimeisessä kysymyksessä 15 kysyttiin vastaajien mielipidettä siitä, että puuttuuko Suomen liikuntamatkailusta jotakin, mikä saisi heitä motivoitumaan enemmän tekemään liikuntamatkailua Suomen sisällä kotipaikkakuntiansa ulkopuolelle. Kuviosta 19 näkee, kuinka 90% vastaajista kokee Suomessa olevan kattavasti mahdollisuuksia liikuntamatkailun eri tahoille. 10% vastaajista oli eri mieltä. Kysymys oli avoin, josta esiin nousi: paremmat julkiset yhteydet / parempi saavutettavuus liikuntamatkapaikkoihin, valtavan suuret, kaupalliset urheilutapahtumat, kehittyneempi fani- ja urheilukulttuuri, enemmän mainostusta tapahtumista ja liikuntamatkailusta ylipäättänsä, hinta- laatusuhde kohdilleen / ilmaislippuja lajikokeiluihin, järjestettyjä kisa- tai liikuntamatkoja/ leirejä esimerkiksi urheiluoopistoihin sekä toivotaan tiettyä tahoja josta löytäisi tietoa enemmän liikuntamatkailusta ja josta voisi löytää liikuntamatkailun tarjontaa.

Kuvio 20. Vastaajien jakauma Suomen liikuntamatkailun tarjonnasta (n=313)

5.3 Avoin kysymys

Viimeinen kysymys 16 oli avoin kysymys, jossa kysyttiin, minne vastaajat tekisivät Suomessa liikuntamatkan ja mitä matka sisältäisi. Vastauksia kysymykseen tuli 125 kappaletta. Hyväksytyjen sanojen kohdalta tehtiin sanapilvi vastaajien mielipiteiden pohjalta. Apuna käytettiin WordClous.com nettisivua. Vastaajien suunnitelluista liikuntamatkoista erottui eritoten Lappiin ja ylipäätään pohjoiseen liittyvät liikuntamatkat, jotka sisältäisivät vaellusta tai laskettelua. Moni haluaisi kokeilla erilaisia lajeja tai päästä katsomaan jonkun tietyn lajin urheilutapahtumaa tai -kilpailua.

Vastaajista nousi esiin aktiivisia liikuntamatkailijoita, joiden lajeiksi nousi esiin: vaellus luonnossa, laskettelu ja lumilautailu, kalastus, hiihto, kansallispuisto käynnit, maastopyöräily, golf, frisbeegolf, ulkoilureitit ja nähtävyydet, padel sekä useasti mainittiin, kiinnostus kokeilla uutta lajia. Näistä aktiivisista liikuntamatkailijoista heijastui kiinnostus nimenomaan talviurheilua kohtaan ja Pohjoista kohtaan tai sitten päinvastoin kiinnostus Etelää ja Helsinkiä kohtaan. Monelle sijainti ei ollut niin tärkeä.

Passiiviset liikuntamatkailijat nousivat vahvasti esiin vastauksissa. Vastauksissa haluttiin päästä katsomaan erilaisia urheilutapahtumia livenä paikan päällä. Urheilutapahtumat, jotka heitä kiinnostivat, olivat: jääkiekko, jalkapallo, fitness, crossfit, juoksu, pesäpallo, laskettelu, salibandy, sulkapallo, voimistelu, polkujuoksu, hiihto, mäkihyppy sekä moottoriurheilua. Useassa vastauksessa moni harrastaa lajia ja myös kilpailee lajin kanssa, mutta heitä silti kiinnostaa katsoa oman lajin kilpailuja.

Tutkimuksessa haluttiin selvittää, ovatko nuoret aikuiset aktiivisia vai passiivisia liikunta-
matkailijoita vai nostalgiamatkailijoita. Nuoret aikuiset ryhmittelivät itsensä enimmäkseen
katsojiksi urheilutapahtumissa (59%) eli passiiviseksi liikuntamatkailijoiksi. Aktiiviset liikkujat (49%), joissa he osallistuvat itse liikuntaan sekä urheilijat tai muut joukkueen jäsenet (23%), jotka osallistuvat kilpailuihin, muodostavat isoimman prosentuaalisen määrän, sillä heidät luokitellaan aktiivisiksi liikuntamatkailijoiksi. Matkailijat, jotka hakivat nostalgista elämystä tai käyvät katsomassa liikuntanähtävyyttä (23%), eli nostalgiamatkailijat olivat vastaajissa vähemmistönä. Nuoret aikuiset eivät tee usein aktiivista liikuntamatkailua, sillä suurin osa heistä (47%) lähtee toiselle paikkakunnalle harrastamaan liikuntaa vain muutamana kerran vuodessa ja tai vain 1–2 kertaa kuukaudessa (27%). Tulos on ristiriitainen, kun vastaajista kuitenkin suurin ryhmitelee itsensä aktiiviseksi liikkujaksi tai urheilijaksi, mikä oli enemmistö. Tästä voidaan päätellä, että he liikkuvat omassa kotikunnassaan enemmän, kuin se, että heillä olisi tarvetta matkustaa toiselle kunnalle tekemään liikuntamatkaa.

Nuorten aikuisten suosiossa oli selkeästi Ulkoilureitit (70%) sekä muu rakentamaton luonto (47%), mikä houkuttelee heitä matkustamaan tekemään aktiivisen liikuntamatkan toiselle paikkakunnalle ja harjoittamaan erilaista liikuntaa luonnossa. Tämä kulkee käsikädessä sen kanssa, että lajit, joita nuoret aikuiset harrastaisivat mieluiten olisi laskettelu (34%) ja lumilautailu (19%), kävelylenkkeily (27%), uinti (20%), frisbeegolf (24%) sekä ratsastus (17%). Jokaista lajia voi harjoittaa myös luonnossa ja tukee tuloksia siitä, että luonto on vetovoimatekijä nuorten aikuisten keskuudessa. Myös sisätiloissa harjoitettavia lajeja oli keilaus (18%) sekä kuntosaliharjoittelu (17%), jotka kiinnostavat nuoria matkustamaan toiselle kunnalle harrastamaan liikuntaa.

Urheilutapahtumissa tai -kilpailuissa nuoret aikuiset osallistuvat selkeästi mieluiten olemalla katsojana (92%) paikalla. Tapahtumiin osallistuu nuorista myös osa olemalla urheilijoita tai muuna joukkueen jäsenenä toimivana (35%). Selkeästi urheilulajit, jotka kiinnostavat vastaajia lähtemään katsomaan olivat jääkiekko (66%), jalkapallo (36%) sekä autourheilu (18%). Yli puolet vastaajista (51%) ei kuitenkaan ole viimeisen vuoden aikana matkustanut kertaakaan katsomaan urheilutapahtumia tai -kilpailuja. Osa vastaajista (30%) on käynyt vastaavissa tapahtumissa 1–2 kertaa vuodessa. Kysely sai samanlaisia tuloksia myös nostalgiamatkailun kohdalla, sillä nuoret aikuiset (n.88%) eivät ole matkustaneet vuoden aikana ollenkaan kokemaan nostalgista elämystä tapaamalla ketään urheilun julkiisuuden henkilöä, käymällä millään fanilamatkalla tai vieraillemalla museossa tai urheiluhistoriaa vaalivalla nähtävyydellä. Vuoden sisällä vähemmistö vastaajista (n.12%) on tehnyt nostalgia matkan yhden tai kaksi kertaa vuodessa. Tuloksiin vaikuttaa maailmanlaajuinen

pandemia COVID-19 virus, jonka vuoksi suuria tapahtumia ja kokoontumisia kiellettiin tai rajoitettiin ajoittain Suomessa.

Nuorten aikuisten mielestä liikuntamatkailun matkaseuraksi sopii parhaiten tehdä se ystäväporukalla (78%), oman puolison/kumppanin (66%) taikka perheen (40%) kanssa. Suurimmat syyt, jotka vaikuttavat liikuntamatkan tekoon oli uuden elämyksen tai kokemuksen hankinta (79%), sekä oma liikuntaharrastuksen harjoittaminen (64%). Nuoret aikuiset kokivat myös tärkeiksi syiksi liikuntamatkailussa itsensä kehittämisen (37%), yhteenkuuluvuudentunteen lisääminen (39%) sekä uusien lajien kokeilemisen (25%) matkan aikana. Uuden elämyksen ja kokemuksen hankinta sekä yhteenkuuluvuuden tunteen kehittäminen liikuntamatkailussa kulkee hyvin yhdessä matkaseuran kanssa, jossa yhdistyy yhteinen tekeminen ja kokemusten jakaminen.

Suomen tarjoamat puitteet liikuntamatkailuun on nuorten aikuisten (90%) mielestä kattava liikkumiseen, harrastustoimien edistämiseen sekä kokemaan urheilutapahtumia ja nähtävyyksiä. Pieni osa vastaajista (10%) oli erimieltä ja kaipaisi Suomeen Isompia urheilutapahtumia ja parempaa fanikulttuuria, johon sisältyisi kisamatkoja. Esille nousi myös kaipuu enemmän järjestetyistä ja ohjatuista leireistä tai päivistä, missä olisi lajikokeiluita suurimmilla halleilla tai urheiluopistoilla. Monille sijainti ja paikalle saatavuus sekä korkeat hinnat hankaloittavat liikuntamatkailun tekemistä elämän tilanteesta riippuen sekä tämä osa vastaajista koki, ettei ole tarpeeksi markkinointia tai tietoa liikuntamatkailusta.

Viimeisessä kysymyksessä kysyttiin nuorten aikuisten kertomaan, millaisen liikuntamatkan tekisi Suomessa ja mitä se sisältäisi, jonne vastattiin useita erilaisia mielikuvamatkoja. Kaikista suosituin kohde liikuntamatkailuun oli sijainniltaan Pohjoinen sekä Lappi. Suosituimmat aktiivisen liikuntamatkailun liikuntalajit olivat vaellus ja patikointi tuntureilla ja vaellusreiteillä, sekä monet laskettelukeskukset, jossa pääsee laskettelemaan, lumilautailemaan sekä hiihtämään. Myös moottorikelkalla ajeleminen sekä hiihdon maailmancup kiinnostasi vastaajia. Kesälajeista esille nousi enemmän Etelä-Suomen tarjonta, joissa lajeiksi nousi frisbeegolf radat, padelin, sulkapallon sekä golfin peluu.

Osallistuminen urheilutapahtumaan katsojana korostui tutkimuksessa. Vastauksista huokui kaipuu urheilutapahtumien seuraamiseen ja siihen tunnelmaan. Suosituimpia katsottavia lajeja oli jääkiekko, jalkapallo, pesäpallo, sulkapalloa ja moottoriurheilun lajit. Urheilutapahtumien rakennukset kiinnostivat nuoria aikuisia, kuten uudet hallit, Olympiastadion sekä uusi Uros Live -Areena.

6 Pohdinta ja johtopäätökset

Tässä viimeisessä kappaleessa pohditaan opinnäytetyön kulkua sekä prosessin etenemistä. Lisäksi luvun lopussa käydään yleisesti läpi opinnäytetyöprosessia sekä opinnäytetyön tekijän oman oppimisen arviointia.

Opinnäytetyötä tehdessä maailmalla vallitsee edelleen koronavirus, joka on hankaloittanut ihmisten liikkumista Suomesta muihin maihin, mikä on puolestaan lisännyt kotimaan liikuntamatkailua Suomen sisällä. Kyselyä tehdessä osattiin odottaa, että näkyisi kasvua kotimaan liikuntamatkailussa, varsinkin luonnossa liikkumisessa ja puolestaan laskua tapahtumamatkailussa, sillä tapahtumien järjestäminen vuoden aikana on ollut hankalaa. Ajateltiin, että nuoria aikuisia motivoisi tutustua kotimaan liikuntamatkailutarjontaan enemmän sekä hakeutumaan luonnon läheisyyteen, sillä Suomi tarjoaa paljon nähtävää ja koettavaa sekä paljon urheiluhistoriallisesti merkittäviä paikkoja.

Työn tutkimustulosten pohjalta liikuntamatkailuun löytyisi kehitysehdotuksia opinnäytetyön tekijän puolelta. Liikuntamatkailua voi harjoittaa ympäri Suomen ja nostamalla asiaa esiin nuoret aikuiset lähtisivät mielellään kokeilemaan uusia aktiviteetteja niin itse liikkuen kuin katsomalla, sillä nuorilla aikuisilla on kiinnostusta uusia elämyksiä ja kokemuksia kohtaan sekä mielenkiintoa kokeilla uusia urheilulajeja. Opinnäytetyön tekijä suosittelisi, että Suomen urheiluopistot voisivat kehittää enemmän avoimien ovien päiviä, jossa voisivat järjestää ohjattua ohjelmaa ihmisille, joissa he myös mainostaisivat heidän palveluiden laajuutta sekä tarjontaa. Liikuntamatkailu tukisi liikkujaa fyysisesti sekä sosiaalisesti ja palveluntarjoajia taloudellisesti. Tuloksista tuli ilmi, että nuorten kiinnostus liikuntapaikkoja ja aktiviteetteja kohtaan, joita he suosivat, mutta esille myös nousi koronapandemia, mikä on rajoittanut liikkumista sisätiloissa sekä tapahtumissa. Alan toimijoiden tulisi huomioida kohderyhmän kiinnostus ja kehittää resursseihin soveltuvaa liikuntamatkailun tarjontaa, mikä tukisi nuorten aikuisten liikuntamatkailun monipuolistamista.

Kyselyssä tulleiden tulosten perusteella nuoret aikuiset haluavat tehdä liikuntamatkaa seurassa, jossa voisivat kehittää itseään ja kokea yhteisöllisyyden tunnetta. Erilaiset kylpylähotellit ja urheiluopistot voisivat siis tarjota enemmän nuorille aikuisille suunnattuja leirejä, tai viikonlopun kestäviä liikuntamatkailun ohjelmalveluita, jonne pääsisi ystäväporukalla tai perheen kanssa. Tällainen parantaa henkistä ja fyysistä hyvinvointia, sekä tarjoaa liikuntamatkailijoille uudenlaisia kokemuksia. Ihmisten omat kokemukset lisäävät positiivista palautetta myös omien lähipiirin kanssa, joka houkuttelee muita ihmisiä myös lähemmään kokemaan liikuntamatkaa.

Kyselyyn toivottiin vastaavan minimissään 200 nuorta aikuista, mutta kysely tavoitti 313 henkilöä, mikä on erinomainen määrä tällaiseen tutkimukseen. Vastajat olivat eniten aktiivisia sekä passiivisia liikuntamatkailijoita (ks. kuvio 12.). Vastanneista yli puolet eivät olleet matkustanut viimeisen vuoden aikana kertaakaan katsomaan mitään urheilutapahtumaa, vaikka kaikkien vastaajien kesken 92% mielsi itsensä katsojaksi urheilutapahtumissa. Aktiivisista liikuntamatkailijoista enemmistö käy vain muutaman kerran vuodessa tekemässä liikuntamatkan toiselle paikkakunnalle. Nostalgiamatkailussa korostui suuresti se, että lähes kukaan vastaajista ei ole myös vierailut missään nostalgisessa matkakohdeessa vuoden aikana. Tästä voidaan päätellä, ettei vuosi ole ollut helppo harjoittaa ja suunnitella liikuntamatkailua, ellei se ole omatoimista ja itse ohjattua. Kyselyssä tuli vahvasti esille nuorten aikuisten kiinnostus liikuntamatkailua kohtaan ja toivottiin parempaa tietoa siitä ja sen tarjoavista tahoista.

Nuorten aikuisten liikuntamatkailua ei ole tutkittu aikaisemmin, mutta tässä tutkimuksessa saadut tulokset saatiin hyvin esille kohderyhmää kiinnostavat lajit, mitkä motivoivat heitä liikkumaan itse aktiivisesti, urheilulajit, jotka kiinnostavat heitä matkustamaan katsomaan. Nostalgiamatkailu kiinnosti vähemmistöä nuorista aikuisista ja sen tarjoamat aktiviteetit eivät kiinnostaneet nuoria vuoden aikana lähes ollenkaan. Tähän myös vaikuttaa varmasti se, että tilaisuudet ja paikat ovat olleet rajoitetusti kiinni Suomessa. Vastajat tekisivät liikuntamatkan mielellään ystäväporukalla, puolison/kumppanin tai perheensä kanssa, jossa yhdistyy tulos, että heille tärkeä syy matkalle lähtöön on myös yhteen kuulumisen tunnetta, sekä itsensä kehittämistä matkan aikana. Suurimmat syyt liikuntamatkailuun liittyy vastaajien omaan liikuntaharrastukseen ja sen harjoittamiseen uusissa ympäristöissä sekä uuden elämyksen tai kokemisen hankinta. Tuloksesta voi päätellä, että tulevaisuudessakin nuoria aikuisia kiinnostaa kotimaan liikuntamatkailu jokaisella kategorialla ja se lisääntyy, kun Suomen koronarajoituksia vähennetään ja matkailu kotimaassa helpottuu.

Vastaajien kiinnostus kohdistui eniten Lappiin ja Pohjoiseen ja siellä luontoon heijastuvaan liikuntaan. Etelään kohdistunut kiinnostus painottui enemmän pääkaupunkiseutuun ja siellä luonnossa tapahtuvaan aktiiviseen liikuntaan, mutta ennen kaikkea tapahtumatarjontaan. Opinnäytetyöstä saatujen tuloksien perusteella, Suomessa tulisi huomioida enemmän nuorten aikuisten passiivisen liikuntamatkailun kehittämistä. Esille nousi fanikulttuurin kehittäminen ja kuinka kaivattaisiin suuria tapahtumia, jotka kehittäisivät urheilukulttuuria. Myös tietoa erilaisista tahoista, josta voisi löytää liikuntamatkailuun ideoita sekä tahoja, jotka järjestäisivät kisamatkoja tai leirejä/päiviä, missä saisi kokeilla erilaisia lajeja. Suomen liikuntamatkailunpalveluita tarjoavat yritykset kuten kylpylähotellit ja urheiluopistot

voisivat korostaa heidän liikuntamatkailupalveluiden tarjontaa tai mahdollisia lajikokeilupäiviä tai liikuntamatkailuteemaviikkoja, jossa olisi ohjattua ohjelmaa.

Opinnäytetyön tutkimusongelmiin löydettiin vastaukset kyselyn avulla, jonka opinnäytetyön tekijä näkee positiivisessa valossa. Tuloksissa selvisi nuorten aikuisten jakauma liikuntamatkailijoina sekä millaiset liikunta-aktiiviteettilajit ja urheilutapahtumat heitä kiinnostavat. Kehityskohtia tuli vastaajilta vähemmän, mikä kertoo Suomen kattavasta tarjonnasta, mutta laji ja kaupunkikohtaisia puutteita havaittiin, sekä tahoja, mistä löytyisi enemmän tietoa ja tarjontaa liikuntamatkailuun. Syyt liikuntamatkailuun myös jakautui matkaseuraan ja yhdessä tekemiseen, kuin itse matkailijaan ja hänen harrastustoimintaansa ja itsensä kehittämiseen. Uudet elämykset ja kokemukset ja lajikokeilut motivoivat heitä lähemmään liikuntamatkalle.

Liikuntamatkailun heikkouksiin heijastuu tämänhetkinen maailmantila. Suomessa on kattavasti tarjontaa liikuntamatkailulle, mutta pandemian aiheuttamat haasteet ovat hankaloittanut tapahtumamatkailua sekä nostalgiamatkailua, jossa rajoitetaan ihmisten kokoontumismääriä. Heikkouksiin lukeutuu myös liikuntamatkailun harjoittaminen, sillä useassa kaupungissa on kattava tarjonta harrastaa liikuntaa niin aktiivisesti, passiivisesti kuin nostalgisen elämyksen hakuisesti, joten nuorten aikuisten ei tarvitse poistua kotikaupunkinsa ulkopuolelle harjoittamaan liikuntamatkailua. Tätä pystyisi kehittämään markkinoimalla enemmän toisten kuntien tarjontaa, ja erilaisilla palveluilla, jossa pääsisi kokeilemaan uusia lajeja tai ohjattuja liikuntakierroksia, koska kiinnostusta uusia lajeja, elämyksiä sekä kokemuksia kohtaan on. Kunnat voisivat markkinoida omaa kaupunkiaan ja sen liikuntatarjontaa, mikä lisäisi kaupunkien tunnettavuutta ja vetäisi nuoria puoleensa. Nuoret aikuiset ovat valmiita panostamaan liikuntamatkailuun.

6.1 Tutkimuksen luotettavuus

Reliabiliteetti ja validiteetti määrittelevät ja mittaavat kvantitatiivisessa tutkimuksessa sen luotettavuutta. Kun tutkimuksessa tarkastellaan tuloksia reliabiliteetin, eli pysyvyyden ja toistuvuuden kannalta niin se vastaa käytännössä siihen, että jos kysely tehtäisiin uudelleen, olisiko saadut tulokset samat toisellakin kerralla, eli olisiko tutkimustulos reliabeli. Validiteetin tarkoitus on tutkia tutkimuksen niitä oikeita asioita, jotka on asetettu eli pätevyyttä. Tällaisia ovat esimerkiksi huolellisesti määritellyt tutkimusongelmat tai onko kyselyssä esitetyt kysymykset muotoiltu oikein saavuttaakseen hyödyllisiä vastauksia. (Hirsjärvi ym. 2007, 231–232.).

Kysely toteutettiin Webropol-kyselyn muodossa, jossa vastauksia kerättiin 2.11.-9.11.2021 välisenä aikana useissa sosiaalisen median kanavissa, kuten Facebookin eri ryhmissä: Naistenhuone, Miestenhuone, Matkaile Suomessa – Vinkkejä ja ideoita, Kotimaan matkailijat sekä Matkailuvinkit – Kotimaan matkailun helmet sekä sovelluksissa: WhatsApp Instagram, sekä Snapchat. Kysely avattiin tiistaina 2.11.2021 klo 12.00 ja keskiviikkona 3.11 kyselyyn oli kerätty vastauksia jo 222 kpl. Vastauksien tahti hiipui viikon aikana. Kyselyn linkki suljettiin 9.11.2021 klo 15. Kysely oli auki yhden viikon ajan. Kaiken kaikkiaan kyselyyn vastasi yhteensä 313 nuorta aikuista. Internet ja sosiaalisen median kanavat olivat hyvä työkalu toteuttaa kysely, jolloin pystyi saavuttamaan oikean kohderyhmän ja saamaan laajasti vastauksia ympäri Suomea.

Tutkimuksen validiteettia tarkastellessa voidaan todeta, että työn teoriaosuus tukee hyvin Webropol-kyselyyn valittuja kysymyksiä. Näin ollen voidaan ajatella, että tässä tutkimuksessa on tutkittu oikeita asioita, jotka kattavat tutkimuksen tutkimusongelmat. Kysytyihin kysymyksiin saatiin kyselytutkimuksen avulla vastaukset. Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa huomattiin opinnäytetyön aiheen olevan laaja, mikä hankaloitti suunnitteluvaiheessa kyselyissä annettujen vastausvaihtoehtojen valitsemista. Monivalintakysymyksissä annettujen vaihtoehtojen määrän oli laaja, joiden uskottiin vaikuttaneen vastaajien kiinnostukseen laskevasti, mikä laski mahdollisesti vastaajien määrää kyselyssä.

Työn tutkimuksen reliabiliteetin osalta opinnäytetyön tekijä kokee tulosten olevan osittain pitävinä. Kyselyyn pyrittiin saamaan laaja otanta vastauksia nuorilta aikuisilta ympäri Suomen jakamalla sähköistä linkkiä useiden sosiaalisen median kanavien kautta. Tutkimuksen tavoitteena oli saada vastauksia tasaisesti molemmilta sukupuolilta suuren otannan vuoksi, mutta tässä tavoitteessa ei täysin onnistuttu (ks. kuvio 8.). Kyselyyn vastaajista 71% oli naisia ja 28% miehiä. Kaksi vastaajaa ei luokitellut itseään naiseksi tai mieheksi sekä yksi vastaaja ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Tuloksista voisi kuitenkin päätellä, että naiset ovat halukkaampia vastaamaan kyselyihin kuin miehet. Lopulta kyselyyn saatiin vastaajia (n=313) lähes jokaisesta maakunnasta, mutta tulokset painottuivat Pirkanmaan (11%), Päijät-Hämeen (20%) ja Uudenmaan (27%) maakuntiin, sillä opinnäytetyön tekijän lähipiiri ja sosiaalisen median seuraajat asuvat näillä maakunnilla eniten. Kysely ei tavoittanut kaikilta maakunnilta kohderyhmäläisiä, sillä vastauksia ei saatu Ahvenanmaalta eikä Keski-Pohjanmaalta. Kyselyn tavoittaneiden määrää on vaikea arvioida, mutta opinnäytetyön tekijä arvioi, että linkki olisi tavoittanut tuhansia henkilöitä. Kyselylomakkeen avasi 1117 ihmistä Webropol-seurantatilaston mukaan, joista kyselyyn aloitti vastaamaan 348, joista 35 henkilöä ei kuitenkaan vastanneet loppuun asti, vaan jättivät sen kesken. Kysely ei ollut lyhyemmästä päästä, mikä selittää sen, miksei kaikki kyselyn avanneet

halunneet vastata. Mediaani vastaamisaika oli noin 5 minuuttia henkilöltä. Opinnäytetyön tekijä pitää saatua vastausmäärää ja tuloksia suhteellisen hyvänä ja pysyvinä. Kyselyn vastausten sekä suhteellisen tasaisen otannan ansiosta tuloksista pystytään tekemään yleistyksiä.

Kyselyn kysymyksiä luodessa, ei saatu mallia mistään aiemmista tutkimuksista, mikä opinnäytetyön tekijä koki haasteelliseksi, mutta koki kysymysten sitoutuneen hyvin opinnäytetyön luettuun teoriaan. Opinnäytetyön tekijä kokee onnistuneensa pitämään kyselyn neutraalina aiheena luomatta vastaajille liiallisia olettamuksia liikuntamatkailutaustoistaan. Kysely toteutettiin ensin testimuodossa lähiystävälle, pyytäen heidän mielipidettensä kyselyn kysymysten ymmärryksestä ja kyselyn jäsenneilystä rakenteesta. Tutkimuksen prosessin aikana, työtä tuki opinnäytetyö ohjaaja, joka seurasi etenemistä ja ohjasi työn valmistumista ja etenemistä varmistaen, että työ etenee oikeaoppisesti eteenpäin. Opinnäytetyö tarkastettiin myös Urkund-ohjelman kautta varmistaakseen, ettei työssä ole käytetty plagiointia, jolloin tulos on totuudenmukainen ja vilpitön.

6.2 Opinnäytetyöprosessi ja oman oppimisen onnistuminen

Opinnäytetyön idea syntyi jouluna 2020. Mietin aihetta pitkään ja monelta kannalta, kuinka sitä rajaisi. Liikuntamatkailu oli minulle vieras käsite, jossa kuitenkin yhdistyi liikunta ja matkailu, jotka ovat olleet vahvasti elämässäni läsnä. Aihe vaikutti potentiaaliselta vaihtoehdolta ja ajankohtaiselta. Halusin tietää enemmän Suomen liikuntamatkailun tarjonnasta ja sekä nuorten aikuisten liikuntamatkailun käyttäytymisestä. Moni tekee tietämättään liikuntamatkan ja halusin nostattaa aihetta tällä tutkimuksella. Näin ollen ehdotin aihetta opinnäytetyökseni. Opinnäytetyöhön en hakenut yhteistyökumppania toimeksiantajaksi.

Aloitin opinnäytetyöprosessin keväällä 2021. Suunnittelin sen valmistuvan loppuvuonna 2021, jotta voin hyödyntää kaiken annetun ajan opinnäytetyön parissa. Tutkielman kirjoittaminen alkoi kesän lopulla 2021. Kirjoittaminen viivästyi hieman arkielämän työkiireitteni takia. Teoriaosuuden kirjoittaminen oli hitaampaa ja hankalampaa aiherajausten ja kielipillisten haasteiden takia. Tutkimusongelmia hiottiin useaan otteeseen opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Koin teoriaosioita kirjoittaessa monia haasteita, sillä aiheesta ei löytynyt suomenkielisiä akateemisia lähteitä lähes lainkaan. Lähes kaikki lähdemateriaali oli kirjoitettu englannin kielellä. Akateeminen englanninkielinen teksti tuotti ymmärtämisen vaikeutta ja hidasti kirjoittamista. Aihe oli kuitenkin mielenkiintoinen ja koin sen kehittävän omaa ammatillista osaamista tulevaisuutta varten, mahdollisesti tulevien urakehityksien

poluilla liikunnan ja matkailun parissa. Käytin suurimman osan opinnäytetyöhön käytetystä ajasta teoriaosuuksien kirjoittamiseen.

Teoriaosuuksien valmistumisen jälkeen aloin suunnitella aineistoa kyselyä varten. Kysymykset valmistuivat aikatauluun nähden nopeassa tahdissa. Webropol-kyselyn käyttö ja kysymysten luominen tuntui helpolta, sillä minulla oli aiempaa kokemusta Webropol-työkäytöstä. Selkeät tutkimusongelmat helpottivat kyselyn suunnittelua ja toteutusta. Laitoin kyselyn internetiin viikolla 44 ja aineiston keruu lopetettiin viikolla 45. Kyselyyn tavoiteltiin 200 vastaajaa, mutta kokonaisuudessaan vastaajia saatiin 313, mikä ylitti reilusti tavoitemäärän.

Opinnäytetyötä kirjoittaessa Suomessa on meneillään koronaviruspandemia, joka vaikutti siihen, että kirjoitin opinnäytetyötä pääasiassa kotona rajoitusten vuoksi. Avoinna olleet kirjastot helpottivat aineistokeruun hankintaa. Tapaamiset ohjaajan kanssa toteutuivat etäpalaverina tietokoneen välityksellä. Kiireellinen aikataulu omien harrastusten, töiden ja arjen askareiden kanssa, vaikeutti opinnäytetyöhön keskittymistä. Opinnäytetyö oli haastava prosessi, jonka kanssa koin välillä haasteita itseni kanssa. Saamani positiivinen tuki opinnäytetyön ohjaajalta, ystäviltä ja perheeltä, auttoi minua jaksamaan työssäni eteenpäin. Projekti eteni hitaasti. Koen ylpeyttä itsestäni. Tartuin rohkeasti uuteen opinnäytetyöaiheeseen.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä tutkimus nuorten aikuisten liikuntamatkailusta Suomessa. Totean, että tutkimukselle asetetut tavoitteet saavutettiin ja tutkimuksen kyselyn luominen, toteutus ja luotettavien vastauksien kerääminen tekivät lopulta tutkielmasta valmiin. Vaikka työn aihe oli laaja, sain teoriaosuuksiin tutkimuksen kannalta keskeiset aihealueet. Kokonaisuudessaan tutkielmasta kasvoi toimiva kokonaisuus. Tutkimuksesta saadut tulokset on muunnettu taulukoiksi ja kuvioiksi helpottamaan lukijaa. Niistä näkyvät kyselystä saadut tulokset selvästi ja kattavasti.

Oma henkilökohtainen tavoitteeni opinnäytetyötä tehdessäni, oli ylittää itsensä ja tehdä työ niin hyvin kuin vain pystyn. Työn aihe oli mieleinen ja se vaikutti työmotivaatiooni loppuun asti. Olen tyytyväinen lopputulokseen. Oma asiantuntijuus liikuntamatkailun saralla on kasvanut suuresti. Annoin tutkimukselle kaikkeni ja se mahdollisti minua saavuttamaan parhaimman mahdollisen lopputuloksen.

Lähteet

- Bambora 2020. Eri sukupolvien shoppailijat. Luettavissa: <https://www.bambora.com/fi/fi/artikkelit/kuinka-ikaluokka-vaikuttaa-ostokayttaytymiseen/> Luettu: 17.08.2021
- Buckley, R. 2012. Rush as a key motivation in skilled adventure tourism. Resolving the risk recreation paradox. *Tourism Management*. 33, 4, 965.
- Coakley, J. 2001. *Sport in Society: Issues and Controversies*. 7 painos. Boston: McGraw-Hill. s. 8
- Etelä-Suomen Sanomat 2019. Lahden Kuninkuusraveissa lauantaina reilut 26 000 kävijää – Jokimaan toimitusjohtaja: "Hyvillä fiiliksillä kohti sunnuntaita". *Urheilu*. Luettavissa: <https://www.ess.fi/urheilu/37188> Luettu: 18.10.2021
- FCG 2013. Liikuntamatkailun kehittäminen Itä-Lapissa. Itä-Lapin kuntayhtymä. Luettavissa: <https://docplayer.fi/18008921-Liikuntamatkailun-kehittaminen-ita-lapissa.html> Luettu: 09.09.2021
- FinTerveys 2017. Liikunnan Harrastaminen Suomessa. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/elintavat-ja-ravitsemus/liikunta/liikunnan-harrastaminen-suomessa> Luettu: 09.09.2021
- Gammon, S. and Robinson, T. 1997. Sport and tourism. A conceptual framework. *Journal of Sport Tourism*. Luettavissa: <http://www.free-press.com/journals/jst/vol14no3/jst.15.html> Luettu: 18.05.2021
- Gibson, H.J. 1998. Sport Tourism. A critical analysis of research. *Sport managers review* 1,1, s. 45-76.
- Gibson, H.J. 2006. Sport tourism. Concepts and theories. An introduction. s.1–9.
- Goertzen, M. 2017. Introduction to Quantitative Research and data. 12–14. Luettavissa: <https://journals.ala.org/index.php/ltr/article/view/6325/8274> Luettu: 17.09.2021

Haanpää, M., & Hakkarainen, M. 2016. Urheilutapahtuma kaupungissa: näkökulmia juoksupahtuman matkailulliseen kehittämiseen. Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti. Rovaniemi. Luettavissa: <https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62483/Urheilutapahtuma%20kaupungissa.pdf?sequence=4&isAllowed=y> Luettu: 16.10.2021

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Kvantitatiivinen Tutkimus. Edita. Luettavissa: <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf> Luettu: 14.09.2021

Helsinki Cup 2021. Legendaarinen Helsinki Cup on nyt käynnissä – 20 000:ta pelaajaa hellii koko viikon jatkuva helle. Uutiset. Luettavissa: <https://helsinkicup.fi/uutiset/legendaarinen-helsinki-cup-on-nyt-kaynnissa/> Luettu: 18.10.2021

Higham, J. 2005. Sport Tourism Destinations. Issues, opportunities and analysis. Elsevier Butterworth-Heinemann. Oxford. UK. Luettavissa <https://ebookcentral.proquest.com/lib/haaga/reader.action?docID=288906> Luettu 20.5.2021

Higham, J., 2004. Sports Tourism Destinations: Issues and Analysis. 1st Edition. Oxfordshire: Taylor & Francis Group. 37–38.

Hiihdonetti 2018. Suomen hiihtoputket. Luettavissa: <https://www.hiihdonetti.com/2018/12/25/suomen-hiihtoputket/> Luettu: 29.10.2021

Hinch, T. & Higham, J. 2011. Sport Tourism Development. Channel View Publication. Bristol. UK. Kindle edition. Luettavissa: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/haaga/reader.action?docID=204108> Luettu: 18.05.2021

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Tammi. Helsinki. s. 231–233.

Holloway, J. C. & Humphreys, C. 2012. The business of tourism. 9th edition. Harlow: Pearson Education. England. s. 70-71.

Hungenberg, E., Gray, D., Gould, J., & Stotlar, D. 2016. An examination of motives underlying active sport tourist behaviour. A market segmentation approach. Journal of Sport tourism. 18. Luettavissa: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14775085.2016.1189845> Luettu: 30.08.2021

Ilmasto-opas 2021. Talvimatkailu haasteiden edessä. Talvimatkailu Suomessa. Luettavissa: <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vaikutukset/-/artikkeli/fe557de8-726b-45c1-9ba4-6731e3f7c412/talvimatkailu-suomessa.html> Luettu: 07.10.2021

Johnston, M. & Twynam, G.D. 2006. Sport event tourism and involvement behaviour of resident and non-resident spectators. In Robertson, M. Sporting Events and Event Tourism: Impacts, Plans and Opportunities. LSA. Eastbourne. s. 77–93

Jyväskylän yliopisto 2015. Määrällinen tutkimus. Koppa. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus> Luettu: 17.09.2021

Jänkälä, S. 2016. Matkailun ohjelmapalvelut. Toimialaraportti. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79842/Matkailun_ohjelmapalvelut_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu: 20.10.2021

Kilpailukalenteri.fi 2020. Kilpailuhaku. Luettavissa: <https://www.kilpailukalenteri.fi/?cs=20> Luettu: 27.09.2021

Kokkonen, S. 2018. Kansallispuistojen matkailukäytön nykytila, haasteet ja tulevaisuuden mahdollisuudet. Luettavissa: <https://www.businessfinland.fi/globalassets/finnish-customers/news/events/2018/visit-finland-2018/of230518-sakari-kokkonen-kansallispuistot-ja-matkailu-nykytila-ja-nakymat.pdf> Luettu: 18.10.2021

Koko Suomi Golfaa 2021a. Kenttäopas – kaikki Suomen golfseurat. Luettavissa: <https://golf.fi/pelaajalle/kenttaopas/> Luettu: 22.10.2021

Koko Suomi Golffaa 2021b. Golf taipuu moneksi. Luettavissa: <https://kokosuomigolffaa.fi/golf-taipuu-moneksi/> Luettu: 22.10.2021

Komu, H. & Kivelä-Pelkonen, L. 2012. Lumen ja jään hyödyntäminen matkailussa Suomessa ja muissa maissa. TEM raportteja. Luettavissa: https://mmm.fi/documents/1410837/1948019/Lumenjajaanmaa2012_interakt.pdf/eb4a8f7f-03d9-4e21-9c20-b41ba946fdce/Lumenjajaanmaa2012_interakt.pdf Luettu: 20.10.2021

KotimaaTutuksi 2021. Suomen laskettelukeskukset kartalla – Koe nämä hiihtokeskukset. Luettavissa: <https://kotimaatutuksi.fi/harrastukset-ja-urheilu/laskettelu/suomen-laskettelu-keskukset/> Luettu: 09.09.2021

Kurtzaman, J & Zauhar, J. 2005. Sport tourism consumer motivation. Journal of sport tourism. Luettavissa: https://www.researchgate.net/publication/232855784_Sports_tourism_consumer_motivation Luettu: 30.08.2021

Lappeenrannan uutiset 2019. Kalevan Kisoissa lähes 20 000 kävijää – tavoitteista jäätiin, mutta LUM jäi taloudellisesti voiton puolelle. Paikalliset. Luettavissa: <https://www.lappeenrannanuutiset.fi/paikalliset/1274951> Luettu: 29.10.2021

Leijonat 2017. Leijonien pelit saivat ihmiset liikkeelle - Karjala-turnauksen yleisömäärä 46 110. Luettavissa: <http://www.leijonat.fi/index.php/maajoukkueet/a-maajoukkue/2017-18/item/23129-leijonien-pelit-saivat-ihmiset-liikkeelle-karjala-turnauksen-yleisomaara-46-110> Luettu: 18.10.2021

Leiper, N. 1979. The Framework of Tourism: Towards a Definition of Tourism, Tourist, and the Tourist Industry. Annals of Tourism Research, 1979, 6, 4, s. 403

Malminiemi, S. 2017. Suomalaisten mystifioitu luontosuhde? Kuinka historiamme on muokannut lähestymistapaamme luontoon. Retkipaikka. Luettavissa: <https://retkipaikka.fi/suomalaisten-mystifioitu-luontosuhde-kuinka-historiamme-on-muokannut-lahestymistapaamme-luontoon/> Luettu: 30.08.2021

Metsähallitus 2020a. Kansallispuistojen käyntimäärässä kova kasvu – Kansallispuistojen palveluilla selkeä kysyntä. Tiedotteet. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/tiedotteet/kansallispuistojen-kayntimaarassa-kova-kasvu-kansallispuistojen-palveluilla-selkea-kysynta/> Luettu: 01.10.2021

Metsähallitus 2020b. Kansallispuistot ovat luontoaarteitamme. Kansallispuistot. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/suojelualueet/kansallispuistot/> Luettu: 01.10.2021

Metsähallitus 2020c. Käyntimäärien kehitys. Vapaa-aika luonnossa. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/kayntimaarat/kayntimaarien-kehitys/> Luettu: 01.10.2021

Metsähallitus 2020d. Luontopalvelut-elinvoimaa luonnolle ja ihmisille. Luontopalvelut. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/metsahallitus/nain-toimimme/vastuualueet/luontopalvelut/> Luettu: 01.10.2021

Metsähallitus 2020e. Retkeily yhteisessä luonnossamme. Retkeile vastuullisesti. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/retkeily/> Luettu: 29.09.2021

Metsähallitus 2020f. Vaellusreitit – Unohtumattomia elämyksiä. Luettavissa: <https://www.luontoon.fi/vaellusreitit> Luettu: 18.10.2021

Metsähallitus 2021a. Luonnossa liikkuminen. Luontoon.fi. Aktiviteetit. Luettavissa: <https://www.luontoon.fi/aktiviteetit> Luettu: 01.10.2021

Metsähallitus 2021b. Luonto ja terveys. Hyvinvointia luonnossa. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/hyvinvointia-luonnosta/luonto-ja-terveys/> Luettu: 01.10.2021

Milne, G.R. & McDonald, M.A. 1999. Sport marketing. Managing the exchange process. Jones and Bartlett Publishers. Sudbury. MA. USA. s. 21–33

Museot 2020. Koe ikimuistoiset tähtihetket, karvaat pettymykset ja suuret tunteet uudessa Urheilumuseossa. Uutiset. Luettavissa: <https://museot.fi/uutiset.php?aid=15262> Luettu: 05.10.2021

Niezgoda, A. 2016. Sports tourism: A voice in the discussion. *Tourism* 26, 1, s. 94.

OPM (Opetusministeriö) 2008. Liikuntatoimi tilastojen valossa. Perustilastot vuodelta 2006. Opetusministeriön julkaisuja 2008:2. Luettavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79113/opm2.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Luettu: 27.08.2021

Papathanassis, A. 2011. The Long Tail of Tourism. Holiday Niches and their Impact on Mainstream Tourism. Gabler. Wiesbaden. Germany. 58-79.

Pyykkönen, T. 2013. Liikuntaympäristöt kulttuuriperintönä – opas arviointiin. Liikuntatieteellinen seura & Museovirasto. Helsinki. Luettavissa: <https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/liikuntaymparistot-kulttuuriperintona.pdf> Luettu: 05.10.2021

Renfors, L. 2021. Hyvinvointimatkailu on yksi kansainvälisen matkailun nopeimmista kasvavista osa-alueista. Business Finland. Luettavissa: <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tuotekehitys-ja-teemat/hyvinvointimatkailu> Luettu: 30.08.2021

Ritchie, B. W. & Adair, D. 2004. Sport tourism. Interrelationships, impacts and issues. Aspects of tourism 14, Channel View Publications. 3–29. Luettavissa: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/haaga/reader.action?docID=214061> Luettu: 18.08.2021

Ritchie, B.W. 2005. Sport Tourism. Small-scale sport event tourism: the changing dynamics of the New Zealand Masters Games. Niche tourism: contemporary issues, trends and cases. Teoksessa Marina Novelli. Oxford, England: Elsevier Butterworth-Heinemann. 157-170.

Räsänen, P & Saari, H. 2011. Vaellusreittien suunnitteluopas. Outdoors Finland. Luettavissa: <https://www.businessfinland.fi/4accdb/globalassets/finnish-customers/02-build-your-network/visit-finland/julkaisut/of-vaellusreittien-suunnitteluopas.pdf> Luettu: 18.10.2021

Saarinen, J. 2017. Matkailun maantiede. Teoksessa Edelheim, J., & Ilola, H. 2017. Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Hansaprint Oy. Turenki.

Salpausselän Kisat 2021. Lahti Ski Games 25.-27.2.2022. Lahti Ski Games. Luettavissa: <https://lahtiskigames.com/> Luettu: 09.09.2021

Sanastokeskus TSK 2020. Erikoisalojen sanastojen ja sanakirjojen kokoelma. TEPA-termipankki. Luettavissa: <https://termipankki.fi/tepa/fi/haku/urheilurakennus> Luettu: 05.10.2021

Schwarz, E.C., Hunter, J.D. & LaFleur, A. 2013. Advanced Theory and Practice in Sport Marketing. Routledge. Oxon. England. s. 4.

Ski 2020. Lumi on kuin viini – se kannattaa varastoida. Keskusuutiset. Luettavissa: <https://www.ski.fi/keskusuutiset/lumi-on-kuin-viini-se-kannattaa-varastoida/> Luettu: 07.10.2021

SLU 2010. Kansallinen Liikuntatutkimus 2009–2010. Julkaisusarja 6/2010. Suomen Kuntoliikuntaliitto ry, & Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry, & Nuori Suomi ry, & Suomen Olympiakomitea, & Helsingin kaupunki. Luettavissa: <https://docplayer.fi/10965967-Liikuntatutkimus-2009-2010.html> Luettu: 09.09.2021

Standeven, J. & De Knop, P. 1999. Sport Tourism. Human Kinetics. Champaign, IL. A theory of the attributes, benefits. 12-14.

Suomen Golfliitto 2021. Golf Suomessa. Pelaajalle. Luettavissa: <https://golf.fi/pelaajalle/golf-suomessa/> Luettu: 20.10.2021

TEM 2019. Yhdessä enemmän – kestävä kasvua ja uudistumista Suomen matkailuun: Suomen matkailustrategia 2019–2028 ja toimenpiteet 2019–2023. Työ- ja elinkeinoministeriö. Valtioneuvoston hallintoyksikkö. Helsinki. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161906/TEM_2019_60.pdf?sequence=4&isAllowed=y. Luettu 16.08.2021

TEM 2020. Kansallispuistojen potentiaali luonnontuotealan kehitykselle. TEM Toimialaraportti 2020:3. Työ- ja elinkeinoministeriö. Helsinki. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162607/TEM_2020_3_T.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu: 30.09.2021

Tilastokeskus 2020. Suomalaisten matkailu keskittyi kotimaahan kesällä 2020. Luettavissa: https://www.stat.fi/til/smat/2020/14/smat_2020_14_2020-11-05_tie_001_fi.html Luettu: 11.10.2021

Urheilumuseo 2021. 2008 Helsingin Olympiastadion 1938–2008. Luettavissa: <https://www.urheilumuseo.fi/nayttelykappale/2008-helsingin-olympiastadion-1938%E2%80%922008/> Luettu: 05.10.2021

Urheiluopistot 2021. Urheiluopistojen toiminta. Luettavissa: <https://www.urheiluopistot.fi/urheiluopistojen-toiminta> Luettu: 09.09.2021

Urheilutapahtumat 2020. Suomen suurimmat urheilutapahtumat. Luettavissa: <https://www.urheilutapahtumat.com/suomen-suurimmat-urheilutapahtumat/> Luettu: 09.09.2021

UROSLIVE 2021. Faktoja areenasta. Uroslive virallinen kotisivu. Luettavissa: <https://uroslive.com/tietoa-areenasta/faktoja-areenasta/> Luettu: 16.10.2021

Vehmas, H. 2009. Liikuntamatkailu ja vapaa-ajan vakavoituminen. Matkailututkimus 1. Liikuntatieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. 57–66. Luettavissa: <https://docplayer.fi/216473611-Liikuntamatkailu-ja-vapaa-ajan-vakavoituminen.html> Luettu: 17.08.2021

Vehmas, H. 2010. Liikuntamatkalla Suomessa. Vapaa-ajan valintoja jälkimodernissa yhteiskunnassa. Jyväskylän yliopisto Printing House. Jyväskylä. 1–208. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/22709/9789513937720.pdf> Luettu: 23.08.2021

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. PS-kustannus. Luettavissa: <https://www.elibrary.com/book/978-952-451-756-0>. Luettu: 17.09.2021

Visit Lahti 2021. Pääsylippu Lahden Hiihtomuseoon. Lahti Region. Luettavissa: <https://book.visitlahti.fi/fi/tehtava/1490207/p%c3%a4%c3%a4sylippu-lahden-hiihtomuseoon/showdetails?page=1&sorting=st%3Da%3Bso%3Da&filter=c%3D31240%3Bsgid%3D104104> Luettu: 09.09.2021

Visit-plus 2021. Suomen suosituimmat laskettelukeskukset. Luettavissa: <https://www.visit-plus.com/fi/node/6956> Luettu 05.10.2021

Vuoristo, K-V. 2003. Matkailun maailma: Kansainvälisen matkailun maantiede. Sanoma Pro Oy. Helsinki. s. 36–193.

Weed, M.E. & Bull, C.J. 2009. Sports Tourism. Participants, Policy and Providers. Second Edition. Elsevier. Butterworth-Heinemann. Oxford, United Kingdom. s. 3–20.

Yle 2018. Jukolan viestin 50 000 kävijää ja ennätyskuiva kangasmetsä on tulenarka yhdistelmä: metsäpaloa torjutaan tupakointikiellolla. Uutiset. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10249767> Luettu: 16.10.2021

Yle 2020. Salpausselän kisojen kävijätavoite täyttyi: katsojia yli 30 000 henkilöä. Uutiset. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11235934> Luettu: 16.10.2021

Yle 2021. Golfista kasvoi korona-ajan ennätyslaji eikä suosio näytä taittumisen merkkejä – toiminnanjohtaja: "Buumi kiihtyy entisestään". Uutiset. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11890670> Luettu: 22.10.2021

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Nuorten aikuisten liikuntamatkailu Suomessa

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

Hyvä nuori liikkuja

Tähän kyselyyn ovat tervetulleita vastaamaan nuoret aikuiset iältään 18-29-vuotiaat ympäri Suomen. Tämän kyselyn tarkoituksena on tutkia nuorten aikuisten liikuntamatkailua.

Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä niitä voida yhdistää vastaajaan. Kyselyyn vastaaminen vie noin viidestä kymmeneen minuuttia.

Kysely toteutetaan osana Haaga-Helian restonomiopintoihin (AMK) kuuluvaa opinnäytetyötä. Opinnäytetyö on luettavissa julkisessa Theseus-tietokannassa sen valmistuttua.

Jokainen annettu vastaus auttaa minua suuresti. Kiitos ajastasi ja vastauksistasi!

Liikuntaterveisin,
Keren
Matkailualan restonomiopiskelija
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

1. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua vastata

2. Ikä *

- 18-20 -vuotias
- 21-25 -vuotias
- 26-29 -vuotias

3. Mikä seuraavista kuvaa pääasiallista toimintaasi tällä hetkellä parhaiten? *

Palkansaaja

Yrittäjä

Työtön

Opiskelija

Muu, mikä?

4. Asuinmaakunta *

Uusimaa

Varsinais-Suomi

Satakunta

Kanta-Häme

Pirkanmaa

Päijät-Häme

Kymenlaakso

Etelä-Karjala

Etelä-Savo

Pohjois-Savo

Pohjois-Karjala

Keski-Suomi

Etelä-Pohjanmaa

Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaa

Pohjois-Pohjanmaa

Kainuu

- Lappi
- Ahvenanmaa

5. Mihin seuraavista ryhmistä mielestäsi kuulut?

Voit valita useamman kuin yhden. *

- Urheilija tai muu joukkueen jäsen, joka osallistuu kilpailuihin itse.
- Katsoja urheilutapahtumissa tai -kilpailuissa (esimerkiksi jääkiekko/jalkapallo-ottelu).
- Aktiivinen liikkuja, joka matkustaa toiselle paikkakunnalle harrastamaan tai osallistumaan aktiivisesti liikuntaan (esimerkiksi vaellusta, laskettelua, golfia, ohjattu liikuntahetki).
- Matkailija, joka matkustaa hakemaan nostalgista elämystä tai käy katsomassa liikuntanähtävyyttä (esimerkiksi urheilumuseo, olympiastadion tai tapaamaan kuuluisaa urheiluhenkilöä).

6. Kuinka usein matkustat KOTIKUNTASI ULKOPUOLELLE harrastamaan liikuntaa?

Valitse yksi näistä, joka parhaiten kuvastaa tilannettasi. *

- Vähintään 4 kertaa viikossa
- 2-3 kertaa viikossa
- Kerran viikossa
- 1-2 kertaa kuukaudessa
- Muutaman kerran vuodessa
- En koskaan
- En osaa sanoa

7. Mikä näistä liikuntapaikoista saa sinut todennäköisimmin matkustamaan kotipaikkakuntasi ulkopuolelle?

Voit valita useamman kuin yhden. *

- Ulkoilureitit (pururadat, vaellusreitit, hoidetut ladut)

- Kevyeen liikenteen väylät (jalkakäytävät, pyörätiet)
- Kuntosalit
- Maantiet
- Palloilusali- tai halli
- Voimistelusalit
- Uimahalli
- Rakennetut ulkoliikuntapaikat (urheilu- ja pallokentät)
- Puisto
- Jäähalli
- Muu rakentamaton luonto (metsät, vesien jää)
- Muu

8. Mitä näistä lajeista harrastaisit mieluiten ITSE AKTIIVISESTI OSALLISTUEN, kun matkustat kotipaikkakunnaltasi toiselle paikkakunnalle liikkumaan?

Voit valita useamman kuin yhden. *

☐ Agility	☐ Amerikkalainen jalkapallo
☐ Ammunta	☐ Autourheilu
☐ Baseball	☐ Biljardi
☐ Bridge	☐ Frisbeegolf
☐ Golf	☐ Hiihto
☐ Ilmailu	☐ Jalkapallo
☐ Jooga	☐ Jousiammunta
☐ Judo	☐ Juoksulenkkeily
☐ Jääkiekko	☐ Jääpallo
☐ Karate	☐ Kaukalopallo

☐ Kehonrakennus	☐ Keilaus
☐ Kiipeily	☐ Koripallo
☐ Kortteliajo	☐ Koskipujottelu
☐ Kriketti	☐ Kuntosaliharjoittelu
☐ Käsipallo	☐ Kävelylenkkeily
☐ Laskettelu	☐ Laskuvarjohyppy
☐ Lentopallo	☐ Luistelu
☐ Lumilautailu	☐ Maahockey
☐ Melonta	☐ Minigolf
☐ Moottorikelkkailu	☐ Moottoripyöräily
☐ Mäkihyppy	☐ Nyrkkeily
☐ Paini	☐ Painonnosto
☐ Pesäpallo	☐ Petanque
☐ Potkunyrkkeily	☐ Purjehdus
☐ Pyöräily	☐ Pöytätennis
☐ Ratsastus	☐ Ralli
☐ Rata-autoilu	☐ Ratapyöräily
☐ Ratamelonta	☐ Ringette
☐ Rugby	☐ Rullakiekko
☐ Rullalautailu	☐ Rullaluistelu
☐ Salibandy	☐ Sauvakävely
☐ Soutu	☐ Sukellus
☐ Sulkapallo	☐ Squash
☐ Taekwondo	☐ Taitoluistelu
☐ Tanssi	☐ Thainyrkkeily
☐ Tennis	☐ Triathlon

☐ Tuulitunnelilentäminen	☐ Uinti
☐ Vesipallo	☐ Viestijuoksu
☐ Voimannosto	☐ Voimistelu (sisältäen aerobic)
☐ Yleisurheilu	☐ Parayleisurheilu
☐ Muu	____

9. Mitä näistä lajeista menisit mieluiten KATSOMAAN, kun matkustat kotipaikkakunnaltasi toiselle paikkakunnalle?

Voit valita useamman kuin yhden. *

☐ Agility	☐ Amerikkalainen jalkapallo
☐ Ammunta	☐ Autourheilu
☐ Baseball	☐ Biljardi
☐ Bridge	☐ Frisbeegolf
☐ Futsal	☐ Golf
☐ Hihto	☐ Ilmailu
☐ Jalkapallo	☐ Jooga
☐ Jousiammunta	☐ Judo
☐ Juoksulenkeily	☐ Jääkiekko
☐ Jääpallo	☐ Karate
☐ Kaukalopallo	☐ Kehonrakennus
☐ Keilaus	☐ Kiipeily
☐ Koripallo	☐ Kortteliajo
☐ Koskipujottelu	☐ Kriketti
☐ Kuntosaliharjoittelu	☐ Käsipallo
☐ Kävelylenkeily	☐ Laskettelu
☐ Laskuvarjohyppy	☐ Lentopallo

☐ Luistelu	☐ Lumilautailu
☐ Maahockey	☐ Melonta
☐ Minigolf	☐ Moottorikelkkailu
☐ Moottoripyöräily	☐ Mäkihyppy
☐ Nyrkkeily	☐ Paini
☐ Painonnosto	☐ Pesäpallo
☐ Petanque	☐ Potkunyrkkeily
☐ Purjehdus	☐ Pyöräily
☐ Pöytätennis	☐ Ratsastus
☐ Ralli	☐ Rata-autoilu
☐ Ratapyöräily	☐ Ratamelonta
☐ Ringette	☐ Rugby
☐ Rullakiekko	☐ Rullalautailu
☐ Rullaluistelu	☐ Salibandy
☐ Sauvakävely	☐ Soutu
☐ Sukellus	☐ Sulkapallo
☐ Squash	☐ Taekwondo
☐ Taitoluistelu	☐ Tanssi
☐ Thainyrkkeily	☐ Tennis
☐ Triathlon	☐ Tuulitunnelilentäminen
☐ Uinti	☐ Vesipallo
☐ Viestijuoksu	☐ Voimannosto
☐ Voimistelu (sisältäen aerobic)	☐ Yleisurheilu
☐ Parayleisurheilu	☐ Muu ____

12. Kuinka usein olet matkustanut kotipaikkakuntasi ulkopuolelle kokemaan seuraavia liikuntamatkailuelämyksiä viimeisen VUODEN aikana?
Voit valita useamman kuin yhden. *

	0 kertaa	1-2 kertaa	3-6 kertaa	7-9 kertaa	yli 10 kertaa
Tapaamaan kuuluisaa urheilun julkisuuden henkilöä	☐	☐	☐	☐	☐
Käynti urheilumuseossa	☐	☐	☐	☐	☐
Fanimatka (esimerkiksi matka faniseurueen kanssa katsomaan jääkiekkopeliä)	☐	☐	☐	☐	☐
Urheiluhistoriaa tai -perintöä vaaliva nähtävyys (esimerkiksi olympiastadion)	☐	☐	☐	☐	☐

13. Tehdessäsi liikuntamatkan, teet sen mieluiten?
Voit valita useamman kuin yhden. *

- Yksin
- Puolison / kumppanin kanssa
- Perheenjäsenten kanssa
- Ystäväporukalla
- Työporukalla
- Urheiluseuran / joukkueen kanssa
- Muuten, miten?

14. Valitse tärkeimmät syyt, jotka vaikuttavat päätöksentekoon, kun suunnittelet liikuntamatkaa.
Voit valita useamman kuin yhden.

- Yhteenkuuluvuuden tunne
- Suomalaisten urheilijoiden pärjääminen
- Oma liikuntaharrastus

- Itsensä kehittäminen
- Elämyksen tai kokemuksen hankinta
- Tunnetun julkisuuden urheiluhenkilön tapaaminen
- Uusi lajikokeilu
- Joku muu, mikä?

15. Mitä sellaista Suomen liikuntamatkailusta puuttuu, joka saisi sinut matkustamaan kotipaikkakuntasi ulkopuolelle? *

- Koen, että Suomessa on kattavasti mahdollisuuksia liikkumiseen, harrastamiseen ja urheilutapahtumiin sekä -nähtävyyksiin.
- Suomesta puuttuu:

16. Minne Suomessa tekisit liikuntamatkan ja mitä se sisältäisi? (esimerkiksi menisitkö katsomaan jotakin urheilutapahtumaa tai -nähtävyyttä taikka kokeilemaan jotain uutta lajia?)
